

على برازنده

١٣٤٩ اىلده تبرىز شىرىنده دونىايا گوز آچىب. اىلك مكتب تحصيل دورونده، اسلامى انقلاب دورو ايله عىنى اولدوغو زمان، سىكىز ياشىندا اوخودوغو اىلك كتاب صمد بىرنگى نىن «كوراولغو و كچل حمزه» كتابى اولدوغو اوچون، صمد بىرنگى نى هله ده اىلك فولكلور معلمى كىمى تانىماقدادى. كىچىك ياشلارىندان برى اننه و آناسى نىن تاپماجالارى و اننه سى نىن ايندىه كىمى توكنمز اٲل بىلىمى خزىنه سى اونون اوچون هر زمان ماراقلى اولوب. فولكلور ساحه سىنده بىر چوخ دگرلى استادلاردان درس آلىب. اونىورسىته دورونده، آبتام (آذربايجان بىلىم يورد آراشدىرما مركزى) فولكلور قروپوندا، بوللو فولكلور ماتريالى توپلايىب، اونلارى سىهمانلاراق آذرى درگى سىنده يايماغا باشلايىب. شمس تبرىزى، حىدربابا، امىد زىجان، باىرام، اٲل دىلى و ادبىياتى، آذرى، دىلماج درگىلرىنده فولكلور ساحه سىنده بوللو مقاله لرى درج اولوب. ١٣٨٤ جى اىلىنده دىلماج درگىسى، فولكلور سىمپوزيوموندا، ايران توركلرى فولكلور فوندونو قورماق اوچون دوستلارى طرفىندن گوونلىرىلىب. سونراكى اىللرده «آذربايجان اٲل بىلىمى» درنگىنده، قوروجولار هئىت عضو صدرى و ايندىلىكده قوروجولار هئىت صدر ياردىمجىسى وظيفه سىنده چالىشماقدادى. داخلى و خارجى اؤلكه لرده فولكلور ايله باغلى سىمپوزيوملار و كنگره لره قاتىلىب. برازنده فولكلور ساحه سىنده گوجلۇ بىر آرشيوه صاحب دىر. بو گونه كىمى اون جلددن آرتىق فولكلور قونوسوندا كتابلارى نشر اولوب.

آذربايجان اٲل بىلىمى ١٢٠-١٢١

چىللە آى (دىماه) و دۇندوران آى (بىمى ماه) ١٣٩٨

ناغىل لار (اؤزل سايى ٣)

دانىشمان: استاد نعمت همت زاده

توپلايانلار: اهرىن شىهد بىهشتى
دانىشگاهى نىن طلبة لرى (١٣٦٢)

www.azelbilimi.com
E_mail.info@azelbilimi.com

ساتىلماز
غىر قابل فروش

الله ین آدی ایله

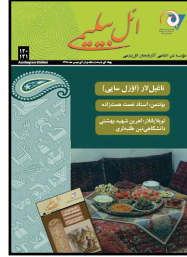
آذربایجان ائل ییلمی
درنگی نین آیلیق ایچ بولتنی

Azərbaycan Elbilimi

۱۲۱-۱۲۰- جی سای

ناغیل لار (اؤزل سای ۳)

قیروو آی (دی ماه)، آذر آی (بهمن ماه) ۱۳۹۸

باش یازار:

احد فرهمندی

ائدیت:

احد فرهمندی، علی برازنده

دانشمان: استاد نعمت همتزاده

توپلایانلار:

اهرین شهید بهشتی دانشگاهی نین طلبه لری (۱۳۶۲)

elhilimi2@gmail.com

۱۲۰- جی سای قیروو آی (دی ماه) ۱۳۹۸

اؤن سؤز

آذربایجان ناغیل لارینین اؤز لیلیکری / احد فرهمندی..... ۷

ناغیل لار

پادشاهین اؤگئی اوغلو/ بیرامی زاده..... ۲۳

شنگولوم منگولوم / داود سیفی..... ۲۸

سیچانینان پیس پیسدا / داود سیفی..... ۲۹

فرخ و نان گولرخ / سعید قلی پور..... ۳۱

اوچ محمد / ۳۶

سلیم شاهین ناغیلی / ۴۳

اٹشیت اینانما / ۵۰

شاه عباس ینان تاجر لر / ۵۱

صنعتکار ینان شاه عباس / ۵۵

انسانینان ایلانین اولماقی بره بیتیرمز / ۵۷

قاری ننه نین ناغیلی / ۵۸

گئچی ایله جنوار / ۶۰

کاسیب کیشی / ۶۲

آروادین حیلہ سی / ۶۴

چوبانین سفیه فکری / ۶۵

آدینان بودونون ناغیلی / ۶۶

قارینین پیشیگی / ۶۸

شکارچی / ۶۹

جنوارین توبه سی اولومدور / ۷۰

باغبانینان آیی / ۷۲

تولکونین، لک لکین ناغیلی / ۷۳

تاجرین اوغرو لاری / ۷۴

باخشیلیق بولمویه نین آخری نه اولار / ۷۵

۷۷.....	شانس سیز کیشی /
۷۹.....	شئرینن دوشانین /
۸۱.....	خوروزونان تولکی /
۸۳.....	پیشیگین پادشاهلیقی /
۸۵.....	اوچ قارداشلارین ناغیلی /
۸۷.....	تولکی ایله دوه /
۸۸.....	لکلک یلن تولکو /
۹۰.....	تنبل کیشی /
۹۳.....	تولکی ایله جنوار /
۹۵.....	تنبل اوغلان /
۹۷.....	مهربان دوست /
۱۰۰.....	محمدیلن دگیرمانچی /
۱۰۲.....	آبی ایله تیکانچی /
۱۰۵.....	اولاغینان دوه /
۱۰۷.....	طاماحکار شیکارچی / محمدعلی عباسی /
۱۱۳.....	بورانی / حجت آقا علیپور /
۱۱۵.....	پای بؤلک / صابر یحیی پور /
۱۱۶.....	آراهینان براه / سیفعلی خادمی /
۱۱۹.....	یاخشیلیغا یامانلیق / رسول نایب پور /
۱۲۱.....	قازان دوغدو / جعفر سبزیجاتی /
۱۲۳.....	حاجی لئیلک / حسین تقوی /
۱۲۵.....	بیزوو / حسین تقوی /
۱۲۷.....	زیرک جوچه / بخشغلی آقازاد /
۱۲۸.....	گیردکان آغاجی اکن قوجا / جبل پیما /
۱۲۹.....	ایکی قارداش / مطلب کیانی /
۱۳۱.....	آتلی ن باغبان / یازان طرلان تارین زاده /

- ۱۳۲...../خدا نظر
- ۱۳۴...../آر آختاران پیس پیسدا/ محبوب خدمتی
- ۱۳۷...../جنوارین قونشولوغو/ محمد عالی
- ۱۴۰...../گوللر آناسی/ غفار سبزی
- ۱۴۲...../گونن قورخان احمد/ یعقوب پورقاسم
- ۱۴۵...../تولکی نن جنوار/ پرویز تقی زاده
- ۱۴۶...../اٹششہ یه مینن جوانینان شاه عباس/ حسن پناهی
- ۱۴۷...../خوروزونان پادشاه/ حسن پناهی
- ۱۴۸...../عاغیللی کیشی/ اسلام ناصری
- ۱۵۰...../چوبانین یاغ کوپو/۹
- ۱۵۱...../بی دوه/ محرم آقا بیگی
- ۱۵۳...../ایلان قاچ خججه گلدی/ حسن علی اصغر زاده
- ۱۵۵...../اوغلان، اینک، خوروز/ محمدقلی نجفی
- ۱۵۸...../حاقسیز حاکم/ داود الهوردیزاده
- ۱۶۱...../اوزون قولاق اٹششک/ فریدون خدایاری
- ۱۶۲...../انوشیروانینان باغبان/ محبوب محمدی
- ۱۶۳...../جوتچی نین اوغلو چنچل/ سعید مشرخی
- ۱۶۶...../من او گون او لدوم کی../ محمد عزتی
- ۱۶۸...../حاکمینن یولچی/ رضا فرج پور
- ۱۶۹...../مرجمک/ رافط باباپور

۱۲۱-جی سای آذر آی (بہمن ماہ) ۱۳۹۸

فارسجا ناغیل لار، سیجیللمہ لار، تاپماجالار (اؤزل سایبی)

۱۲۱-جی سای دوندوران آی (بہمن ماہ) ۱۳۹۸

فارسجا ناغیل لار

۱۷۹.....	تجارت و سخاوت/ عوض پور محمد/.....
۱۸۳.....	برادر فقیر و برادر ثروتمند/ ابراہیم عبدی خدایی/.....
۱۹۰.....	حسنگ در جنگل/ عباس جوانی/.....
۱۹۳.....	داستان شغال و پلنگ/ حسین باقرزادہ/.....
۱۹۵.....	کرہ اسب/ بلال اندابی/.....
۱۹۷.....	روباہ مکار/ قنبر علی حیدری/.....
۱۹۹.....	نان و حلوا/ محرم آقا بیگی/.....
۲۰۱.....	دانش و پاداش/ محبوب محمدی/.....
۲۰۳.....	خلیفہ و حاکم/ محبوب محمدی/.....
۲۰۶.....	فرار از مرگ/ ارسلان تقی/.....
۲۰۹.....	موسی و شبان/ خداداد پور صالح/.....
۲۱۲.....	گاوپیرزن/ بیرام اسدپور/.....
۲۱۵.....	سیجیللمہ لار.....
۲۳۵.....	تاپماجالار.....

احد فرھمندی

آذربایجان ناغیل لارینین اؤزلیکلری

ناغیل لار، حکایه لر، قاراوللی لر و لطیفه لر آذربایجان لیلارین زنگین و چئشیدلی ائل یارادیجیلیغی نؤوعلرینین بیر بؤلومودور. ائل یارادیجیلیغی نین بو، خیال دولو ژانرینین اؤرتوگو آلتیندا آذربایجان امکچی ائلی نین تاریخی کئچمیشی، اجتماعی ایلگیلری، عمل و آرزولاری ایله اعتقادلاری، اینانیشلاری جانلانا کیمی دیر.

ناغیل لار اونلاری یاراتمیش اولان انسان توپلوسو قدر اسکی دیر. بونلار ائل یارادیجیلیغی نین بیر نؤوعو کیمی اوزون زامانلار بیلگی و یارادیجیلیقلا هیجانین قایناغی اولموش، بیر سیرا حیاتا باغلی، طبیعتله، آیری-آیری شخصلر هابئله کوتله لرله اولان ایلگینی سرعتلندیرمیش، یلکین انسان ایسه بونلارین هامیسینی اؤز یارادیجیلیغی

ايله بزميش، شخصلنديرميش، نسيل دن-نسله سؤيله يهرك
ابديلشديرمگه چاليشميش دير.

ناغيل لارا دقت ائتديكده بير سيرا اساطيري سوژهلره
راست گللك اولور. بو سوژهلرين ان اسكى زامانلاردان
انسانين کوتلوي ياشاماسيندان چوخ-چوخ اۇنجه كي
دؤورلردن خبر وئردىگينه شوبهه يوخدور. بو كيمي
ناغيل لار اونو يارادان، اؤز محيطينده بسلهين، ياشادان
هر هانسي بير علمين توتئمه باغلي ذهني، يا اسكى
انسانين طبيعته قارشى فيكير، دويغو و خياللارينى، بير
سؤزله سئحرلى گؤروشلرينى گؤسترمكده دير. بو كيمي
سوژه، يا هامان «موتيو»لرين قديمليگيني آنلاماق اوچون
ناغيللاريميزدا ان چوخ تصادف اولونان موتيولره دقت
ائديلمه لي دير. بونلاردا معجزه لي بير صورتده دونيايا
گلميش اوشاقلار، ناغيلين قهرمانى اولور، سونرادان
پادشاهين تاختينا ييهلنيرلر. بو سوژه يالنيز بيزيم بو گون
ائشيتديگيميز آذربايجان ناغيللاريندا دئييل، كئچميش
مصر ناغيللاريندا دا واردير. مصر ناغيللارى سيرلى بير
صورتده دوغولموش اوشاقلارين آخيردا فرعون تاختينا
صاحب اولاجاغيني قاباقجادان خبر وئير.

بوتون دونيا فولكلوروندا اولان بو سوژه، عادتي اوزره
ناغيلين باشلانغيچيني داشيماقدادير. يالنيز كؤهنه
دونيانين خالقلارى، شمالي آمريكا يئرلى خالقي نين
ناغيللاريندا دا بئله دير. آنجاق قديم مصر ناغيللاريندا
«آنوپ و باتا قارداشلارينين روماني» ندا بو سوژه سونا
ياخين وئريلي و بورادا دا آروادين آغزينا دوشموش انجير

آغاچى يارپاغىندىن آرواد ھامىلە اولور و دوغدوغو اوغلان
مصر پادشاھى نىن (فرعونون) وليعهدى اولور. سونرا انسانين
اۆلمزلىگى قونوسو، بىزىم ناغىل لاردان «نار قىزى» ھابىلە
باشقالارىندا گۆرولدويو كىمى، ھىمىن يوخارىدا آدىنى
چكديگىمىز مصر ناغىلىندا دا گۆرمك اولور.

آيىن، سئحر ماھىنلارى، تاپماجالار، اووسونلار، امك
نغمەلىرى اىلكىن انسان توپلوملارىندا گۆرۈندۈگو ايله
بىرگە، اسكى انسان دونپانين دۇيوشو و آنلايشى اساسىندا
اورتايلا گلمىشدير. مثلاً، آمريكا و استراليا طايفالارىنىن
اينانچىنا گۆرە بىر دوشمىن ھىكلىنى دوزلدىب اونا عذاب
وئىلرسە، اونون اورگى چىخارىلىپ ازىلرسە، دوشمن اۇلر.

بو ذھىتتىن ناغىل لاردا اوخشار يانسىماسىنى گۆرمك
ممكۈندور. مثلاً، آذربايجان ناغىل لارىندا شاھ قىزىنىن
اۆلۈمۈچول بىر حالدا اولماسى اوزوكدن بللى اولور. بو اىلكىن
دونيا گۆرۈشلرى بوگونكو ناغىل لاردا بوش - بوشونا سىنەدن
سىنەيە كۆچۈپ گلەمەمىشدى. بونون ايزلىرىنى آذربايجان
خالقىنىن ياشايدىغى جغرافىادا تاپماق چتىن دئيىلدير.
مثلاً، بعضى كندلردە قادىنلار اۆز گونولرىنىن اوشاغىنى
قارغايىب اونون ھىكلىنى قىبرىستانلىقدا باسدىردىقلارىنا
آز تصادف ائتمىيرىك.

انسانلار ناغىل لاردا گۆستىرىلن غرىبە شئىلر، طبعىتىن
خيالى قوھلىرى ايچرىسىندە اۆزونون دوست - دوشمنلىرىنى
گۆرۈردو. ايش بىلە اولدوقدا محيطە ائتكى بوراخا
بىلەجك بوتون سئحرلى گوجلرە يىيە اولان تىلىسملرى،

لؤلحرى، اووسونلارى، جادولارى و قارغيشلارى بيلمك لازيم گليردى. ايندىكى ناغيللار بونلارين هئچ بيرينى تكرار ائتمهسه ده، اونلارين نه يئرده ايشلنديكلرينى، تاثيرلرينى، نتيجهلرينى بللى درجه ده تفسيلاتيله قورويا بيلميشدير. ناغيللار اولايلارى عموميلشديرير، حاقيندا بحث ائديلن اولاي مصرده مى، چينده مى و يا ايران شهرلرينين بيرينده مى باش وئير- وئرسين، ائشيدن اوچون ماراقلىدير. ناغيللاردا آدامين دوست - دوشمنلرى، عموميتله، بوتون كيملىگى ايله تانيديلير. بونا گؤره ده ناغيللاردا بير اولايدان دانىشاركن قهرمانين «دوققوز اولكه آرخاسيندان» گلدىگى دئييلير. ناغيلچى اونو داغلاردان يئل كيمى، درهلردن سئل كيمى، سرسر يئلى كيمى آتين اوستونده گزديرير، تىپيك اولراق، «بىرى واردى، بىرى يوخدو، الله دان سورا هئچ كيم يوخيدى. بير پادشاه واردى، بونون اوچ اوغلو واردى»، «گونلرين بير گونون ده بير يوخسول كتلى گئتميشدى تىكان يىغماغا» و ... دئيه سؤزه باشلاير.

ناغيللار، حكايه نين عكسینه اولراق، تصوير ائتديگى حادثه نين گئچك، حقيقى اولماسيني ثبوت ائتمگه چاليشماير.

ناغيللارين قونولاريني آراشديراندا اونلاردا ان قديم اقتصادى تفكرون هابئله اجتماعى گليشمه نين ايزلرينى تاپماق آساندير. بورادا بعضا مولكيتين توره مه سى، شخصى اكينچيلىگين باشلانماسى، كيشى ايله قادين ايلگيلر ... بير- بيرر گؤز اؤنوندن كئچيب گئدير. كله گؤز

يا هامان تپه گۆز ناغیل لاری، اسکندر ذولقرنین حاقینداکی روایتلر، افسانهلر ایندیکی آذربایجانین یئرلشدیگی آران اراضی سی نین یونانلار طرفیندن یییه لنمه سی، یا داها باشقا تاریخی حادثه لرین عابده سی دئییل دیرمی؟

آنجا ق بورادا بیر «آمما» لازیم گلیر. هردن ناغیل هئچ بیر تاریخی حادثه نی سؤیله مک مقصدینی داشیمیر. بللی اقتصادی علاقه لره، اجتماعی ایلگیلره باغلی ناغیللار گاهدان هئچ بیر گؤستریش، یا دا ایهام گؤزلمیر (بونا باخمایاراق، ناغیللاری یاشادان اقتصادی، اجتماعی دؤورلری اونلارین ایچیندن چیخارماق اولور). مثلاً، بیر گون اسکندر ذولقرنین اوودان گلرکن باشینی، اوزونو توک باسمیش اولدوغونو گوروب، دللگی چاغیریر کی، باشینی قیرخسین. دللک اولگوج- بولؤوونو چیخاریب، صابین حاضرلاییر، الینی پادشاهین باشینا اوزاداندا، اسکندر اونو ساخلایر: «باخ، بورادا سننن باشقاسی یوخدور. سن منیم باشیمی قیرخاندا گوردویون سیرری بیر آداما دئمیش اولسان، باشینی سننن قابا قکیلارین باشی کیمی ووردوراجاغام.

دللک پادشاهین ساواش بؤرکونو قورخا-قورخا گؤتورور، اما هئچ بیر شئی گؤرمور. اوریی بیر آز ساکت اولور. پادشاهین باشینی ایسلاماغا باشلایاندا اسکندرین اونو نه اوچون سینادیغینی باشا دوشمور. اونو فیکیر گؤتورور. پادشاهین بویونو، بوغازینی ایسلادیر، خبر آلمادان اسکندرین باشینی دا ایسلاماغا باشلاییر. بیردن توکلرین آراسیندا بیتن ایکی بویونوز اونون الینه ایلیشیر. دللک قورخور دالی چکیلیر.

بو زامان اسكندر شهادت بارماغینی دوداقلارینین اوسته قویوب حکم ائدیر کی، سسینی چیخارتماسین. گونلر کئچیر. دللک بو سیرری ساخلادیقجا قارنی شیشیر. آخیردا قارارا گلیر کی، بو سیرری قارنیمدا ساخلایینجا، قوی گئدیم داغا-داسا دئییم. او، چۆله گئدیر، آغزینی بیر سویو قوروموش قویویا توتوب دئییر: «اسکندرین بونوزو وار، بونوزو وار، بونوزو!».

بونو قویویا دئیندن سونرا ائوینه گلیر، گۆرور کی، هر شئی اۆز قایداسیندادیر. بوندان بیر نئچه وخت سونرا همین قویونون اوستونده بیتن قامیشی بیر چوبان کسیر. اوندان اۆزونه بیر توتک قاییریر. بو توتگی چالاندا قامیشدان سس چیخیر: «اسکندرین بونوزو وار، بونوزو وار، بونوزو!».

بئله لیکله، اسکندرین ایکی بونوزو اولدوغو آشکار اولور. بونا گۆره ده اونا «دولقرنین» دئییرلر.

بورادا آرتیق اجتماعی، اقتصادی ایلگیلر گۆرونمه سه ده، سیرین آشکارا چیخماسی کیمی اؤیرتمه بیر آماج واردیر کی، اۆز سیررینی کیمسه یه آچما!

انسانلارین آیری-آیری حیوانلارا قارشى ایلگیلریندن تۆره یین علاقہ سینی آنلادان توتئم حکایه لری گئت-گئده جمعیتین دیشمه سیله دیشیب قولیابانی، آل آروادی حکایه لرینی اورتایا گتیریر. بئله ناغیل لار خیال، موهومات ایله دولودور. مثلاً، بیرى ناغیل ائدرکن باباسی، ننه سی و یا اولو باباسی نین قولیابانینى گۆرموش اولدوغونو سؤیله ییر.

گویا قولیابانی قوریل لایا بنزر سارساق، توکلو بیر یارانمیش

ایمیش. ناغیلچی نین آتاسی، یا دا باباسی قولیابانی مئشه دن توتوب ائوه گتیرمیش، یاخاسینا یئکه بیر اینه سانجیب بونو اؤزونه قول ائدیلمیش. قولیابانی هر شئی ترس آنلاییر، ایسته نیلن شئی عمله گتیریر، سویا، اودونا گئدیر و باشقا - باشقا ایشلر گؤرور. قولیابانی اؤلچو بیلزمیش. بونو اودون گتیرمگه گؤندردیکده گئدیب مئشه نین اوتوز-قیرخ آغاجینی چاپیب، حیطی، دامی اودونلا دولدورارمیش. قولیابانی دمیردن قورخدوغو اوچون یاخاسینداکی ایگنه یه ال وورماغا جسارت ائتمیر، کوچه ده اوینیان اوشاقلارا شیرنی وئررک ایگنه نی چیخارتدیرار، سونرا قاچارمیش. اثرته سی گون ائوه گتیردیکلرینی تامامیله گئری داشییارمیش.

آل آروادینا گلدیکده، بونا بعضا «همزاد» آدی دا وئریلیر. بو دا دوغان آروادلارین، یئنیجه دونیا یا گتیردیکلری اوشاغین چیخاریب آپارارمیش. اونا گؤره ده هر دن یئنیجه دوغموش آرواد بایلیقددا «اونو آل آروادی آپارمیش» دئییرلر. شهرین، کندین عوام خالقی ایسه بونو خیالی بیر شخص کیمی تصویر ائدیر. حتی کندلرده دوغان آروادین بایلیدیغی زامان «آل آروادینی» قاچیرماق اوچون ائوده توفنگ آتیرمیشلار و ... اصلینده ایسه دوغان آرواد آغزینین گوجوندن باییلارسا، دوغولاجاق چاغانین بوغولماسی قورخوسو و بیر سیرا باشقا نتیجه لر توره ممه سینین قارشى سینی آلماق اوچون قادینی باییلماغا قویمازمیشلار. لاکین آل آروادیندان سؤز گئندنه عوام ناغیلچی بئله دئییر: ننه سی چای باشیندا پالتار یویارکن، آل آروادینین

الينده توربا اوستونه گلدیگینی گۇرور، آل آروادی اونو سويا سالماق ایستیر. بو آندا ناغیلچی نین ننه سی اونا مانع اولور بئله لیکله دوغان آروادلا اوشاغی اؤلومدن قورتارمیش اولور.

داها خیالی اولان دیو حاقیندا ناغیل لار اؤزل بیر یئر توتورلار. دیو و یا دئو (بعضی یئرلرده دؤی ده دئییلیر) ناغیل لاری آذربایجان ائلری ایچری سینده چوخ یاییلمیش ناغیل لاردان دیر. دیولر بیر، اوچ و یئددی باشلی اولارمیش. بونلارین جانی شوشه ده اولور، اؤزوندن قیراقدا ساخلانیر، بو قابی الینه سالیپ سیندیران آدام دیوه قالیپ گلرمیش. بو دیولرین ان قورخولوسو «آغ دیو» ایمیش (دیولر گیلان مئشه لرینده یاشاییرلارمیش).

خالق یارادیجیلیغی نین (فولکلورون) بوتون باشقا نؤعولری کیمی ناغیل لار دا ان قدیم زامانلاردان انسان نسیللری، انسان توپلوسو ایله بیرلیکده گلیشه رک جمعیت قورولوشونون دیشمه سیله آتاشاهلیق، قولدارلیق محیطلرینده قوراللارینی دیشمه بیلیمیش دیر. آنجاق بو دیشمه نه قدر درین اولور اولسون کئچمیش دؤورلرین کولتورل ایلگیلرین آیری-آیری یۇنلری ناغیلا آرتیریلیب، یئنی عنصرلر ایله قاتیشاراق بیزه قدر گلیب چاتمیش دیر. مثلاً، ناغیلین ایچینده بیر طرفدن شهرده گلیشمیش، تجارت ایلگیلری ایله یان- یانا، کند یوخسوللارینین، اکینچیلرین، مولکدار، پادشاه، وزیر و... طرفیندن سویولماسی، قول امگی نین آرادان گئتمه سی، بونلارین آراسیندا کوتله قاتلاریندا ایلك دؤورلری آندیران اولایلار و

اوسطورى دونياگۇرۇشلرى بىر ناغىلا توپلاندىغى حاللاردا
آز دئىيلدير.

بو دا ناغىل لارين سينه دن سينه يه، ديلدن- ديله كئچمىش
اولدوغونا بىر دلىلدير. بئله بىر عمودى باخىش ناغىلن،
«ياشىنى» تعين ائتمگه امكان وئرير، افقى باخىش ايسه
ناغىلن ائلدن-ائله، اۆلكه دن-اۆلكه يه كئچمكله ديشمه لر
اوغورادىغىنى گۇستىرير.

خالقلارين ان كئچمىشدن اىستر دؤيوش، اىسترسه
ياخشى داورانىش، يا تجارته بىر-بىرلى ايله دايمى
ايلگى ده اولدوغونو هامى بىلير. بئله بىر قارشىلىقلى ايلگى
نتيجه سينده هر بىر طايفا، هر بىر توپلوم باشقاسىندان،
قونشو طايفادان، اۆزگه بىر محيطدن آلدىغى فولكلور
ماتريالنى منيمسه يير، اۆز ذؤوقونه اويغونلاشديرير و
آخىردا اۆز مالى ائدير. آنجا يئنى محيطه دوشن ناغىل،
يئنى عنصرلى قبول ائتمكله ياناشى، اۆنجه كى يئرندىن
گتىردىگىنى ده ساخلايا بىلر. قهرمانلارين آدى، ناغىلدا
اورتاقلىق ائدنلرين كىملىگى و ناغىلن باشقا يۇنلرى
بونو آيدىن گۇستىرير. هر بىر ناغىلچى باشقا يئردىن
آلدىغى ناغىل لا آلىشىدىغى ايفادنى ساخلاماقلا، اۆز
يئرلى شيوه سىنى ده، يئرلى دىلرلىنى ده، ايناملارنى
و گۇرۇشلرىنى ده ناغىلا آشىلاير و بونولا دا ايلكىن
محيطين ده اۆيرندىگى ناغىل لارى يايير.

بورادا ناغىلچى نين اوزرىنه ان بۇيوك يارادىجىلىق ايشى
دوشور. ناغىل دانىشان ناغىلى آنلادىغى، خاطىرلادىغى

و دۇوقونە اويغون اولدوغو كيمي سۇيله يير. هم ده دئديگيميز كيمي، سۇيله ين هر زامان اؤز شخسى و سيني دنياگوروشونو ناغيلا كئچيرير و چئشيدلى کوتلوى پيلله ده اولان ناغيلچى عيني قونودا اولان ناغيلا باشقا، باشقا دون گئيديرير. بونو بير سيرا ناغيل لاردا گورمك اولور و ناغيل سۇيله ين ياراديجى نين هانسى بير اجتماعى قروپدان اولدوغونو ناغيلا گوره بيلمك چتين دئييل.

ناغيل لاريميز ين چوخو كندليلر ايچريسinden توپلانديغى اوچون بونلارى سۇيله ين ناغيلچى نين كندين هانسى قروپونا منسوب اولدوغونو آيدينلاشديرماق اولور. مثلا، قهرمانلارى كئچل، يا دا يوخسول اولان ناغيل لار، تورپاقسيز اكينچى ايچريسinden جوجريب گليشه بيلر. بو ناغيل لارداكى كئچل چيل، ساريشين، سئيرك ديشلى كوسايا قارشى قويولور، رحمسي، قeddar دارغا ايله، وزيرله يا دا پادشاهين بوتون قويروقلارى ايله آمانسيز جا ووروشور. اكينچى و يوخسول كندليلر ايچريسinden ياييلان ناغيل لار ايستر ياشايشا عاييد حكايه شخصيتلى، ايستره ده خيالى ناغيل اولسون، هر يئرده ظالما قارشى نفرت بسلنديگيني آيدين گؤستيرير. ناغيلچى دا دوشونمه دن ايكي آيرى-آيرى اجتماعى-اقتصادى پيلله لرده اولان قارداشلار آراسينداكى بئله ضديتى گورور.

قهرمانى شاه، وزير، تاجر و يا اونلارين اوغول لارى اولان ناغيل لار كندين وارليلارى آراسيندا ياييلير و بو ناغيل لارداكى حيله و ال آلتى ايشلرين چرچيوه سى دارالير، اجتماعى توققوشمالاردان قاچيلير و بونلارداكى

مبارزه همیشه كور اولموش آتا ايله رحملی، آنجاق آتاسینا قولاق آسمایان اوغول، اؤگئی آنا ايله قیز، یا دا اؤگئی قارداشی نین دوشمنینه وورولموش باجی ايله قارداش آراسیندا گئدیر.

آذربایجان ائل ادبیاتیندا ناغیل لا داستانلارین اؤزونه اؤزل یئری وار. اوزون قیش گئجه لرینده ائولرده، انسانلارین توپلانا بیلدیگی مجلس لرده داستانلا ناغیل لار سؤیه لئیردی. هر کس آزی بیر نئچه ناغیل، داستان بیلسه ده، بعضی آداملار- «ناغیل باز» لار خصوصی شیرینلیکله ناغیل سؤیلیردی.

بوتون ناغیل لارین سونوندا گؤیدن اوچ آلما دوشردی. مارقالی دیر کی، دانیشیلان یوزلرله ناغیلین سونوندا گؤیدن نار، آرمود، هئیا و باشاق میوه دوشموردو. ندن محض آلما؟

آذربایجان فولکلوروندا هابئله جغرافیاسیندا آلما ايله باغلی چوخلو بیلگیلر واردیر. مثلا، خسته و یاشیلارین گؤروشونه گئتمک اوچون: «ئله ایکی آلما ايله گئدیب کئفینی سوروشماق لازیم دیر»، یا دا «بایراملاشماق اوچون بیر آلما گؤتور، گئت»، - دئییرلر.

خالق آراسیندا: «آلمانی آتدیم خارالا، قالدی سارالا- سارالا»، - بندلی بیر شعر وار. کئچمیشده میوه نی، خصوصاً آلمانی چوخ ساخلاماق اوچون بوغدانین ایچریسینه قویاردیلار. آداخلی قیز آلمانی خارالا (جئجیم و پالازدان تیکلمیش بؤوک کیسه) بوغدانین ایچریسینه قویوب

تویا ساخلایاردی. ناغیل لاریمیزدا آلمان، آرزو - کاما چاتماق
اوچون واسطه دیر. بیر چوخ ناغیل لاردا اوولادی اولمایانا
درویش گلیب آلمان وئیر.

خالق آراسیندا دعوتسیز گلن آداما: «دالینجا قیرمیزی آلمان
گؤندرمه میشم»، - دئییرلر. قدیم عاده گؤره تویا آداملاری
دعوت ائندنه ائوه بیر قیرمیزی آلمان وئیر: «فیلانکسین
تویونا دعوت اولونورسوز»، - دئییردیلر.

سون واختلاردا قدر گلین گلنده بی ساغدیش، سولدوشو
ایله داما چبخار، توپلاشان جاماعاتین اوزرینه نوغول
(کئچمیش زامانلاردا اریک قاحی) سپردیلر. بی الینده
ساخلا دیغی بیر آلمانی گلینین باشینا آتاردی. داهی
شاعریمیز محمد حسین شهریار دا بو اولایی ساده خالق
دیلینده قلمه آلیب.

حیدربابا کن دین توپون توتاندا،

قیز-گلینلر حنا، پیلته ساتاندا،

بی گلینه دامدان آلمان آتاندا،

منیم ده او قیزلاریندا گؤزوم وار.

عاشیقلارین سازلاریندا سؤزوم وار.

گاهدان آلمان آتما عادتینین معناسینی بیلمه یین،
جاهیل بی، وار گوجو ایله آلمانی گلینین باشینا وورماغا
چالیشیردی. چوخ زامان آلمان اوزو دوواقلی گلینین باشینی
یارالاماسین دئییه کیشیلردن بیر پاپاغینی گلینین

باشينا توتاردى. بو قونودا چوخ دانىشىب يازماق اولار،
 آنجاق يازىنى بوندان آرتىق اوزاتمايق دئيه آرتيرماليام
 لينيزه اولان بو ايكي ساييميز، اهر شهرينين شهيد
 دكتور بهشتى آدينا اؤيرتمن ائيتيم مركزى (مركز تربيت
 معلم شهيد دكتور بهشتى) ۱۳۶۲-جى ايلده استاد
 راهنمالارى **نعمت همت زاده** جنابلارينين تاپشيريقلارى
 ايله توپلادىقلارى، ناغيل، سيجيللنديرمه هابئله
 تاپماجالاردير. سايين همت زاده جنابلارى طلبه لرین ال
 يازمالاريني آچىق كؤنوللوكله «اثل بيلمى» نين اختياريندا
 قويوب. ناغيللار عموما اهر آغيزى ايله يازىليب، آنجاق
 تاپماجالارلا سيجيللنديرمه لر آذربايجانين باشا- باشيندا
 يايغين اولدوغو اوچون، اونلارى معيار ديلده يازميشىق.
 آرتيرماليام لينيزده اولان ال يازملار اساسيندا بير نئچه
 ناغيلين توپلايانى بللى اولمادان او ناغيللارين توپلايانىنى
 يازا بيلمه ديك.

۱۲۱-جى ساييميزين ايلك بؤلومو يوخاريدا آدى گئدن
 طلبه لرينين آذربايجان ناغيللاريني فارسجا ترجمه
 ائتديكلرى ناغيللارى احتوا ائدير. ايکينجى و اوچوجو
 بؤلومو همين طلبه لرین توپلادىقلارى سيجيللنديرمه
 هابئله تاپماجالاردير. بو ايكي قونو آذربايجانين هر
 يئرینده يايغين اولدوغو اوچون اونلارين توپلايانلارين
 آدينى گتيرمكدن واز كئچديك. يازيلارين زامانيندان ۳۶
 كئچديگى اوچون توپلايانلارين شكلينى الده ائتمك ممكن
 اولمادى. بورادا سايين استاد همت زاده هابئله يازيلارى
 اولان تانيماديغيمز بوتون ديلداشلاريميزدان. تشكر ائديب
 اورك دولو صميمتله اؤز مينتدارليغيميزى بيلديرىك.

ناغیل لار

پادشاھین اؤگئی اوغلو

بیرامی زاده

بیری واریمیش، بیر یوخیمیش، الله دان سوا یی هئچکس یوخیمیش. قدیم زماناردا بیر دنه پادشاھ واریمیش کی اوچ دنه اوغلی واریمیش. اوغلانلارین بیر یی اؤگئیمیش، او بیر یی اوغلانلاری دا دوغما. لکن پادشاھ اؤگی اوغلانی اصلا ایستمزیمیش اما دوغما بالالارین چوخ سؤیریمیش، اولارین آراسیندا چوخلی فرق قویاریمیش. بیر گون پادشاھین ایکی گؤزلی کور اولار، تمام حکیم لری اونون گؤز لری درمانی اوچون گتیرلر اما اصلا گؤز لری آچیلماز. بیر حکیم ده دئیر کی پادشاھین گؤز لری درمانی گول خندانیدیر، گول خندان بیر قولچاقدی کی اونون یانیندا بیر دنه تولا واردی. او قولچاق تولییا باخیب گولرمیش، اگر گول خندان پادشاھین گؤز لرینه چکیرمیشلر گؤز لری او زماندا تنز آچیلاریمیش.

پادشاھ اوغلارینان ایستر کی گئدسینلر، گول خندان یاپیسینلار. او اوچ قارداش یولا توشلر تا بلکه آتالارین گؤزلرونون درمانین تاپسینلار. بیاز یول گئندن سورا یئتیشلر بیر دنه داشا، گؤزلر کی بو داشین اوچ دنه یولو واردی. بو اوچ یولدا بعضی کلمه لر یازیبیلر مثلاً: اوّل یولدا یازیبیلر کی هر کس بو یولدان گئتسه تنز قئیدر. پادشاھین دوغما اوغلانلاری بو یولی سئچلر، او بیر یی یولدا یازمیشدیلا کی هر کس بو

بولدان گئتسه قئيدمز. پادشاهين او اوغلى كى چوخلى زجر چكميزدى آتاسين ائوينده، اصلا ايستميردى داهى بير ده آتاسين غملى ائوينده قئيدسين بو يولى انتخاب ائلر، هر كس اؤز يولونى توتوب گئدر.

پادشاهين اوغلى اوغلى تك گئديردى بياز يول گئندنن سورا، گؤرر كى ايكي دنه قارقا بير- بيرينن ساواشيلار. اولاردان سوروشار كى سيز نيه ساواشيرسيز. قارقانين بيرى جواب وئرر كى بيزيم آتاميزدان بير دنه خلچه و بؤرك قابيب كى هر كس بو خلچه نين اوستونه مينيب، بؤركى باشينا قويا بو خلچه اونى هر خزانينه ايسته سه آپاراجاخدى. من دئيرم كى بو خلچه منيمدى، او قارداشيم دئيرر كى خلچه منيمدى. آخى آتاميز اونى منه بغيشليبيدى، بيز بو خلچه گؤرا ساواشيرىخ. پادشاهين اوغلى ايستر كى اولارين آراسيندا صفا يارالدا. فكر ائدير نه ائله سين بولار داهى ساواشماسينار. بيازدا سورا دئير: باخين من بير دنه داش آتيرام هر كيم گئديب اونى تئز تاپيب گتيرسه بو خلچه اونون اولاجاخدى.

بير دنه داشى گؤتوروب، آتير تا قارقالار اونى گنديب تاپيب گتيرينجه پادشاهين اوغلى فرصتدن استفاده ائليب، و خلچه مينيب، بؤركون باشينا قويور ايستر كى خلچه اونى بير دنه خزانينه آپارسين. بيازدا سورا گؤرور كى بير دنه خزانينه يئتيشدى. خلچه دن توشنن سورا گؤرور بير دنه يئكه قاپى واردى. قاپينى آچير گؤرور بير گؤزل قيزى هورويوننن گؤيدن ساسيلار. اونون هورويون آچير. قيزى يئره قويوب سوروشور: بس نيه گؤيدن آسيليسان.

قيز دئير: بوردا بير دنه قره دئو وار كى او منى ائوميزدن

اوغورلويوب، بوردا ساخليير، من ده اونا ايش گوررم. چوخ ناراحتام. بو سؤزى ديينن سورا گؤزلى سولانيب آغليير. پادشاهين اوغلى قيزادا دئيير: سن چوخ ناراحت اولما. اؤز سرگذشتين اونا دئيير، سورا سوروشور: سن راضي سان منن قصر قئيديسن يا يوخ؟ قيزدا جواب وئرير بلى.

بياز زمانان سورا قره دئوين سسى گليير. پادشاهين اوغلى سوروشور: من بونى نه جور اؤلدوروم.

قيز دئيير: پستودا بير دنه شيشه وار، دئوين جانى اونون ايچينده، سن اگر اونى سينديرسان دئو اؤله جكدى. پادشاهين اوغلى گئنه ده قيزين هورويون تيره باغليير، اؤزو گيزلنير. دئو اوتاغا گيرر، آدامين ايسين آنلايير. بتر قيشقيريب دئيير: آدام- مادام ايسى گليير، ياغلى بادام ايسى گليير.

قيز قورخا قورخا جواب وئرر: يئييسن ديشلروين ديينن گليير. دئو قيزى آغاجدان آچير تا چؤرك يئسينلر. اوندادى كى پادشاهين اوغلى ياواشدان شيشه نى يئر چيرپير، دئو اوردا جانى چيخير. قيزدا خوشحال اولور. پادشاهين اوغلى اونا دئيير: سن آماده اول تا من گئديم گول خندان تاپيم، گليم گئدك. خداحافظليك ائله ييب گئدير.

گئديب گئينه ده يئتيشر بير دنه آيرى خزانويه. خلچه دن توشور بلكه گول خندان تاپسين. نه قدر او خزانويه گئدر بير شئى تاپماز گورر كى بير دنه آيرى دئو خزانويه گيردى. باشين قويوب ياتدى. پادشاهين اوغلى بياز قير تاپير اونى اريدن سورا دئوين يورقان دؤشه بين قيراخلارينا ياخير. دئو ده اونون آراسيندا قاليب جان وئرر. پادشاهين اوغلى مأيوس گئينه

اوردان قئييدىر، مینر خلچیه آیری خزانیه یئتیشر. گۆرو بیر یئکه اوتاقد اچوخلی دئولر یاتییلار. اوتاغین یوخاریسیندا تاخجهنین اوستونده گول خندانینان تولا واریدی. یاواش - یاواش تاخجیا یوخوناشار. گۆررکی گول خندانین یانیندا بوشقابدا پلو قویوبلار، تاخجانین آلتیندا بیر دنه نازلی قیز یاتییدی.

سؤیونر گول خندانى گۆتوروب، پلودان یییر، قیزین اوزوننن اؤپوب، اۆلکی خزانیه قئيیدر. گلیب اۆلکی قیزی گۆتوروب آتاسینین قصرینه ساری قئيیدلر. اوگئی قارداشلاردا چون گول خندان تاپامامیشدیلار ناراحتیدیلار، اوگئی قارداشلارین گودوردولر تا اگر او گول خندان تاپسا اۆلدورسونلر، تکجه اۆزلری گول خندانى ائولرینه ساری آپارسینلار. اونون اوچون قارداشلارینا تله قورموشدو، بیر دنه قویى آماده ائلمیشدیلر تا اونون ایچینه سالیب اۆلدورسونلر.

اولار قارداشلاری قئيیدن گونی اونون پیشوازینه گئدیپ، آمادهایلر. وقتى کی سوروشوللار گول خندان تاپدین یا یوخ. جواب وئرکی بلی تاپمیشام. اوندا قارداشلاری اونو تلهیه سالیب، گول خندانى گۆتوروب قصره ساری قئيیدلر. آتالارینا دئيیلرکی سنین اوغلو اصلا کاری یوخدی، سن گرک اونى اۆلدورسن، چونکه بیز گئدیپ گول خندان تاپیب گتیردیک ولی او اوغلون گئدیپ گزمهیه. پادشاهدا خشمگین اولوب تصمیم توتار کی حتما او اوغلون اۆلدورسون.

اوغلانلار نه قدر گول خندان پادشاهین گۆزلینه چکیلر اصلا گۆزلی آچیلیمر چونکی اولار فقط گول خندان گتیرمیشدیلر ولی او گول خندانین تولاسی پادشاهین اوگئی اوغلون

جیپینده قالمیشدی.

پادشاهین اوگئی اوغلو دا بیر گون قویودا قالانان سورا، بیر دنه قوی قازان گلیب و اونی چیخاردار. سورا دانان آتاسین قصرینه ساری قئییدر.

وقتی کی قصره گیرر گؤررکی آتاسین گؤزلی هنوز آچیلیمیپ، چوخ دا ناراحتدی، اونون دالیسینجان دانی شیر. یواش - یواش اوتاغا گیرر گؤررکی گول خنداندا ناراحت تاجادا اوتوروب. تولاسین گؤرسدر گول خندان گولر. اوغلان گول خندان آتاسین گؤزلینه چکر، آتاسین گؤزلی آچیلار. اوغلون باغرینا باسار. اوغلی دا سرگذشتین آتاسینا دیپ آغلار. پادشاهدا جلادارا خبر وئرکی او بیر اوغلانلارینین باشین وورسون. نییه کی اولار قارداشلارین اینجیدیپ، آتالارینا یالان ساتیبیلار.

پادشاه نچه ایلدن سورا اولوب، شاهلیغین اوگئی اوغلونا عطا ائلر. پادشاهین اوغلی اؤز سؤیگوسون کی خزانهده گؤرموشدی ازدواج ائلر.

شنگولوم منگولوم

داود سیفی

بیری واریدی بیری یوخیدی الله دان سووای هئش کیمی یوخیدی. بیر جنوار واریدی بیر گئچی. گئچی بیر خرابه دامدا یکی بالانین گیزلتمیشدی. چؤلؤ دولانیب، اوتدییب اولارا سوت گتیریردی. گتیریردی اولاری امیشدیریردی. بیر گون گتتمیشدی چؤلہ بیر جنوار وحشی حمله ائدوب خرابه داما اونون بالالارین یئییر. گئچی قئییدر گؤرر بالالاری یوخدی. بیلر کی اونون بالالارین جنوار یئییب. هوجوم گئتیر قاضینین حضورینا، اونان شکایت ائدر. قاضی دستور وئرر توتون او جنواری گتیرین بورا. دستور وئرر باغلییین اونون الین - قولین انتقام آلسین اونان. گئچی حمله ائدوب بوینوزوینان اونون قارنینا ویریب، درده گلر او ظالم صدا ائدوب ائشیدر جوابین: منیم بالالاریمی یئمیه دین، وای قارنیم دئمیه دیدین. بودور آخر ظلم ائلییین عذابی شدید اولار. گئچی اونو اؤلدوروب قئیدیب گلر اؤز مکانینه زندگانلیغ ائلر.

سيچاننان پيس پيس ۱۵

داود سيفى

بىرى وارىدى بىرى يوخىدى. بىر دنه پيس پيسدا وارىدى، بىر دنه ده سيچان.

بىر گون پيس پيسدا توشر يولا، قاباغينا بىر دنه ناخىرچى گلر، دىير: پيس پيسدا خالا، نازى خالا، بويى اوزون بورى خالا، ساچى اوزون سورى خالا، هارا گئديسن؟

دىير: زهريمارا گئديرم، چورا گئديرم، اره گئديرم، گون گورم. چوبان قئيدر دىير: منه گلرسن؟ دىير: نيه گلديرم.

دىير منى دؤينده نه يينن دؤيرسن؟ دىير بو آغاجى گؤريسن اليمده اوننان دؤيرم. دىير: يئرى - يئرى من سنه گلديرم.

پيس پيسدا آز گئدر، چوخ گئدر قاباغينا بىر دنه سيچان چىخار، سوروشار: پيس پيسدا خالا هارا گئديسن؟ دىير: اره گئديرم گون گورم.

سيچان دىير: منه گلرسن؟ دىير: نيه گلديرم.

دىير منى دؤينده نه يينن دؤيه جكسن؟ دىير: بو قويروغىمى گؤريسن اونى ميلچى ائلييب گؤزوا چكه جه ييم.

سورا پیس پیسلا گئدر سیچانا با هم زندگانلیغ ائلیهلر. بیر گون سیچان دورار گئدر خان ائوینه. پیس پیسلا دا بیر تشت پالتار گۆتورر گئدر توشر آت ایاغین ردینه مشغول اولار اوردا پالتار یوماغا، گۆرر او یاننان آتلی گلیر دییر: آی آتلیلار، باشی غازا بوتیلر خان ائوینه گئدیرسیز، پنیر - چۆرک ییرسیز، سیچان بیگه دییرسیز: پیس پیسلا خالا، نازلی خالا، بوی اوزون بورن خالا، ساچی اوزون سوری خالا، توشوب درین - درین دریالارا، سیچان بیگ اؤزون تئز یئتیرسین بورا.

آتلیلار گئدر، اوردا سیچان دا گیرمیشدی خان ائوینین چۆرک صاندیغینا. آتلیلار اوردا ییرلر، ایچرلر یولا توشر. یولدان قئیدلر پیس پیسلا خالا بیزه سۆز دئمیشدی. تزهدن قئیدلر خان ائوینه. اوردا دییلر پیس پیسلا خالا، نازلی خالا، بوی اوزون بوری خالا، ساچی اوزون سوری خالا، توشوب درین - درین دریالارا، سیچان بیگ تئز یئتیرسین اؤزون اورا.

سیچان بیگ صاندیقدا چبخار یئتیشر پیس پیسلانین یانینا. پیس پیسلا یا دئیر: الیوی وئر منه کسیر اوچی. پیس پیسلا قئیدر دییر: یئر - یئر تن سنین، کوسیر اوچی. سورا دا سیچان، پیس پیسلادان کوسر.

بیر ذره تزح گتیرر سالار پیس پیسلانین اوستونه. اوننان سورا یئر، ایچر، یئر کئچر.

فرخ و نان گول رخ

سعید قلی پور

بیری واریمش بیر یوخیمش الله دان سوای هئج کیم یوخیمش. ایکی قارداش واریمش اولارین اوشاقلاری اولمازمیش. بیر گون بولارا بیر درویش گلر جریانی بو درویشه دئیرلر. درویش بولارین هره سینه بیر پارچا آلمای وئرب دئیر: بونو یئسز اوشاغیز اولار. اونان سورا اللهین کمک لیگی ایله بولارین هره سی نین بیر اوشاغی اولار. قیزین آدین گول رخ، اوغلانین آدینی فرخ قویالار. بو ایکی عمی اوغلی، عمی قیزی باهم بؤیورلر. وورار بولار بیر - بیر سئورلر. قرالاری بوایدی کی عمی اوغلی، عمی قیزی ازدواج ائله سینلر. بولارین دده لری، ننه لری اولدی. اونان سورا بولار ایکسی بیر یئرده قالیرمیشدا. روزلرینی ده فرخ گونده اوو وورب گتیرمیش اونون اتینی یئیرمیشدلر. هر گون فرخ ایستیرمیش ائودن چیخا گول رخ اونو یولا سالیرمیش، او قئیدینجه ائوده قالیب یولونو گؤزلورموش. فرخ یورلمیاسان دئیردی. گول رخ او گتیرن اووو پیشیریپ باهم یئیردیلر. فرخ شکارا گئندن سونرا گول رخ اؤزونون عکسینی چکیردی. بیر گون بو عکسی وئرر عمی اوغلو سینا، او دا جیبینه قویوب گئدر شکارا. شکار، بیر دانا جیران ایدی. جیرانین باشینی کسر. گئترر سو قیراغینا. اؤز اؤزونه دئیر قوی بو سویون قیراغیندا

بیراز دینجلیم. اوردا گولرخ عکسی یادینا دوشوب، عکسی
 چیخاردیب باخار. بیر سورا اوغلانی یوخو توتوب عکس الینن
 دوشر یئر، یئل ووروب سالار سویا. سو عکسی گؤتوروب
 گئتیریر بیر باغا. باغبان باغی سواریردی بو عکسی سویون
 اوستونده گؤرر. عکسی گؤتوروب الینه باخار گؤرر بیر قیزین
 عکسیدی. اؤزو ده چوخ گؤزلدی. عکسی گؤتوروب گئدر
 ائوینه. ائوینده بیر خونچاسینا قوروب، دوره‌سینه گول بزّر،
 عکسی ده قویار خونچویا آپارار شاهینا خدمتینه. بو عکس
 شاه گؤرن کیمی هوشدن گئدر. بیراز سورا آییلیب دئیر: بو
 عکس هاردان تاپیبسان؟

باغبان دئیر: من باغی سوواراندا سویون اوستونده قباغیما
 چیخدی.

شاه، وزیر - وکلاسینی چاغیرار دئیر: کیم بو عکسین صاحبین
 تاپا بیلر؟

دئیرلر: بیر قوجا وار اونون ایشیدی، تکجه او بو ایشی ائلییه
 بیلر گؤرسین.

قوجانی چاغیرارلار شاهین یانینا. شاه دئیر: قوجا سن ائلییه
 بیلرسن بو عکسین صاحبین تاپوب بورا گتیره‌سن؟
 قوجا عکسه باخیب دئیر: تاپماسی بیر آز چتیندی.

شاه اونا چوخلو قیزیل - گوموش وئرنن سورا قوجا دئیر: بلی
 من عکسین صاحبینی تاپوب گتیررم.

قوجا قیزیل - گوموشو گؤتوروب یولا دوشر. آز گئدر، چوخ
 گئدر، بیر قدر یول گئدر، گلیب یئتیشر او دورویه کی فرخ‌ونان
 گولرخ اولاردا زندگانلیخ ائلیرمیشلر. قوجا گئدیب بیر داشین
 اوستونده اوتوروب گؤرور کی بیر آتلی جوان گلیر، جوانا دئیر:

ای جوان من یورولموشام منی میندیر آتوا آپار. منیم یئددی
اوغولوم وار سالیبلار چؤلہ.

بو جوان دا فرخ ایدی، اوو ووماقدان گلیردی. فرخ قوجانی
میندیرر آتینا. آت بیلیردی کی بو قوجا بولارین زندگانلیقلارین
داغدا جاقدی. آت قویمیردی اونی میندیرسن، ولی فرخ اونی
زورنان میندیرر. آپارار ائولرینه. گولرخ گونده کی کیمی
چیخار فرخون قاباغینا گؤرر کی بیر قوجا گتیریپ.

گولرخ سوروشار: بونی نییه ائوہ گتیریسن؟
فرخ دئیر: بونو اوغلانلاری ائودن سالیب چؤلہ اودی کی من
گتیردیم چؤلده قالماسین.

فرخ گونده کیمی اوو وورماغا گئدیردی، بو قوجا دا قیزین
یایندا قالیب، هردن بیر فرصت تاپاندا بو عکسه باخیردی
آرخایین اولسون قیز هاماں قیزدی. آخر یقین ائلر کی بو قیز
اؤزودی. بیر گون فرخ گونده کیمی اؤز ایشینه گتیمیشدی.
قوجا گولرخا دئیر: بیر بئلہ پالتاری نییه قویموسا یووولمامیش
قالیب، گل آپاراخ چایدا یویاخ.

بو حیلہ یینن گولرخی اوردان چیخاردیب، آپارار چایین
قیراغینا. قیزا دئیر: گل گئدک بو قیراخلاردا گزاخ سورا گلج
پالتارلاری یویاخ.

قیزی آپار دولانديرار. بیر کوپ جادوسی واریمیش، قوجا
قیزی آلالدار، اونی ایتہلیب سالار کوپون ایچینه، اؤزوده
هوببولوب دوشر قیزین اوستونه. قیز قوجایا چوخ یالوارار ولی
قوجا آز ائشیدر. چوخ یالوارانان سورا دئیر: قوی بو کلیدی
آتاق دام - داشین اوستونه عم اوغلون گلسه چؤلده قالماسین.
قوجا سئویدینن هئچ بیلیمردی نه قاییرسین. خلاصہ قیزی

آپارار شاهین دربارینا. بو یانان دا فرّخ گلر گؤرر کی بولار
بوخدولار. دیواردان آشیب قاپونی آچار هنج زاد گؤرمز. فرّخ
دوشر بولارین دالیسیجان. آز گئدر، چوخ گئدر، گلر بیر قوجا
کشییه راست گلر. قوجادان سوروشار، بو آرایا بیر قیز، بیر
قوجا قاری گلمییدی؟

قوجا دئیر: نئجه اوغول؟

فرّخ باشینا گلن قضایانی قوجایا دئیر. نئچه گون او قوجایا
قوناق قالار. قوجانین آروادی چوخ بیلن آدام ایدی، اودئیر
کی بلی بورا بیرقوجا کیشی بیر قیزی گتیرییدی شاه او
قیزی اوغلونا آلیر. فرّخ بو سؤزلری ائشیدنن سورا قوجانین
آروادینان کملحلیح ایستر. آرواد بیر نقشه ایشلر، قیزین یانا
یول تاپیب ماجرانی قیزا دئیر کی سنین عمی اوغلون دالینجا
گلیب، اگر گؤیلون اولسا قوشولوب اونان گئدسن من سنه
کملحلیح ائله رم.

قیز بو سؤزی ائشیدیب دئیر: یاخجی.

آرواد گلر فرّخا دئیر کی قیزین گؤیلی وار، دئدیم حاضرلاشسین
آتینان اونی پنجره نین آلتینان گؤتوروب گنده سن.

فرّخ بو ایشی انجام وئرر. ولی پنجره نین آلتیندا قیزی گؤرمز.
دئمه قیزی آلاهی آدام آپاریب. فرّخ آوارا قالار. قیز جلد بو
آداما دئیر: گئت قاضی گتیر عقدیمیزی اوخوسون.

بو آدام گندر قاضی گتیرمه یه قیز قورتولوب قاچار چؤله.
چؤلده بیر چوبانا راس گلر. چوبان بیر آز چورحدن زاددان
وئرر. بو قیزینان ائولنمک ایستر. قیز قبول ائلر. چوبان ائوه گلر.
قیز ائوده چوبانین پالتارین گئیر اینینه قویار قاچار بیر شهره.
چوبان دا ننه سین گتیرر ولی بیر شئی گؤرمز لر قویونلاردان

سواى. بو شهرده شاه سچيرديلر. شاه سچمک اوچون قوش
 اؤتورموشدولر هر کسين باشينا قونسايدى او شاه اولار جاق
 ايدى. قوش گلر بو قيزين باشينا قونار. ملت دئير کى
 چوباننان شاه اولماز. نئچه دفه بو ايش انجام وئرلر، قوش ائله
 چوبان باشينا قونار. آخير بو چوبانى بير داما سالارلار اورا هئچ
 يول اولماسين. قوشى اوتورلار قوش بير ديوارين جيرغينان
 گئدر او داما، بالاخره بو قيزى شاه ائلرلر. قيز اؤز عکسين
 او شهرين بولاغين اوستونه وورار، نئچه نفر گودوکچى اورا
 قويوب دئير کى هر کيم بوردان سو ايچيب آه چکسه توتوب،
 قوللارين باغلييب گتيرين منيم يانما. بو حيله ايله چوبانينان
 او آدام کى گئتميشدى قاضى گتيره بونان ائولنه تاپار، دستور
 وئر زندانا سالارلار. فرخو دا توتوب گتيرلر شاهين يانينا.
 گولرخ گؤرر کى عمى اوغلو سیدی. تاجى باشينان گؤتوروب
 فرخين باشينا قويار. فرخ شاهليخى اليه آلا، گولرخ دا
 اونون آروادى اولار. اولار اؤز زندگانليغينا ادامه وئرلر، ايلر
 شادليغينان ياشاييب، يئييب ايچيب مطلبلرينه چاتارلار.

محمد آدلی اوچ اوغلان وارمیش. بیرى وزیرین، بیرى شاهین
بیرى ده ناخیرچینین اوغلى. بونلار اوچی دوست اولدى. هر
گون اؤز آرالاریندا قوناخلیق ائلمیش. بیر گون ناخیرچی
بونلاری قوناق چاغیردی. گنجی کسدى. ناخیرچی اوغلى
محمد قوناخلاری یولا سالاندان سونرا یاتیب، بئله بیر یوخی
گۆردى کی آی دوروب باشینین اوستونده، ساغ سولوندا دا بیر
اولدوز وار. سحر اولجاق یوخوسون ددهسینه دئدى. ددهسى
بونون یوخوسونا توجّه ائله مه ییب دئدى: دور مال - حیوانی
قات قاباغیوا گئت ایشیوه.

محمد دئدى: من بو یوخونون یوزماسینی بیلمه یینجه هئچ
ایش گۆرمه ییب، ناخیرا دا گئتمه یه جاغام.

ددهسى آز ویردی شیرین ویریب محمدی سالدی چؤله. محمد
چؤله گئتمکده اولسون؛ وزیرین اوغلى محمد شاهین قیزینان
قرار قویوللار کی بیر مقدار پول، بیر دانا آت گۆتوروب گندهلر
مسجیده، اوردان دا گندهلر دولانماغا. چون محمد (ناخیرچی
اوغلى) آجیخ ائله میشدی بیر یئر تاپماییب گنجه مسجیده
پناه آپاریب، مسجدهه قالمیشدیر کی شاهین قیزی بیر مقدار
پول و بیر دانا آتینان یئتیردی مسجیدین قاباغینا، سسلهدی:

آی محمد، آی محمد...

وزیرین اوغلی چون اوردا دئیلدی، ناخیرچی اوغلی محمد
اوردایدی اونا گؤه بو محمد قیزا جواب وئردیکی بلی نه
دئییرسن؟

قیز دئدی: گل مین آتین ترکینه گئداخ.
محمدده قبول ائله ییب، آتا سوار اولدی، یوللاندىلار. بونلار
یولا دوشمکده اولسونلار آز گئدی، چوخ گندن سونرا قیز
گؤردی کی بو محمد ائله بیل همانکی محمد دئیل نییه
کی همیشه دئییب گولردی، میرت ائلردی اما ایندی هئچ
گولمور. قیز دؤندی دقتیله باخدی گؤردی ای داد - بیداد
بو وزیرین اوغلی محمد دئیل، بلکه ناخیرچینین اوغلی
محمددیر. ناراحت اولوب دئدی: بس سن کی وزیرین اوغلی
محمد دئیلسن نییه اؤزیوی تانديرمادين؟

محمد دئدی: من نه بولئیدیم سن وزیرین اوغلوپنان قول
و قرار قویوبسان، من گئجه دن آجیخ ائلیب، مسجده پناه
آپارمیشدیم کی سن گلدين منی سسله دين، من ده جواب
وئردیم...

شاهین قیزی دئدی: هئچ عیبی یوخدی قسمت بئلئیمیش.
آتی یوللانديرار گئتديلر يئتیشدیلر بیر یئرہ کی اوردا بیر
یئکه آغاج، بیر چشمه واریدی. اوردا اوتوروب، بیر قدر یئییب
- ایچیب دوباره یولا توشدولر. او منطقه دن چوخلی فاصله
آچاندان سونرا قیز دئدی: آی محمد یامان سوسوزلامیشام
من قالیم، سن گئت همان یئردن منه سو گتیر.

محمد آتی شاللاخالیب گئتدی همان یئردن سو ایچدی و
آل - اوزون یویوب دئدی: بو دا او گئچی میزین عوضی اولدی.

قیزین دالیسینا توشمہ ییب همان یئردہ ہوشلانندی. یوخودا گۆردی کی بیر سس گلیر، دئیللر: محمد آز یات، دورگیلان بس سنین یول گۆزلویہ نین وار آخی.

محمد یوخیدان دوروب باخدی گۆردیکی سودا چوخلی لعل وار، تعجب ائله دی. او لعلیدن ایکی دانا گۆتدی، بیر مقدار دا سو یوللاندی قیزا طرف. سویی وئردی قیزا، بو ایکی لعلی ده وئردی قیزا. قیز سویی ایچیب، لعلری ده قویدی جیبینہ یوللانیدیلار. آز گئدی، چوخ گئدی بیر اؤزگہ ولایتہ یئتدیشدیلر. قیز اوردا بو ایکی لعلی قویدی بیر خونچایا یوللادی شاهین بارگاہینا تا شاه بونلارین پناہندہ اولماغین قبول ائله ییب، بونلارا ایش وئرسینلر. شاه بونلارین خونچاسین قبول ائله ییب، ایش وئردی و اؤز شہریندہ بونلارین رفاهین فراہم ائله دی. گونلرین بیر گونی شاه وزیرین چیخمیشدی شکارا کی بونلارین امارتینین قاباغیندان سووشاندا گۆزی ساتاشدی امارتدہ کی قیزا. شاه دئدی: آی وزیر باخ گور او امارتدہ نہ گۆزل بیر خانیم باخیر باخیشی آز قالا جانیمی آلا گرک اونی آلاسان منہ.

وزیر دئدی: ای شاه بو راحتلیقدا ائلمک اولماز. گل بیر ایش گور محمدی چاغیر اونا دنگیلن کی اوچ دانا آروادیم وار سن ده ایکی لعل وئربسن کی ہرہ سینہ بیرین وئرمیشم بیر قالیب ہاردا اولسا او لعلیدن بیریندہ گرک گتیریب وئرسن منہ تا ہر آروادیمین بیر دئہ لعلی اولسون و دعوا بیزیم ائودن قورتارسین و الا سنی اؤلدورہ جاغام کی اوندا محمد قادر اولمویاجاق همان لعلین تاین گتیرسین، سن ده اونی اؤلدوروب، آروادین آلاسان.

شاہ وزیرین بو سؤزون محمدہ دئییب، محمد ناراحت حالدا قئییتدی قیزین یانینا. قیز دئدی: ھئچ ناراحت اولما الله قادیردیر گئت گئنه ده ھمان سویا بیر باخ گؤر ھمان لعلی دن وار یا یوخ.

محمد آتا مینیب گئتدی ھمان سویا یئتیشدی گؤردی سودا ھئچ زاد یوخدی. دئدی یاخشی اولدی بو آت او گئچی میزین عوضی قویوب گئدرم. بو فکریده گئنه یوخویو گئتدی. یوخودا گؤردو سس گلدی: آی محمد بس سنین یول گؤزلہ یه نین وار دور توش یولا.

محمد بیر ده سویا باخدی گؤردیکی ھمان لعلیدن سودا وار، ایستہدی گئدیپ گؤتورسون گؤردی آغاجین باشیندان بیر سس گلدی. باخیب آغا جا گؤردی بیر قیز وار چوخ گؤزل کی دئیر او لعلہ دیمہ گل منی بوردان نجات وئر، منی اؤزوونن آپار.

محمد بو ایشی گؤروب، بونی اؤزوینن آپاردی. بونلار ائوہ یئتیشندن سونرا محمد دئدی: شاہ مندن بیر دنہ لعل ایستہییب.

بو تازا گلن قیز دئدی: بیر کاسا سوت بیر دانا نئشتر، بیر سلمانی گتیر بورا.

محمد اونلاری حاضر ائہدی. قیز قولون چیرمالار، سلمانیہ امر ائلر کی قولوندان بیر آز یارسین و قانیندان تؤکسون سوتون ایچینہ. سلمانی بو ایشی گؤروب، اوچ قطرہ قیزین قانیندان سوتون ایچینہ تؤکر، بو اوچ قطرہ، اوچ دانا لعل اولار، محمد گؤتوروب شاہین حضورینا آپارار. وزیر دئیر: شاہ ساغ اولسون بو محمد بؤیوک آدمدیر بوننان ایشین اولماسین.

شاہ، محمدی اؤتورر، محمد گئدر اؤز ائوینہ. بیر نچہ گوندن سونرا دوبارہ شاہینان وزیر با ہم چیخدیلا شکارا. شاہ محمدین امارتینین قاباغیندا دوروب، امارتہ باخدی گؤردی محمد، ایکی دانا گؤزل قیزین یانیندادی. وزیرہ دئدی: دردیم لاپ چوخالدى هاردان اولسا گرک اونلارین بیرین منہ آلاسان، یوخسا سانجی قارنیمی دورویور، اؤلورم.

وزیر دئدی: شاہ ساغ اولسون محمدی چاغیر دئگیلن کی سندن بیر جام ایستیرم کی ایچینده آب زمزم اولسون، بیرده گول کی گول اگلیب سودان ایچسین، دئسین نوش اولسون، چون آب زمزم او دنیا مالیدی بو ایشی گورنمیه جاق، اوندا سن اونى اؤلدوررسن، هرهمیز اونون بیر آروادین آلا ریخ.

شاہ بو ایشی گؤرر. محمدہ بو مأموریتی وئرر. محمد ناراحت، غمگین قئییدر اؤز امارتینہ. بو سونکی قیز کی آغاجدان نجات تاپیب، محمدیلہ گل میشدی دئدی: محمد هئچ ناراحت اولما دور آتی مین سور گون باتانا طرف بیر قدر یول گئندن سونرا قاباغیوا بیر باغ چیخاجاق ایچینده حوضی وار، اورا ایکی قوش گلہ جاق پر یزاد آدیندا، قوش لباسیندا اوردا گیزلن، او قوشلار سویونوب توشہ جاقلار حوضون ایچینہ، سن گؤزلہ هانکیسی اولدہ دونون چیخارتدی، اونون دونون گؤتو، گیزلن اونلا چیمندن سونرا، لباسلارین گئیہ جاقلار دونون گؤتدوگون قوش دونون آختاریب، اوردان گئتمیه جاق قیشقیریپ اللهہا، امام - پیغمبرہ آندا وئره جک کی دونون هر کسدہ دی وئرسین کی دینمہ سن، اما وقتی ننه سینین سوتونہ آند وئردی کی هر نہ ایستہ سن وئررم منیم دونومی وئرین اوندا دور اؤزوو نشان وئر، همان جامی ایستہ کی او وئره جاق.

محمد بو ایشی گؤروب، همان جامی گتیرر شاهین حضورینا، چون او پریزاد قوش یولداشلارینان دالی قالمیشدی محمد دئدی: ایندی منی یولداشلاریم هئچ یانا قویمازلار یا منی اؤلدور قویلا و یا اؤزوونن آپار. محمد بو پریزادی اؤزیلن گتیرر ائوه، آروادی اوچ ائلر.

وزیر دئدی: ای شاه بو بتر آدمادی او دونیادا دا بونون الی وار همان جامی گتیردی کی هم آب زمرمی وار، هم ده بیر گول گتیریب، ایلیب ایچیر، نوش اولسون دئییر. بوندان سووش. شاه یئنه محمدی آزاد ائلهدی. بیر نئچه گوندن سونرا یئنه ده شاه - وزیر با هم چیخیدیلر شکارا بو یوللارین محمدین امارتینین قاباغیندان سالدیلر کی شاهین گۆزی توشدی امارته، گۆردی محمدی، اوچ دانا قیز، بیرى - بیریندن گۆزلدی دئدی: آی وزیر اگر بونلارین بیرین منه آلانماسان داخی باغیریم چاتلار.

وزیر دئدی: قوربان محمدی چاغیر، بیر مأموریت وئر کی بو مأموریت چوخ چتیندیر. اگر قادر اولماسا کی اولما بیلمز، اوندان اؤلدوررسن، قیزلاری آلا روخ. شاه دئدی: مأموریت ندیر؟

وزیر دئدی: مأموریت وئر محمدی کی بو دریانین ایچینده بیر قصر تیکدیرسین کی بیر کرپیچی قیزیلدان، بیر کرپیچی گوموشدن اولسون. اوردا قیش، یای - یاز اطاقی دا اولسون. شاه محمدی چاغیریب بو مأموریتی وئردی. محمد گینه ده ناراحت اولوب اؤز امارتینه گئتدی. جریانی او اوچ قیزا دئدی. پریزاد دئدی: هئچ ناراحت اولما بو بیر آسان ایشدیر. پریزاد بارماغیندان بیر اوزوک چیخارتدی وئردی محمدی

دئدی: آپار بونی وور سویا کی سودان لیک سسی گلہ جاق
اوندا سن سویا دنگیلن کی بوردان بیر قصر ایستیرم کی بیر
کرپیچی قیزیلدان، بیر گوموشدن اولسون، قیش اطاقی، یای
- یاز اطاقی دا او قصرین ایچینده اولسون.

محمد بو ایشی گؤرر، امارته قئییدر. همان گنجه شاه گؤرر
کی هر یان ایشیقلا ندی، های - کوی قوپوب، وزیر ی چاگیرار
کی دور بئواخت اولوب، گون هر یانی آلیب آغزینا.

وزیر دورار دئیر: شاها گون هاردئیدی او قصرین ایشیقیدی
هر یانا توشوب، های - کویده ایش گؤرنلرین سسی دیر. وزیر
آرتیردی: محمد قصری صاباح حاضر ائلیه جاق، عیب - ایرادی
اولمویا جاق، اما سن بیر ایش گؤر، یالاندان بو قصره ایراد توت
تا بو بهانیله محمدی اؤلدور کی بوندان آیری بیر یول یوخدی.
پریزاد دا محمد دئدی: سحر اولجاق کی وزیرین شاه سنیله
قصره گنده جاقلا ر، اونا ایراد توتاجاقلار سن قصره باخاندان
سونرا بیر جور ائله اونلاردان قاباق چیخ قصریدن ائشیگه،
اوزوگی سورت سویا دنگیلن ای کرپیچ صاحبی کرپیجیوی
گؤتور.

شاه ایرادین توتار، محمدده پریزاد دئدیگی ایشی گؤرر. قصر
بیخیلار شاه - وزیر قصریلن با هم باتیالار سویا محمد همان
شهره شاه اولار. بیر گون تخت اوسته گؤرر قیزلارین بییری
ساغیندا، بییری سولوندا، بییری ده باشی اوسته. دئیر: ای الله
من یوخومون تعبیرین ایندی اؤز گؤزومله گؤردوم. بونلار
ئییب - ایچیب مطلبلرینه چاتارلار.

گونلرين بير گوني، بير سليم وارميش. روزگار بو سليمين اقبالي اولوب، بوني بير مملكته شاه ائله يير. سليم شاه حضرت علي^(ع)ين عاشقي و مسلمان بير شاهدي. بونون دوره سينده يهودي ديلر وار ايدى. بير گون بو يهوديلر اتحاد ائلرلر كي سليم شاهي شاهليقدان ساليب، بير يهودي بير شخصي مملكتده شاه ائله سينلر. بو فكريديدلر كي بير نفرويش دئدى: من ائليه بيلم بوني تختدن يئرہ سالام اما بو شرطه كي اوندان سونرا من اوؤزوم شاه اولام.

هامي بو سؤزي قبول ائله دي. بودرويش حضرت علي نين شجاعتيندن اوخويا - اوخويا گئتدي سليم شاهين كاخينين قاباغينا. شاهين قولاغينا چاتدي كي بير نفر كاخين قاباغيندا حضرت علي دن و اونون شجاعتيندن دئير. سليم شاه دستور وئردى اودرويشي گتيرسينلر شاهين حضورينه. درويش گلدى. سليم شاه دئدى: منيم حضرت علي يه چوخ علاقم وار منه علي دن دئ!

شيخ اوجا سسيلن بو حضرتين تعريفين ائله دي. شاهين خوشونا گلدى، درويشه دئدى: مندن بير انعام ايسته وئريم. شيخ دئدى سنون ساغليغين منه هر بير زاددير. شاه دئدى: اوندان سنه بير زاد اولماز مندن بير شئي ايسته.

شیخ دئدی: اگر امکانی اولسا قیرخ گون شاهلیغیوی وئر منه. سلیم شاه دئدی: هئچ عیبی یوخدی علی یولوندا قیرخ گون شاهلیغیمدان آل چکماق چوخ آسان بیر ایشدی. تختی ایله شاعلیغیدرویشه تحویل وئریب گئدر ائوینه. آروادی دئیر: بس نییه تک گلدین سنین کی همیشه گلنده دؤرنده وزیر - وزرا اولاردی.

سلیم شاه دئدی: آرواد بئله بیر جرایانا راست گلدیم. بو تازا شاه بیر ایشلری گؤردو کی تمام جماعت بوندان راضی اولورلار، دئییرلر کی سن همیشه لیک بیزین شاهیمیز اولاجاقسان. گونلر گئچدی، تازا شاهین قیرخ گونی قورتاردی. سلیم شاه گلدی تا دوباره شاهلیق ائله سین، وزیر دئدی: داها سندن شاه اولماز، جماعتی ییغاجاقوخ میدانا، هر کیمی جماعت ایسته سه او شاه اولاجاق.

بلی طبل ویریلدی هاممی میدانا ییغیلدی. وزیر دئدی: آی جماعت کیمی ایسته ییرسیز کی بورا شاه اولسون؟ هاممی دئدی: بیزدرویشی (تازا شاهی) ایسته ییروق، سلیم شاهی ایسته میروق، بونا گؤرادرویش همیشه لیک تخت سلطنتده اوتوردو. بیر گونده سلیمه دستور وئردی کی ایگیرمی دؤرت ساعته جن مملکتی ترک ائله و آیری ولایته گئت.

سلیم آروادین، ایکی اوغلون کی آدلاری حسن له حسین دی، گؤتوروب مملکتدن چیخدی. آیری بیر مملکتده بیر چشمه نین باشیندا اهل و عیالینان استراحت اوچون اوتوروب، یئماق - ایچماقا باشلادیلار. اوردان قافله گئچیردی قافله نین بؤیوگی گؤردی بو خانوادهنین ایچینده بیر خانیم واردی که چادراسی باشیندان توشوب، چوخدا گؤزلدی. قافله نی ساختادیردی،

بونلارین کنارینده چادر قوروب ایلشدیلر. رییس قافيله خادمترین بیرین چاغریب دئدی: بیر نقشه چک او آروادی گتیر بورا.

بو خادم گئتدی سلیمین یانینا، دئدی: بیزیم رییس قبيله نین آروادی وضع حمل ائله ییر. الله دان خاطیره آروادی قویاسان گله تا اونا یئتیشیب، وضع حمل ائله سین.

سلیم الله ها خاطر آروادین خادميله یولا سالدی. رییس قافيله گؤردی آرواد چوخ گؤزلدی، دستور وئردی آروادی قویدولار بیر یئکه صانديقین ایچینه، صانديقی دا قویدولار دوه نین اوستونه گئجه یلن یولا توشوب، گؤزدن ایتدیلر. سحر اولدی سلیم یوخودان دوروب گؤردی لله کؤچوب یوردی قالیب، ویرانه قافيله دن خبر یوخ. آروادان سوراق یوخ. ناراحت اولوب اوغلانلاریندا گؤتوروب توشدی یولا تا قافيله یه چاتا بلکه آروادی تاپا. بیر قدر یول گئندن سونرا قاباغینا بیر چای چیخدی. چای یئکه بیر چایدی. سلیم یئکه اوغلی حسنی آلدی بوینونا، حسینه دئدی: سن قال من حسنی چایدان آتدایم سونرا قاییدیپ سنی ده آپاریم.

سلیم چابین اورتاسیندا بیر سس ائشیتدی دؤندی باخدی گؤردی حسینی قورد آپاریر، حسین قیشقیریر. او حالدا تله سدی ایسته کی قاییدسین، بوینودان حسن ده سویا دوشد، چای آپاردی. سلیم تک قالدی. اهل - عیالینین غم غصه سی باعث اولدی گونلری آغلار گئچسین. باش - سققل حددن چیخیب دیرناخلار اوزانیب، گونلرین داغ - داشدا گئچیریردی. یئتدی ایلدن سونرا گؤردی بیر شهر وار کی اونون کنارینده چوخلی جماعت ییغیشیب، عجیب بیر صحنه

وار. سلیم داغدان انیب، اؤزون سالدی جماعتین ایچینه. مردم بونا باخیب تعجب ائلیردیلر کی بو نئجه بیر شخص دیر، ائله بیل جنگل حیوانینا اوخشور. بالاخره سلیم بیر نفر دن سوروشدی نییه گؤرا بورا ییغیلیمیسیر؟

دئدی: بو گون وزیر بیزی ییغیب بورا، قوش اوچوردا جاق قوش هر کسین اوستونه قونسا او شاه اولاجاق. بئله ده وزیر قوشی اوچورتدی. قوش بیر دور دولانیب گلدی قوندی سلیمین باشینا، هامی اعتراض ائله دی کی بوندان بیزه شاه اولماز، بو هئچ آداما اوخشامیر.

وزیر بیر ده قوشی اوچورتدی. قوش یئنه ده گلیب سلیمین باشینا قوندی. اعتراض یئنه ده هاممین طرفیندن باشلاندى. وزیر دستور وئردی سلیمی سالدیلار بیر خرابیه، قاپیسین باغلادیلار. قوشی دوباره اوچورتدولار، قوش دولانیب گئتدی بیر باجادان گیردی خرابیه، وزیر خرابه نین قاپیسین آچدی گؤردی قوش قونوب سلیمین باشینا.

وزیر دئدی: جماعت چاره بودور کی سلیم بوردا شاه اولسون. هامی داغیلیدی وزیر سلیمی آپاردی حمامه. دستور وئردی یویوندوروب، توکلرین اصلاح ائله دیلر.

وزیر سلیمه دئدی: من یولون دئیرم سن قولاق آس. سونرا من دئدیگیم کیمی پالتاریوی گئی.

سلیم دئدی: بس اجازه وئر من اول بو شاه لباسین گئیم اگر ایراد، اشکالیم اولدی سن دئگیلن.

وزیر دئدی: هئچ عیبی یوخدی.

سلیم بو شاه لباسین ائله بیر - بیر گئیدی کی وزیر تعجب ائله دی. سلیم شاهینان وزیر گئتدیلر کاخا. سلیم شاه ائله

گۆزل مملکتی دولاندیردی، ائله اوجوزلوق ائله دی کی، هامی راضی اولدی. بیر نئچه گوندن سونرا وزیر دئدی: آی سلیم شاه سنین ایشلرین، شاهلیقین چوخ یاخشیدیر، اما بیر عیبین وار اودا بودور کی اصلاً شاد اولمورسان، هئچ گولمورسن. سلیم شاه دئدی: یاخشی دئییرسن، سندن بیر شئی ایستیرم اگر اونی یئرینه گتیره بیلسن شاد اولوب گولهرم. وزیر دئدی: امر ائله من حاضرم.

سلیم شاه دئدی: حسن آدیندا بیر اوغلان ایستیرم اون دؤرد یاشیندا، حسین آدیندا بیر اوغلان ایستیرم اون ایکی یاشیندا (سلیم شاه اؤز اوغلانلارینین یاشینی حساب گئدیب بونی دئمیشدی).

وزیر دوردی طویل - دؤھول چالدیردی، جماعتی ییغدی میداندا دئدی: آی جماعت هر کسین اون دؤرد یاشیندا حسن آدلی اوغلی اول، بیر ده اون ایکی یاشیندا حسین آدلی اوغلی اول اوغلاری آلیب اؤز آغیرلیقیندا قیزیل وئره جاغام.

بو سؤزی هامینین قولاقینا چاتدیردی. بیر شکارچی کی شکاردا حسین قوردون الیندن آلمیشدی، بیر بالیخ توتان کی حسنی چایدان توتوب اونا نجات وئریب، ساخلامیشدی بونلار حسن ایله حسین گتیریپ وزیر وئریب، چوخلی قیزیل آلدیلار. وزیر بونلاری (حسن و حسین) شاهین حضورینه گتیردی. شاه بونلاری اؤزونه امین نگهبان ائله دی. بیر مدتدن سونرا گل سؤزی کیمدن انشیت بو سلیمین آروادین آپاران رییس قافیلهدن. بو شخص دار و نداریدن چیخیب، هر نمه سی ده اولسا خرج ائلییب داها محتاج اولموشدو. بیر گون چیخار شهره، قصیده دئیرمیش تا جماعت او یولونان بونا

کمالیک ائله سینلر. وزیر شاه دئدی: بیر نفر یامان قصیده اوخویور. سلیم شاه دستور وئردی او سائلی گتدیلر شاهین حضورینه. سلیم شاه بونون خوش سسیندن لذت آپاریب، بونا دئدی: گرک گئجه نی بوردا قالاسان تا صبحه جن با هم صحبت ائله یک.

سائل دئدی: منیم شهرین کنارینده ائویم وار، اوردا ناموسوم تک قالار.

شاه دئدی: منیم ایکی امین نگهبانیم وار یوللارام اوردا نگهبانلیق وئرلر کی اصلان بو باره دن نگران اولما. سائل قبول ائله دی، گئجه قالدی شاهین یانیندا. بو ایکی نگهبان گتدیلر، سائلین قاپیسیندا نگهبانلیق وئرمه گه مشغول اولدولار. گئجه نین بیر زمانی بونلار تصمیم توتدولار با هم صحبت ائله سینلر تا یوخولاری گلمه سین. بونلار مشغول اولدولار اولده حسن دئدی: یولداش سن دئییرسن بس کی من بالیخ توتانین اوغلو یام، منیم دده م شاهیدی بونی بیردریش آلا تدی، بیزی آواره سالدی...

بئله ده حسین دئدی: ائله من ده سلیم شاهین اوغلو یام. منی ده قورد آپاراندا شکارچی توتدی، سونرا گتیردی وزیره تحویل وئردی.

بونلار گؤردولر کی قارداش میشلر قوجا قلاشیب اؤپوشدولر. آرواد کی دیوارین او اوزوندن قولاق آسیردی گؤردی اؤز اوغلانلاریدی. قاپینی آچیب اؤز بالالارین باسدی باغرینا. بونلاری هوش آپاردی، یوخلا دیلار. سحر تئردن سائل گلدی گؤردی بو نگهبانلار آروادینان یاتیب. قاچدی شاه دئدی: سنین نگهبانلارین منیم ناموسوما تجاوز ائله ییبلر.

شاہ گندیب صحنہ نی گوردی جلا دلارا دندی: بو نگہبانلارین
بوینون ویرین.

جلادلار ایستہ دیلر بو ایشی گؤرسونلر، اونلاردا اوغلانلاری
اؤلدوردولر. ایستہ دی آروادی دا اؤلدورسونلر. آرواد
قیشقیردی کی ای سلیم شاہ من سنین آروادین، او اوشاقلار
دا بیزیمکیدى، نییہ اؤلدورودون؟

سلیم شاہ ماجرایہ پی آپاریب اوتدی جنازہ لرین یانیندا او
قدر آغلادی کی اللہ طرفیندن بونلارا جان گلدی. بونلار با ہم
قوجاقلاشدی لار، سلیم شاہ دندی: من علی یولوندا شاہلیغیمی
وئرمیشدیم، اللہ دان خاطیرہ آروادیمی، اوشاقلاریمی
وئرمیشدیم، ایندی نئچہ ایلدن سونرا بونلاری باشیما ییغیب،
شاہلیقیمی دا الہ سالدیم، بس او شئی کی اللہ دان خاطیرہ،
علی دن خاطیرہ الدن گندہ دوبارہ الہ گلر، انسان گرک هئچ
زمان ناامید اولمویا، اللہ دان امیدین کسمہ یہ. والسلام.

اٲشیت اینانما

بیر گون، بیر تاجر بیر صندوق چینى بشقاب آلدی. بیر حاملی
چاگیردی دئدی: گل بو صندوقی آپاراق بیزه. حامل دئدی:
منه وئره جاقسان؟

تاجر دئدی: هئچ زاد وئرمیا جغام، سنه اوچ سؤز اؤرگده جغام.
حامل صندوقی قویدی داشقانین اوستونه توشدی یولا. یولدا
دئدی: آی تاجر او اوچ سؤزون ندیر؟

تاجر دئدی: بیرى بودور کی اگر سنه دئسه لر شوربا اتدن
یئمهلر دیر اٲشیت اینانما. بیرى ده بودور کی اگر سنه دئسه لر
ات کوفته دن یئمهلیدیر، اٲشیت اینانما. بیرى ده بودور کی
اگر دئسه لر ات دوگیدن یئمهلیدیر اٲشیت اینانما.

حامل دئدی ائله بو؟ بوندانکی منه بیر فایدا اولمادی.
بالاخره حامل قاپیدا صندوقی آلیب قوجاقینا پیلهلردن
چرخار دیردی کی آخیرینجی پیلهلدن دیغیرلانیب گلدی
پیلهلرین توشدی آلتینا. تاجر دئدی بس نیه بئله؟

حامل دئدی: من نه بولوم آنجاق پیلهل اولدی من گئتدیم. اگر
سنه دئسه لر صندوقین ایچینده بشقابدان بیرى سالیمدی،
اٲشیت اینانما!

شاه عباس ينان تاجر لر

گئچمیش زماندا تبریز شهرینده آدلی - سانلی بیر تاجر واریمیش. بونون اقبالی چؤنر بوشلی توشر. زندگانلیقدا بیر تیکه چۆره گه محتاج اولار. مغازه سین ساتیب بیکار قالار. بیر گون کوچهدن گئچیرمیش کی یهودی همسایه سی قاباغینا چیخار، حالین سوروشار دئیر: نییه آی تاجیر بئکفسن، یوخسان؟

تاجیر دئیر: بیکارام ایشیم یوخدی، بوشلی توشموشم! بو یهودی کی اؤزوده زرگرمیش بونی سربیب دئیر: گئت اوچ مین دانا حلاجی دوزتدیر آپار اصفهانا اوردا باها قیمته ساتارسان، پوللانسان.

بو تاجیر اوچ مین دانا بو دستگاهدان دوزتدیرر، آپارار اصفهانین کاروان سراسیندا بوشاتدیرار. گئجه منتظر اولار کی سحر اولسون تا بونلاردان ساتسین. او گئجه شاه عباس اوردان گئچیرمیش بو تاجیری گوؤرر حالین سوروشار، دئیر، هارالیشان؟ هاردان گلیبسین؟ بونلار نمنده دی؟

تاجر دئیر: من تبریزدن گلیمیشم، ایسته دیم یهودی همسایه مین سؤزونه باخیب بوردا همسایه مین راهنمالیقینان ثروت صاحبی اولام.

شاہ عباس گورر کی ہونون یہودی ہمسایہ سی ہونا خیانت اٹلیب، نیہ کی اصلاً اصفہاندا بو حلاجی دستگاہین آلاں اولمازا! شاہ عباس دئیر: ہئچ عیبی یوحدی یاخشی ایش گوروبسن اولدہ بیرین وئر منہ.

تاجیر بیرین وئر شاہ عباسا بیر تومن آلاں. بوردا دوققوز قیران قازانار. شاہ عباس بو حلاجین سالار ہونونا ہاممیہ گورسہدر، تمام ارتش، پاسبانلارا دئیر کی: ہامینین گرک بو حلاجیدان اولسون، سالسین ہونونا. ہامیسی ال - ایاقہ توشوب بو حلاجی آختراماغا باشلارلار. چوخ آختراندان سونرا بیلرلر کی بیر تاجیر تبریزدن چوخلی بو حلاجیدان گتیریب. ہونون یئرین سوراخلایب تاپارلار.

تاجیر تمام، کمال منفعت اٹلہیب تبریز شہرینہ قاییدار. مغازہ آلیب، زندگانلیقدا بویوک تاجیر اولار. بیر گون گینہدہ بو یہودی زرگر کی تاجیرین ہمسایہ سیدی، تاجیرین روبرو گلر دئیر: یوخسان؟

تاجیر دئیر: نیہ واران سنین راہنمالقونان گتدیم اصفہانا، سن دئین ایشی گوروب، بتر سرمایہ الہ گتیردیم. بو یہودی ایریلیب ہمان فکرہ توشوب، اؤز - اؤزونہ دئیر باخ بورا من بیر مسخرہ ایش دئدیم بو اؤزون تاپدی، پس من دہ بو ایشی گوروم تا بلکہ پوللو اولوم، آرتیق سرمایہ اولسون. اونا گؤرا بو یہودی بئش مین حلاجی دوزتدیریب اصفہانا آپارار. شاہ عباسہ خبر گئدر کی گینہ دہ بو حلاجیدان تاجیر گتیریب. شاہ عباس بولر کی بو ہمان نامرد یہودیدیر کی مسلمان ہمسایہ سین پیس راہنمالیق اٹلہمیشدی. شاہ عباس تمام افرادا خبر وئر کی قاباخدا آلدیغیز حلاجیدا قئترین. ہامی

آپاریب حلاجیلاری تۆکرلر بو یهودینین قاباغینا، پوللارین
ایسترلر. یهودی دئیر: واللہ بونلاری من سیزه ساتمامیشام،
من تازا بورا گلیمیشم، سیز بونلاری قاباخ جان آیری تاجیردن
آلموسوز.

هئچ کیم بونون سؤزونہ قولاق آسماز، بونی کؤتک آلتینا
سالالار. شاه عباس گلر بونا نجات وئریب دئیر: گئت بیرده
مسلمانلارا دولاشما!

بیر گون شاہ عباس درویش لباسی گئییب، شہریدہ
 دولانیردی. شہرین گوشہ سیندہ بیر خرابہ واریدی اوردان
 گئچندہ گوردی ہنیرتی گلیر. گیردی خرابہ نین ایچینہ
 گوردی دورد نفر واردی بونلارا دئدی: سیز کیمسیز؟
 دئدیلر: بیز دوردوموزدہ ہنرمندوق اگر ایستہ سن بیزیلن
 یولداش اولاسان گرک سنین دہ ہنرین اولا.

دئدی: دئیین گوروم سیزین ہنریز ندیر؟
 بیر دئدی منیم ہنریم اودور کی نہ اوجالیقدا دیوار اولسا
 چیخارام، نہ محکم لیکدہ قفل اولسا آچارام. ایکیمینجی سی
 دئدی: من دہ ہر نہ جور ایت ہورہ بوللم کی نہ ہورور، نہ دئییر.
 اوچومونجیسی دئدی: من دہ اگر بیر نفری گورم قیرخ ایلدن
 سونرا نہ جور گیزلہ نہ، نہ جور لباسدا اولا اونی تانیرام.
 دوردومونجیسی دئدی: من دہ اگر بیرنین دوزون دادسام
 اصلا اونا خیانت ائلہ مرم.

شاہ عباس دئدی: ہنریز یاخشی ہنر دیر اما منیم دہ ہنریم
 بودور کی ساغ بوغومی اویناتسام بیرین داردان قورتارالار،
 اگر سول بوغومی اویناتسام بیرین دارا آسالار.

بونلار دئدی: اوندا گل بیزیلن یولداش اولاق گئداق شاه عباسین خزانه‌سین ووراق.

شاه عباس اؤزوده بونلارا قاتیشیب یولا توشدولر. خزانیه یئتیشنده نئچه ایت بونلارا هوردی بیازدان سونرا بیر آیری ایت گلدی بونلاری ییغدی آپاردی. شاه عباس دئدی: بو نه ماجرادی؟ اونلار نییه هوردولر، سونرا نییه گئتدیلر؟

ایتلرین دیلین بیلن دئدی: والله ایتلر هوروردی، دئییردیلر کی گلمیون بوردا امانت وار، اما سونرا بیر ایت گلدی دئدی کی گلین گئداق خزانه صاحبی اؤزوده اوردادی.

همان هنرمند دؤندی شاه عباسه دئدی: اولمویا سن شاه عباسسان کی بو لباسدا بیز تانمیروق؟

شاه عباس دئدی: یوخ بابا من هارا شاه عباس هارا؟ گلین ایشیزه!

بونلار یئتیشدیلر خزانیه. هنری دیواردان آشماق اولان فورا چیخدی خزانه‌نین دیوارینان آشیب، قیفلین آچدی. بونلار خزانه‌دن بیر مقدار جواهرات ییغیب ایسته‌ییردیلر کی چیخالار گؤردولر کی بیر شئی پاریلدا ییر. دوزی ایتیرمه‌ین، اوندان بیر آز داددی گؤردو کی دوزدور، دئدی: من بو دوزدان داددیم، اصلا بورا خیانت ائله‌میرم ولی سیزیلن یولداشام، گؤتدوگوز وسایله‌ده ال ویرمویاجاغام.

بونلار خزانه‌دن چیخیب بیر چؤل-بیاباندا خزانه‌دن گتدیکلرین قویلا دیلار کی بو نئچه گونی آختاریش اولاجاق هئچ کیم تاپانماسین. بونلار بیر - بیریندن آیریلیب، وقت قویدولار کی فلان گون با هم بوردا اولوب وسایلی بؤلسونلر. شاه عباس دا آیریلیب گئتدی اؤز تختینه. وقت یئتیشدی او

گونه کی گرک اوردا اولسونلار. شاه عباس اؤزی گئتمه دی، بیر
 نئچه مأمور یوللادیکی گئدین فلان یئرده دؤرد نفر واردیکی
 خزانه نی اولار آپاریلار اونلاری توتون گتیرین.
 مأمورلار گئتدی، بولاری شهره ساری گتیردیلر کی شاه
 عباس آرواد لباسی گئیپ، اؤزون گیزلتمیش دورموشدی
 بونلارین یولوندا. بولار مأمورلارینان گلنده، شاه عباس بونلارا
 یاخینلاشیپ دئدی: گؤره سن بونلار نه ایش گؤروبئر؟ (البته
 آرواد سسی چیخاتدیکی کی تانیماسینلار)
 اونلارین بیر کی ایشی و هنری آدام تانیماقیدی دئدی: هئچ
 ایش گؤرمه میشوق، سنین کیمین ناجنسیین سؤزونه باخموشوق.
 شاه عباس فوراً گئتدی دربارا. اونون سحری بونلاری
 ایسته بیردیلر آسالار، شاه عباس اوردا بونلارا دئدی: نه
 ایشدیر کی گؤروبوسوز، بس نییه بو ایشلردن ال چکمیرسیز؟
 اونلارین بیر کی ایشی و هنری آدام تانیماقیدی دئدی:
 قوربان ساغ اولسون اؤزونو بیزدن آیری بیلمه، تئز اول بوغونو
 اوینات بیزی بو داردان قورتار.
 شاه عباس گؤردی بونلارین هاموسی هنرمنددیر، هنرلرینده
 نقص یوخدور، بونلاری داردان قورتاریب، قارینلارین دویوروب،
 هره سینه ده بیر مقدار سرمایه وئریب دئدی: گئدین بیر ده
 بو جور ایشلره ال وورمایین، بیرین تانیمامیش اوندان یولدش
 اولمایین، هر یئره ده اوغورلوغا گئتمه یین، بو هنرلریزی ده
 خیانت یولوندا ایشلتمه یین، هر وقت نیازیزبیر شئی اولدی
 گلین من احتیاجیزی برطرف ائله ییم، هر نه مشکل، احتیاجیز
 اولسا بولونکی اگر الله دان ایسته سز وئرر، الله دان دا هئچ وخت
 غافل اولمایین.

انسانینان ایلانین اولماقی بره بیتیرمز

بیر گون پاییز فصلینده، هاوا چوخ سویوغودی. بیر ایلان سویوخدان کیریپ بی حس دوشمیشدی. بیر نفر یولدان گئچن اونا راس گلیرو بو کیشی نین ایلانا یازلیخلیغی گلیر اونی گۆتورور بوینونا سرییب یولا دوشور. بیر آز زماندان سونرا ایلانی ایستی ویریپ آلیب کیشینی چالیر. کیشی قیشقیریق سالیر جماعت دوره سینه ییغشیر. سوروشولار نه اولوب؟

- دئییر: منی ایلان چالیدی.

دئییرلر: بابا ایندی نه زماندی هاوا سویوخدی ایلان هاردایدی؟ بو کیشی ماجرانی اونلارا دئییر. بو حالدا جماعت اونی مذمت ائلییرلر کی: ایلانیدا آدام بوینونا دولار؟ ائله یئری وارمیش سنی چالسین.

قاری ننه نین ناغیلی

بیری واریدی بیری یو خودی الله دان سونرا بیر کس یو خودی.
بیر قاری ننه نین بیر ساری اینگی واریدی. گونلرین بیر گونی
قاری ننه اینگین آپاریر چشمه ده سوار سین، چون قیشیدی،
چشمه نین دوره سی بوز باغلامیشدی، قئیدیب گلنده
چشمه نین باشیندا اینگین ایاغی گئدر، ییخیلیب قیچی
سینار. قاری ننه آغلاب دئیر: آی بوز نه ظالیم سن؟
بوز دا دئیر: ظالیم اولسایدیم گون منی اریتمزیدی.

- آی گون نه ظالیم سن؟
- ظالیم اولسایدیم بولوت قاباغیمی کسمزیدی.
- آی بولوت نه ظالیم سن؟
- ظالیم اولسایدیم یاغیش مندن یاغمازیدی.
- آی یاغیش نه ظالیم سن؟
- ظالیم اولسایدیم گوی اوت مندن بیتمزیدی.
- آی گوی اوت سن نه ظالیم سن؟
- ظالیم اولسایدیم قره قویون باشیمی یئمزیدی
- آی قره قویون نه ظالیم سن؟
- ظالیم اولسایدیم جنوار منی یئمزیدی.
- آی جنوار نه ظالیم سن؟

ظالیم اولسایدیم ایتلر منه هورمزیدی.
 - آی ایت نه ظالیم سن؟
 - ظالیم اولسایدیم خانم ننه منی ویرمازیدی
 - آی خانم ننه نه ظالیم سن؟
 - ظالیم اولسایدیم سیچان توربا داغار جیغیمی دلمزیدی.
 - آی سیچان نه ظالیم سن
 - ظالیم اولسایدیم پیشیک منی یئمزیدی.
 - آی پیشیک نه ظالیم سن
 - پیشیک قاری ننه نین جوابیندا دئیر:
 ظالیم های ظالیمم دمیر داراخ دیشلییم
 یوک اوستی یایلاقیمیدی کورسی اوستی قیشلاقیمیدی
 هر کس ده نه پیشیرسه اودا منیم قویماقیمدی

گئچی ایله جنوار

بیری یوخوموش بیری واریمیش. بیر گئچی وارمیش، اونون اوچ بالاسی وارمیش. اونلارین آدلاری «شنگولوم، منگولوم، آچ قاپینی من گیریم» ایدی.

گئچی دئیر: آی بالالاریم اوتورون ائوده من گئدیم سیزه آیین - نویون گتیریم. گئچی بو سؤزی دئیر ائودن چیخار گئدر. بیر دنه جنوار بو گئچی نین سؤزون ائشیکده قولاخ آسوب ائشیدیرمیش. گئچی ائودن اوزاقلانان سونرا، جنوار گلیر گئچی نین قاپیسین دؤیور. شنگولوم دئیر کیم سن؟

جنوار دئیر: منم بالالاریم سیزه آیین- نویون گتیرمیشم. شنگولوم قاپینی آچاندا گئچی نین بالالاری گؤررلر کی جنوار گیردی ائوه بولار قیشقیریق سالالار. جنوار شنگولو گؤتورر قاچار. بیر آز زماندان سونرا گئچی گلر دئیر: شنگولوم هانی؟ دئیرلر کی اونی جنوار گلدی آپاردی.

گئچی بو سؤزی ائشیدر گئدر جنوارین دالیسیجان. اوندان، موندان سوراخلیب همان جنوارین ائوین تانیار. گئدیب چیخار اونون دامینا جنوار دئیر: او کیمدی دامیم اوسته، دامیم دوواریم اوسته؟

گئچی دئیر: منم منم من آقا. منیم آدیم خان آقا، هر کس بالامی یئیوب گل سین گئداق میدانا.

جنوار بو سۆزی ائشیدیپ چیخار گئچیلن گلر میدانا. میداندا
ساواشارلار. چون گئچی نین بوینوزی بیزیدی جنوارین وورار
داششاقی ییرتیلار. جنوار ییخیلار یئرہ، دئیر: وای داششاغیم،
وای داششاغیم.

گئچی دئیر: منیم بالامی یئمی ییدون
وای داششاغیم دئمی ییدون.

كاسيب كيشى

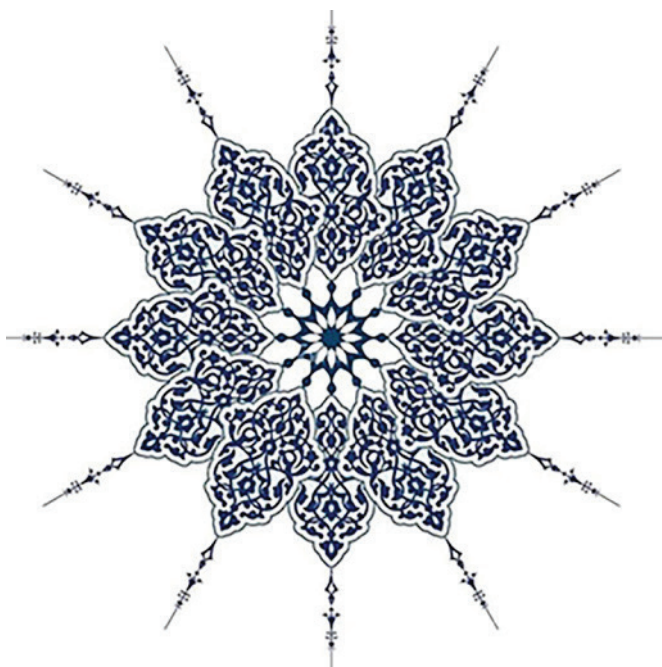
بىر گون بىر كاسيب كيشى گئتىدى مسجدىدە، اللرىن توتدى
گۇيە سارى دئدى: الله يا بو مسجدى اوچورد منىم باشىما، يا
منە بىر آز دونيا مالى وئرگىلن. بىر آز زماندان سونرا بو كيشى
گۇردى مسجدىن دىرحلرى، ديوارلارى ترپشیر، مسجد
ايسته بىر اوچسون.

دئدى: الله بس منىم نييه اولكى سۇزومى ائشيتىدىن آما
ايكى مينجى سۇزومى حسابا قويمايدىن.

بو سۇز اللهين خوشونا گلر داهى مسجد اوچماز و عوضينده
بىر مقدار قىزىل بو كاسيب كيشيه الله طرفيندن گۇندريلر.
بو كيشى قىزىللارلى گۇتورر توشر يولا، اؤز اورگينده پيمان
باغلار كى بونون بىر مقدارين وئره فقيرلره ائله بو فكرىدىدى
كى بىر كور فقير اوتورموشدو يولون قيراغيندا، بو گئتىدى او
كورا سارى دئدى: آى قارداش منىم بىر مقدار قىزىلیم وار،
ايسته بىرم بيازىن وئرم سنه.

كور دئدى: عيى ده يوخدور سن او قىزىللارلى تۆك منىم
اوغجوما من آز جاسين گۇتوروم قالانىن وئرىم سنه. كاسيب
كيشى قىزىللارلى تۆكدى كورون اوغجونا بئلهده، كور

قىزىللارنى تۇكىدى جىيىنە، ھاي سالىدى: آي گلەن، ھاي بو
 كىشى منىم جىيىمى سويور.
 كاسىب كىشى اوندا گۇردو كى جماعتىن كۇتكىنىن
 آلتىندادير. كاسىب كىشى چوخ كۇتك يىيىدن سونرا بو ايشە
 محتدل قالار و ملول مشكول دوشر يولا و اۋز - اۋزونه دئير:
 الله يامان مال وئرمىشىدى، كور اولماسايدى.

آروادین حیلەسی

بیر گون بیر کیشی بیر کیلوآت آلا ر گتیرر ائوینە، آروادینا دئیر
کی آرواد من گئدیرم بو آتی ساخلا شاما، منیم قوناخلاریم
گلەجاق.

کیشی بو سۆزی دئیر گئدر. از قضا آز زماندان سونرا آروادین
اؤز قوناقی گلر. آرواد اتی اولارین ناهارینا پیشیرر با هم یئیرلر.
ناھاردان سونرا آروادین قوناخلاری گئدر. گون باتان زامان
آرواد گۆرر قاپی دؤیولور. گئدر قاپینی آچار گۆرر کیشی بئش
- آلتی قوناغینان گیردی ایچری.

آرواد دئیر: ائوین ییخیلسین بو قوناخلار نه ییه جکلر؟

کیشی دئیر: مگر بیر کیلوآت آلامیشام؟

آرواد دئیر کی اتی پیشیک یئیپ.

کیشی تعجب ائله ییب، فورا پیشیکی توتوب قویار ترازویه.

گۆرر پیشیک اؤزی بیر کیلودی.

آروادا دئدی: اگر بو اتدی بس پیشیک هانی؟ اگر بو پیشیکدی

بس ات هانی؟

چوبانين سفیه فکری

بیر گون واریدی، بیر گون یوخودو، بیر نفر چوبان واریدی. بو چوبان بیر نفر دولتدیه نؤکریدی. چوبان هر گون صبحدن آخشاماجان اونا ایشلردی، آخشاملار بیر مخصوص اطاقدا یاتاردی. او طاقدا بیر کوزه گویدن آسمیشدیلار کی ایچی دولویدی ساری یاغینان. بیر گون بو چوبان همان اطاقدا یاتیپ، فکره مشغول اولدو. اؤز - اؤزونه بئله دئییردی: من بیر قویون آلاجاغام، اونی ساخلیاجاغام، او ایکی اولاجاق یانی او دا دوغاجاق، بو ایکی قویون دا یئکه لیب دوغاجاقلار، دؤرد دانا قویونوم اولاجاق. بئله - بئله آخرده بیر دسته قویونوم اولاجاق، بوجورلوغونان من ده دولتدی اولاجاغام، سونرا آرواد آلاجاغام، اوشاغیم اولاجاخ، بیر نفر معلم توتاجاغام اونا تربیت ائله سین، هر واخ اوشاغیم سؤزومه باخماسا، چوبوغونان ووراجاغام. ائله چوبان چوبوغو کی الینده اوینادیردی چوبوق بیردن دیر کوزویه، ساری یاغ یئرہ داغیلار، چوبانین سرمایہ سی کی فقط او یاغیدی آرادان گئدر. چوبان آخر ناراحت اولار دئیر: سفیه - سفیه فکرلرین آخری بو اولار.

آدینان بودونون ناغیلی

ایکی باجی واریدی. بیرى آدى، بیرى ده بودى. بونلارین هرهسى بیر کتده اره گئتمیشدیلر. بیر گون آدى ایستهدى گئتسین بودونی گوروب حالین سوروشسون. آدى بیياز (بیرآز) دوگی، بیياز آیری سوغات گؤتورر دوشر یولا. آز گئدر، چوخ گئدر بیر قارقیا راس گلر. گؤرر کی بو قارقا تئز - تئز قیچلارین گؤتورور قویور یئر. آدى باشماقلارین چیخاردیب آتار قارقیا ساری، دئیر: قوی قارقا گئیسین. یولونا ادامه وئرر بیيازدان سونرا بیر چشمه یه راس (راست) گلر. گؤرر کی بو چشمه جوشور، فورالینده کی دوگونى تؤکر چشمه یه، دئیر: قوی بئکار قایناماسین. بیياز او طرفلیق گئدر، گؤرر بیر گول وار، یئل اونی او یان - بو یانا اسدییر. فورا باشیندان شالین آچیب، گولون اوستونه اؤرت، دئیر: قوی بو گول اوشومه سین. بئله لیگیلینن یولی باشا چاتار، یئتیشر باجیسی گیل. بودی چوخ سویونر کی باجیم گلیب. بوندان اؤپوشر گؤرؤشر سونرا دئیر: باجین سنه قوربان بس نییه آیاخیالین گلیب سن؟ آدى اولدن آخیره یولدا باشینا نه گلیب بودویا دانیشار. سونرا

بودی دئیر: باجین سنه قوربان سن اوتی من گئدیم چشمه دن
سو گتیریم.

بو گئدر سویا، آدی ائوده قالار، گؤرر کی ائوده چوخلی قازدان
- اؤرکدن وار کی هامیسینی بیت باسیب. فورا سو قیزدیرار
بو قازلاری بیر - بیر سالار داغ سویون ایچینه، یویوب آتار
ائشیکه. بئله - بئله قازلارین هامیسینی پؤشله، قازلاردا اؤلرله،
اصلا نفسلری قورتارار تریشمزلر. بو حالدا بودی گیرر ائوه
گؤرر کی قازلارین هامیسی سو اولوب، اؤلوبلر دئیر: آدی بو
نه ایشدی؟

آدی دئیر: باجین سنه قوربان بوتون قازلاری بیت باسمیشدی
اونا گورا داغ سویا سالیب هامیسینی یوموشام، گؤرر نه
استراحت ائله ییلر.

بودی دئیر: ائوین ییخلسین قازلارین هامیسینی اؤلدوروبسن
ایندی منیم اریم گلسه سنی ده اؤلدوره جک، منی ده.
آدی گؤردوگی ایشه پشیمان اولار، فورا قورخوسوندان دورار
اؤز ائوینه ساری یولا دوشر.

قارینین پیشیگی

بیر قاری وارمیش، بونون بیر پیشیگی. قاری هر ائونه کی چۆرک
یئرمیش اونون آرتیغین بو پیشیگه وئرمیش. بیر گون بو پیشیک
اؤدن چیخار ائشیگه گۆرر حیطده بیر کۆک، اتلی پیشیک وار.
گئدر اونون یانینا دئیر: سن هاردا قالیرسان، مننه یئیرسن کی
بئله کۆکه لیسن؟

کۆک پیشیک دئیر: من بیر اربابین آشیپزخاناسیندا قاللام، هر
گئجه قره تیکه اتلری اوغورلویوب یئیرم، گل سن ده منه یولداش
اول، هم اوردا اتلردن یی و هم ده بئله آریخ قالما.

آریخ پیشیک قبول ائیلییر، گئدر قاریا دئیر: من بوندان آرتیق
سنین چۆرکلرینین قراغینی یئماغا حالیم یوخدو بیر پیشیک وار
کی هر گون ات یئیر اوندان گئدیرم، هر گون اوننان ات ییه جاغام.
قاری دئیر، او آپاریب سنی کۆتگه وئرر گئتمه.

قبول ائله مز و کۆک پیشیگیلن دوشر یولا گئدلر بیر اربابین
آشپازخاناسینا، بیر ایکي گئجه اتدن ییلر. خلاصه بیر گئجه کی
بولار ات آختاریرمیشلار شاققیلتی سالار، بو سسه ائو صاحبی
دورار پیشیکلری گۆرر. کۆک پیشیک تنز قاچار ولی بو آریخ
پیشیک قالار. ائو صاحبی دویونجان بونو وورار، چوخ کۆتک ییندن
سونرا پیشیک قورتولار آخسیا۔ آخسیا گئدر قارینین ائوینه.
قارینین یوان چۆرگینه راضی اولار، اما اربابین اتین اوغورلایب
یئماغا کۆتک قورخوسی واریدی راضی اولمادی.

بیر گون بیر شکارچی، شکار اوچون چیخار دولانماغا. آز گئدر، چوخ گئدر بیر کؤک تولکویه راس گلر. بو تولکونی گودر گؤرر کی تولکی گئتدی گیردی بیر یوویا. شکارچی دا گئدر او یووانین یانینا، گؤرر او یووانین یانیندا بیر چالا وار. شکارچی نین الینده بیياز ات وارمیش، او اتی آتار چالییا، اوردا تله قورار بو خیالا کی تولکی یواسیندان چیخیب اتی گؤره جک، ایستیه جک کی اونو یئسین قالا جاق تله ده، من ده اونو توتاجاغام، بو تصمیمی توتار، اؤزوده بیر آیری چوخور یئرده گیزلنر.

آز زماندان سونرا تولکی یوواسیندان چیخار، اصلا بو اته باخمیب گئدر. تولکی او یانا، بیر دنه آج پلنگ اوردان سووشار اتی گؤروب گئدر اته ساری، تله نی ده آتار او طرفه. بو شاققلتیا شکارچی قالخار آیاغا چونکی بئله فکر ائلر کی تولکی تله یه دوشدو. ائله آیاغا دورماق هامان پلنگ اونو گؤرر، قاقچیب اونو دا اوردا یییر. بو حالدا تولکی گئنن باخیب، بولر کی ماجرا نمنده ی، اؤز - اؤزونه دئیر: یاخشی اوغلان آدامدا تولکویه تله قورار؟

جنوارين توبه سی اؤلومدور

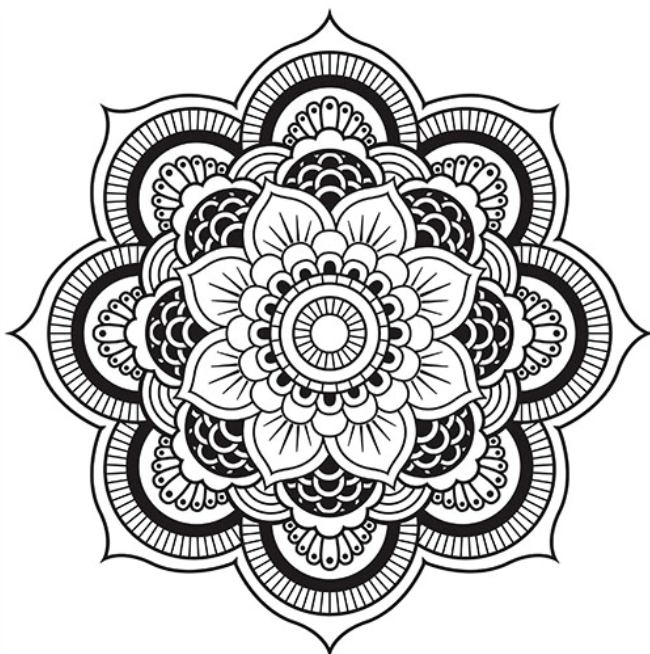
بیر کتده بیر کیشی وارمیش کی چوخ دوز، یالان دانیشمیان
بیر آدامیدی. اونون ایشی بویودو کی جماعتی ییغاردی باشینا،
اونلارا نصیحت وئردی. هاممی بونون سؤزلرینه، نصیحتلرینه
قولاق آسیب قبول ائلردیلر. بو کیشی بیر گون چؤلده
گزیرمیش گؤرر کی بیر دنه جنوار یئیین، سرعتینن قاچیر.
او، اوپانا بو بولر کی حتما گئدیر قویوندان، آیری آدامینان
اؤتری. بو کیشی جنواری سسلهیر کی آی جنوار گئتمه سنه
سؤزوم وار... جنوار دایانار، بو کیشی اونا یاخینلاشیب دئیر:
هارا گئدیرسن؟

جنوار دئیر: گئدیرک قاباخدا بیر سورو قویون وار اولاردان
بیرین آپارام یییم.

کیشی دئیر: گل سنه بیياز نصیحت دئییم.
باشلار نصیحت دئماغا کی: خلقین قویونون یئمه گیلن، الله
یانیندا گناهکار اولارسان. بئله - بئله نصیحتلردن جنوارا
دئیردی کی، جنوار بیردن دئدی: منیم هله لیکده بو سؤزلره
وقتیم یوخدو ایندی سوری الدن چیخار قوی گئدیم سونرا
گلیب سنین سؤزلیوه قولاق آسارام.
بو کیشی نکى دئدی آی جنوار گل بو ایشلریندن توبه ائله

ياخشى دئيىل، جنوار اصلا قولاق آسمايىب، قاچدى او قويون
سوروسونون داينجان. بو كيشى ناراحت اولوب دئدى: قوردا
گرک آغاچ، پىچاقينان توبه ائلتديرسين، بونا گؤره قديم كيلر
دئيىبلر كى:

«قوردون، جنوارين توبهسى اولومدور»

باغبانینان آیی

بیری وارمیش بیری یوخوموش بیر آیی وارمیش و بیرده باغبان،
باغبانین بیر قشنگ میوه باغی وارمیش. بو آیی گلرمیش
میوه لردن یئییب، آغاجلاردان سیندیریب گئدرمیش. باغبان
دا اوندان قورخوب، اونو قووا بيلمیردی. بیر گون باغبان بیر
تفنگ آلیب، گئجه واختی گئتدی باغدا، چیخدی بیر آغاجین
باشینا کی آیی گلنده او تفنگیله ویرسین. باغبانکی آیی نین
انتظاریندایدی گوردوکی آیی یئیین گلدی، چیخدی او آغاجا
کی اونون باشیندا باغبان اؤزو دورموشدو.

بو آیی آغاجین وسطینده دوروب، گیرده کانلاردان دریب،
یئیردی. آیی گیرده کانین بیرین آلدی الینه، توتدو آیی
ایشیغینا کی گوروم نه جورودی تا یئیم، آیی اصلا بولموردوکی
بوردا آدم وار یا یوخ. آیی کی گیرده کان اوزاتمیشیدی ایشیق
قاباغینا بو کیشی قورخدو آیدان، سسینی چیخاتمادی. دئدی
بس کی آیی گیرده کان اونا تعریف ائله ییر. کیشی قورخا -
قورخا دئدی: چوخ ممنون من یئمیرم.

آیی کی بیردن بیره بو سسی ائشیتدی قورخوسوندان آغاجدان
یئره دوشوب و اوردا اؤلدو.

تولکونین، لک لکین ناغیلی

بیر تولکی، بیر دنه ده لک لک با هم یولداش اولارلار. بیر گون تولکی لک لکی ائوینه ناهار یئماغا دعوت ائیلیر. لک لکده بونون سؤزون قبول ائلیب ناهارا گئدر. تولکی ناهارا آش پیشیرمیشمیش. آشی تۆکر بوشقبا، قویار لک لکین قاباغینا دئیر: لک لک قارداش ایچ گوراق.

چون لک لکین دیمدیگی اوزونودی ائلیه بیلمه دی آشدان ایشسین، کناردان دوروب باخدی. تولکی آشین هامیسینی ایچیب قورتاردی، لک لک ده دوردو گئتدی. بیر گون تولکونی ناهارا قوناق چاغیردی، تولکی بونون ائوینه گئتدی. لک لک آشی تۆکدو بیر کوزویه، دئدی: تولکی قارداش ایچ گوراق! تولکی گوردو باشی کوزویه اولمور ناچار قالدی کناردان باخدی. لک لک ده دیمدیگین سالدی کوزویه، تئز تئز آشی ایچدی قورتاردی. سونرا تولکی یه باخیب دئدی: هر نه ائله میشم اوزومه ائله میشم!

تاجرين اوغرولاری

بیر گون بیر تاجیر وارمیش، اونون اوچ دانا غلامی وارمیش. بیر گونلری اونلارین بیر تاجیریم پوللاریندان اوغرولایار. بو جریانی تاجر بولر، بونلاری ییغار بیر یثره دئیر: دوز دئیین گؤروم هانکیز پوللاری اوغورامیسیز؟

هئچ بیر بونونا آلماز، تاجیر بونلاری آپارار قاضی نین یانینا دئیر: قاضی بونلار منیم پوللاریمی اوغورلاییب، هئچ بیر ده بونونا آلمیر.

قاضی دئیر: چوخ یاخشی من بونلارین هرهسینه بیر آغاج وئره جاغام آپارالار گنجه ساخلیلار، سحر تئزدن گله لر بورا، هر کس پوللاری اوغورلاسا اونون آغاجی بیر قاریج اوزاناجاق.

قاضی بو سؤزو دئییب غلاملارین هرهسینه بیر آغاج وئر. بونلارا دئیر: گئدین صاباح صبح گلین بورا، آغاجلاریزدا گتیرین.

بونلار گئدرلر ائولرینه. او غلامکی پولی اوغورلامیشدی اؤز - اؤزونه دئیر منکی پولی اوغورلامیشام، آغاجیم بیر قاریش اوزاناجاق بس گتیریم آغاجیمدان بیر قاریش کسیم تا قاضی بولمه سین. بو ایشی گؤرر، سحر تئزدن گئدرلر قاضین یانینا. قاضی گؤرر بلی او کی پولی اوغورلوبوب قورخوسوندان آغاجین بیر قاریش کسیب، اوندان بولر کی همان غلام اوغرودی. اوندان پولی آلا، تاجیره تحویل وئرر، غلاما دئیر: گئت داهی بئله ایشلردن گؤرمه.

ياخشىلىق بولمويه نين آخري نه اولار؟

بیر گون بیر کیشی یولدان گئچیرمیش گؤرر کی یولون کناریندا بیر کوزه وار، کوزه اودون کناریندادیر، گئدر یاخینا گؤرر کی کوزه نین ایچینه بیر ایلان سالیبلار، قویوبلار اودون کنارینا. ایلانین کوزه دن گوزو ساتاشار بو کیشیه دئیر: سنی الله منی بو کوزه نین ایچیندن چیخارت، منی نجات وئر.

کیشی رحمه گلیب ایلانی کوزه دن چیخادار. ائله کی ایلان کوزه دن نجات تاپار بو کیشه یه دئیر: سنی چالاجام.

کیشی دئیر: سن بیل الله مندن ال چک، من یازیغام، او دا منیم یاخشیلیمدی کی سنی اوددان نجات وئردیم؟

ائله بو ماجرادا بیردن بیر تولکی یولدان کئچیردی بونلارین سسینی ائشیدر دایانیب سوروشار: نه خبر وار، نه اولوبدو؟

کیشی اولدن آخیره هر نه واریدی دئیر.

بئله ده تولکی دئیر: آی ایلان هئچ سن او کوزه یه اولارسان؟

ایلان دئیر: نییه اولمورام. فورا گئدر گیرر کوزه نین ایچینه. ائله کی گیرر کوزه نین ایچینه، گینه ده چیخا بیلمز، دئیر: آی تولکی قارداش منی چیخارت.

تولکی دئیر: یوخ جانیم سن یاخشیلیم بولسئیدون بو کیشی دن تشکر ائلردین، بونو چالماق نظرین اولمازدی بس

من ده بونو آختاریردیم کی دوباره بیر حیلہ ایشلهیم سنی
 سلام کوزویہ تا کوزہده قالیب، اودون کناریندا یاناسان، هئچ
 واخ یاخشیلیق ائلییہنی چالما یاسان.
 تولکی بو ایشی گؤروب، ایلانی اود ایچینده غرق ائتدی،
 سونرا اوجادان سسلہدی: یاخشیلیق بولمویہنین آخری، اوددا
 یانماقدی!

بیر کیشی واریدی کی بونون اصلاً شانسی یو خودو. بیر گون وسایلین ییغیشدیرار کی گئدسین سفره. بو کیشی حاضرلاشیب دوشر یولا. بیر مدت یول گئندن سونرا گۆره کی بیر نفرین ائشگی یوک آلتیندا قالب، یئردن دورمور. شانس سیز کیشی یاپیشار ائشگین قویروغوندان، ائشگین صاحبی دا یاپیشار ائشگین بوینوندان، ائشگی قوزاسینلار بئله ده ائشگین قویروغو چیخار قالار شانس سیز کیشی نین الینده. بونلار آز قالدیلار ساواشسینلار. بلاخره ائشگین صاحبی یاپیشدی او شانس سیز کیشی نین قولاغیندان، آپارسین قاضی نین یانینا. بونلار با هم گئدیردیلر کی یولدا گۆردولر بیر نفرین آتی الیندن قورتولوب قاجیر، هئچ کیم او آتی توتانمیر. شانس سیز بدبخت کیشی الینه بیر داش آلیب، گئشدی آتین قاباغینا اونو توتسون، آت گلیب بونون قاباغیندان ایتدی سووشاندا، بیر داش آتدی گئتدی دیدی آتین گۆزو چیخدی. آتین صاحبی بیر قولوندان، ائشگین صاحبی ده بیر قولوندان یاپیشیب، بو بدبخت شانس سیز کیشینی آپاردیلار قاضی نین یانینا. اولده ائشگین صاحبی جریانی قاضی یه دئدی. قاضی

اٹشگہ اون تومن قیمت قویوب اٹشگین صاحبینا دئدی؛
 اٹشگین قویروقسوز طرفین کس وئر بو کیشیه، بئش تومن
 پول آل.
 اٹشگین صاحبی دئیر: اگر اٹشگی وسطدن کسسم اٹشگ اؤلر
 دا.

قاضی دئیر: پس بئش تومن جریمه وئر گئت. سونرا آتین
 صاحبینا دئیر، آتی وسطدن بؤل، کور طرفینی وئر بو کیشیه،
 بئش تومن آل.
 آتین صاحبی دئیر: اگر آتی بؤلسم آت اؤلر.

قاضی دئیر پس سن ده بئش تومن جریمه وئر گئت.
 بونلار گئدر، قاضی اون تومن جریمه کی اونلاردان آلمیشدی
 وئرر شانسسیز. شانسی یوخ کیشی ایسته پیردی گئتسین
 گؤردو قاضی نین پئیسری هم اتلیدی هم ده آغدی. قاضی نین
 پئیسرینه بیرین سالدی. قاضی نین بورنوندان قان گلدی. بئله
 ده قاضی توتار شانسسیز کیشیدن اون تومنی آلا دئیر: بئش
 تومن سیلین، بئش تومن ده بورنومون قانی، شانسسیز
 کیشی پوللاری وئرر قاضی یه، پشیمان قاییدار ائوینه.

شَرین دوشان

گونلرین بیر گونی، بیر بؤیوک جنگل واریدی. اوردا هر حیواندان زندگانلیق ائلیردیلر. جنگلده بیر شئر واریدی. بیر گون بو شئر فکر ائله‌ییب، اؤز - اؤزونه دئدی: منکی بو حیوانلارین هاموسوندان زورلویام، دستور وئرم گونده بیر یا دا ایکی حیوان گلر منیم یانینما اونلاری یییرم داها چوخ غذادان اؤتوری زحمت چکرم.

بو نیتته شئر حیوانلارین هاموسون چاغیریب یانینما، اونلارا دئدی: گونده بیریز یا دا ایکیز گلرسیز منیم یانینما، سیزی یییرم.

حیوانلار نوبت ائله‌ییب هر طایفه‌دن گونده ایکیزی گندر شئرین یانینما، شئر اونلاری یییر. بیر گون نوبت یئتیشر ایکی دوشانا. بو دوشانلار یولدا گئده - گئده حیلّه قوردولار کی شئری تله‌یه سالسینلار. دوشانلار نقشه چکندن سونرا چؤلده مشغول اولدولار اوتلاماغا تا کی وقت گئچندن سونرا بونلار سرعتیله قاجیب یئتیشدیلر شئرین یانینما.

شئر ناراحت حالیندا دئدی: بس نییه یوباندیز؟ دوشانلار حیلّه ائله‌ییب دئدیلر: آقا شئر گؤرورسنکی ائله

قاجمیشیق کی اوره گیمیز تاپ - تاپ تاپیلدیر، بیز وقتینده
 گلیردیخ کی بیر دنه سندن سووای بیر شئر واریدی، او دا
 دئییردی کی من جنگلین شاهییام سیزی ییه جاغام.
 بئله ده شئر ناراحت اولوب دئدی: دورون گئداق، او شئری منه
 گؤرسدین.

بونلار دوشدولر یولا گئتدیلر او یئره کی اوردا قوی ی واریدی.
 بونلار کی قویونون یانیندان گئچیردیلر، بیردن شئرین عکسی
 دوشدی قویوداکی سویا، بئله ده دوشانلار دئدی: بیز دئین
 شئر اودی.

شیر بولمه دیگی او اؤز عکسی دیر، سودا گؤرسه نیر. شئر حمله
 ائله دی قاباغینداکی شئری اؤلدورسون، بیردن دوشدی قویویا.
 ها اللشدی اوزونه نجات وئرنمه دی، اوردا غرق اولوب اؤلدی.
 دوشانلار سؤیونجک تمام حیوانلارا خبر وئردیلر کی داها
 بوندان سونرا آزاد یاشیاجاخشیز، چون داها شئر اؤلدی،
 ظلم کارین ریشه سی قیریلدی!

خوروزونان تولكى

بىرى واريدى، بىرى يوخيدى الله دان سونرا هئچ كيم يوخيدى،
بىر دانا قوجا تولكى واريدى. تولكى چون قوجالميشدى،
آروادينا دئدى من گنديرم بىر جوان تولكى تاپام، منى
دولانديرسين.

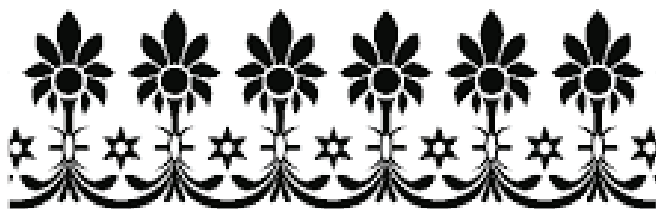
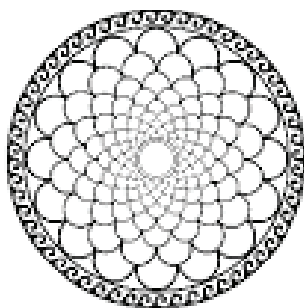
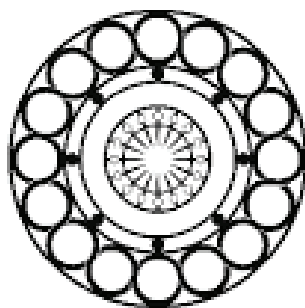
تولكى يولا دوشدى گئتدى بىر آز مدتدن سونرا گوردى بىر
جوان تولكى گلدى. جوان تولكى يوخونلاشيب دئدى: آي
قوجا تولكى بوردا نه گزيرسن؟

دئدى: گورورسن قوجالميشام سنين كيمين بىر جوان تولكى
آختاريرام تا منيم ائويمى دولانديرا.

جوان تولكى سوروشدو: نه يين واردى نه يين يوخدى؟
قوجا تولكى دئدى: بىر ننه وار بىر ددهم، بىر كنيزيم خوشقدم،
بىر اوغلوم بىر قيزيم بىر بالديزيم، ايكي خيردا سارى تئلى
قيزيم وار.

جوان تولكى دئدى: من ائليه بيلمرم اونلارى ساخلييام.
قوجا تولكى اوندان نااميد اولوب يولا دوشدى. بىر كندين
كناريندان كئچيردى گوردو بىر خوروز سس ساليب تويوخلارى
يىغدى باشينا. تولكى سيچيريپ خوروزى توتدى.

خوروز دئدی: منه ظلم ائتمه، گلمز ایشیوه، یاواش کلفتین
 دوشسون دیشیوه.
 تولکی دئدی: منیم ظلمیله یوخدور اختلافیم،
 شریعت اهلیم وار احتیاطیم
 هر کسین سؤزی دوشسه عیانه
 اونا ووررام اؤزوم یوز تازیانه
 خوروز دئدی:
 اوزون لاتکلو حکمون دئیورسن
 یتیمین مالینی یکجا یئیورسن

بیر کند واریدی، اوردا بیر دنهده پیشیک واریدی کی چوخ زیان خورودی. بیر گون کند اهلی پیشیگین الیندن زارا گلیب اونو کنددن چؤلہ سالدیلار. پیشیک دوشدی یولا گتتدی، وارد اولدی بیر جنگله. او جنگلین تولکی آدیندا بیر پادشاہی واریدی. پیشیگی گؤروب دئدی: بوردا نه ایش گؤرورسن؟ نیه گلیب سن؟

پیشیک اؤزون ایتیرمه ییب دئدی: منی فلان کندین خانی، بورا پادشاہ یوللاییب.

تولکی پیشیکدن قورخوب بونی ائوینه ناہارا آپاردی. پیشیکی ائوده قویوب گتتدی بیر کتدن خوروز اوغورلاییب گتتدی، پیشیگہ. پیشیک مشغولودی یئماغا کی قاپی دؤیولدی، تولکی گتتدی قاپیا گوردی بیر دنه جنوار، بیر دنه ده آیییدی.

تولکی دئدی: بیلرسیز نه اولوبدی؟

دئدیلر: یوخ، نه اولوب؟

تولکی دئدی: پیشیک آدیندا بیر حیوان گلیب منه قوناخدی او دئیر کی کندین خانی منی بورویا پادشاہ یوللاییب.

بئلہ ده جنوارینان، آیی دئدیلر: بس بیز نه جور اونی گوراخ؟

تولکی دئدی: گئدین هرەز بیر شئی کتدن اوغورلایین،
جنگلین فلان یئرینده دورون، من پیشیگیلن گلیم اورا، اورادا
اونی گؤرون.

جنوارینان آیی گئتدیلر کتدن هرەسی بیر قویون اوغورلاییب
گلدیلر تولکی دیین یئرە. پیشیگیلن تولکی ناھاری
یییندن سونرا ائودن چیخیب دوشدولر یولا. بیر مدّت یول
گئتدیلر، یئتیشدیلر جنوارینان آیینین یانینا. بئله دە جنوار
قورخوسوندان کؤلون دالسینا، آیی دا قورخوسوندان چیخدی
آغاچا. پیشیک گۆردو کؤل ترپە شیرر، دئدی بس سیچاندی
قاچدی کولا ساری، بئله دە جنوار دئدی بس پیشیک اونا
حملە ائله ییر، جنوار دابانا قوت قاچدی. پیشیک دە جنوارین
قورخوسوندان چیخدی آغاچا، بئله دە آیی دئدی بس کی
پیشیک چیخیر آغاچا بونی یئسین، آیی قورخوسوندان نہ
گوجی واریدی آغاچدان دوشدی قاچدی. تولکی قالدی
بیر دە پیشیک ایکسیسی بیرلیک دە قویونلاری یئدیلر، جنگلە
پادشاه اولدولار.

اۈچ قارداشلار يىن ناغىلى

بىرى وارايدى، بىرى يوخىدى. بىر كىشى وارايدى، بونون اۈچ اوغلى وارايدى. كىشى بىر گون اوغلانلارينا وصيت ائلر كى من اۈلندن سونرا سققلى قىرمىزى آداما نوكر اولمايىن. نىچە آيلار ايللر گىچىدىن سونرا بلاخره اۈچ قارداش يىن ددەسى اۈلدى. بو اۈچ قارداشلار ددەلرينه خش وئردىن سونرا، بۈيۈك قارداشلار دئىر: ايندى نوبت منىمدير، گئدىم ايشلەيىم گتيرىم يىئك. بۈيۈك قارداش گئدىب بىر شەرىدە سسلەدى آى منى نۇكر ائلىين، آى منى نۇكر ائلىين، چوخ زماندان سونرا بىر سققلى قىرمىزى كىشى گلىب دئدى: گل گئداخ منە نۇكر اول. اۈلدە اوغلان فيكىرلەشيب دئدى: ددەم منە وصيت ائلەيىب كى سققلى قىرمىزى آداما نۇكر اولماگىلن، سونرا كى گۇردى ھىچ كىم اونى نۇكرچىلىگە آپارمىر، مجبور اولدى بىر سققلى قىرمىزى كىشىه نوكر اولدى، بىر گون بو كىشى دئدى: منىم بىر قارقام وار اونى آپار اوكونلر يىلن باغا، باغدا قارقانى اوتور ھارا قوندى اورانى شخم ائلەگىلن. نۇكر (اۈچ قارداشلار يىن بۈيۈكى) گئدىب باغدا قارقانى اۈتوردى، قارقا اۈچدى گئدى بىر يىكە داش يىن اوستونە قوندى، نۇكر خىشى سالىدى داشا خىش سىندى، آخشام گلدى ائوۋ دئدى: خىشى سالىم قارقا قوندوغى داشا خىش سىندى.

ساقلى قىرمىزى كىشى بو نۇكرىن باشىن كىسىب آتدى بىر دامدا، قارداشلارى چوخ منتظر اولدولار گۇردولر بۇيوك قارداشلارى گلمهدى، اوندان خىردا قارداشى گئتىدى نۇكرىنلىگه، بودا همان كىشىه نوكر اولدى. عىنا همان جريانكى بۇيوك قارداشى نىن باشىنا گلمايشدى بونوندا باشىنا گلدى، بلاخره نوبت يئتيشدى خىردا قارداشا، بو خىردا قارداش گئتىدى همان شىهرىده سىلدى: آى منى نۇكر ائلىين، آى منى نۇكر ائلىين، آى منى نۇكر ائلىين. همان ساقلى قىرمىزى كىشى گلدى بونى نۇكر آپاردى، بىر - ايكي گوندىن سونرا دئدى: منىم بىر قارقام وار آپار باغدا اۇتور هارا قوندى اورانى شخم ائله گىلن، بو نۇكر گئتىدى قارقانى باغدا اۇتوردى، قارقا گئتىدى بىر بۇيوك داش اوسته قوندى، بو نۇكر بىر داش آتدى قارقانىن قىچىن سىندىردى، آخشام گلدى ائوه دئدى: ووردوم قارقانىن قىچى سىندى.

ساقلى قىرمىزى كىشى گۇردى بو اوغلان بىر بلادير، اونا گۇره تىميم توتدى بو اوغلانى آپارسىن سالىسىن دريايا. بىر گون كىشى آروادىنا دئدى: آرواد وسايل نمنه وار يىغ گئداق بىر نچه گون بو نۇكرىلن دريا قىراغىندا قلاق. آرواد بو ايشى گۇروب باهملىكدە گئتىلر دريا قىراغىنا. گئجه ياتاندا كىشى آروادىنا دئدى: نۇكرىن يئرىن دريانىن قىراغىندا سال.

گئجه نىن بىر زمانى اونی ايتله سال دريايا، نۇكر بو سۇزى ائشيتدى، گئجه بىر مدتدن سونرا نۇكر يئرىن كىشىنن عوضلهدى، آرواد دا بولمەيىب گئجه بىر مدتدن سونرا اۇز آرىن ايتەلىيب سالىدى دريايا و بو خائن ساقلى قىرمىزى كىشى هميشه لىك اۇلدى. بورادا ناغىل باشا چاتدى.

تولكى ايله دوه

گونلرين بير گونى بير دنه دوه گندر چايدا سودان ايچيب
آتديار چايين او تاييندا بير داشين ديبينده يوخلويار. دنمه
بس داشين كناريندا بير تولكونون يوواسى واريमيش، تولكى
يوواسيندان چيخار گورر بهبه بير دوه ياتيپ بونوب يوواسينين
يانيندا. تولكى قويروغون باغلار دوهنين قويروغوناكى دوهنى
چكسين يوواسينا. ائلهكى تولكى قويورغون باغلار بيردن دوه
يوخودان دوروب، قورخا - قورخا كنده طرف قاچار. تولكى
ده دوهنين قويروغوندا سالانار، آز قالار تولكونون قويروغو
قيريلسين. دوه قاچار كندين ايچينه، بيردن تولكونون قويروغى
قيريلار دوشه يئر. يئرده ايستركى قاچسين كندين ايتلىرى
تولكونى توتوب، بؤلوك - بؤلوك ائله ييب ييللر. تولكونون
دوهنى يئمك آريسي گوزونده قالار.

لکک یلن تولکو

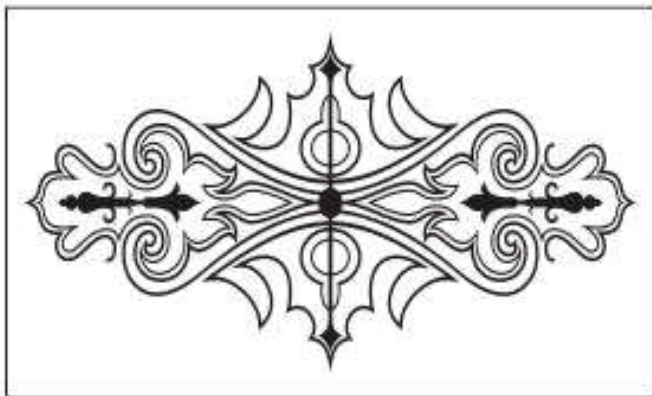
بیر باغ واریمیش اونون بیر اوجا آغاجین باشیندا ایکی دنه
لکک، بیر ی ایرکچ، بیر ده دیشی یاشاییردیلار. دیشی
لکک یومورتار، اون - اون بئش یومورتاسی اولاندان سونرا
اوتورار یومورتالارین اوستونده، یومورتالار نئچه گوندن سونرا
جوجه اولار. لکک گئدر هر گون چایدان، چشمه دن بالیخ یا
دا قورباغه گتیریب وئررمیش بالالارینا.

بیر گون بیر تولکی گلر دئیر: بو آغاجی من کسه جاغام.
لکک دئیر: آی تولکی سنی الله منی یازیخ ائله مه یووام
داغیلار.

تولکی دئیر: بس اوندا گونده بیر دنه بالالاریندان آت گل سین
آشاغا من یئیم، آغاجی داها کسمه ییم.

لکک چون یوواسین چوخ ایسته ییردی، بو ایشه راضی
اولوب، گونده بالالاریندان بیرین آتار یئرہ تولکی یئیر.
بئله لیگیلن بالالارین تولکی آرادان آپاریردی. بئش - آلتی
ایل بئله تولکی بو لکلکین بالاسین یئدی. بو لکلکین بیر
قارقا همسایاسی واریدی. لکک بیر گون گئتدی بو جریانی
قارقایا دئدی.

قارقا لک لکین ساده لیگینه ناراحت اولوب دئدی: بو ایل تولکی
 گلیب دئسه ایسته ییرم آغاجی کسم. سن دئگیلن کی هانی
 سنون بالتان، ارن، نه ییلن آغاجی کسه جاخسان؟
 بلی همان ایل تولکی طبق معمول گلدی آغاجین دیبینه
 لک لکه دئدی: ایسته ییرم آغاجی کسم، لک لک هامان
 قارقا اؤرگه دن سؤزلری تولکویه دئدی. تولکی داها مایوس
 اولوب لک لکین بالالارین یینمه دی. لک لک ده خیر خواه
 همسایه سینین سایه سینده آزاد یاشاییب. تولکونون الیندن
 نجات تاپدی!

تنبل کیشی

بیر گون واریدی بیر گون یوخدی، بیر تنبل کیشی واریدی. بو کیشی نین الیندن هئچ بیر ایش گلمزیمیش. بیر گون اوتوروب فکر ائله، دئیر دوروم دوشوم چؤلله تا عاغیللی کیشینی تاپیم دردیمی اونا دئییم. بو نیتیله چؤلده گئدیردی، قاباغینا بیر جنوار چیخدی.

جنوار بو کیشیه دئدی: آی دیلاور هارا گئدیرسن؟

کیشی دئدی: گئدیرم عاغیللی کیشینی گؤرم.

جنوار دئدی: اونی گؤرسن دئنه کی بیر جنوار واردیکی همیشه اونون باشی آغرییار اونون درمانی نمندهدی؟ کیشی دئدی: باش اوسته دئیرم.

بو تنبل کیشی بیازدا گئدر قاباغینا بیر آغاج چیخار، آغاج سوروشار: آی دیلاور هارا گئدیرسن؟

جنوارا دئدیگی سؤزی بونادا دئیر، سونرا آغاج دئیر: منیم ده سلامیم عاغیللی کیشی یه یئتیر، اونا دئگیلن کی بیر آغاج وار اونون یاپراقلاری سارالیر، میوه لری یئمهلر اولمور و اوزوده ناخوشدی.

کیشی دئیر باش اوسته دئیرم.

تنبل کیشی بیازدا یول گئدیب گیرر بیر جنگلین ایچینه،
گورر جنگلدن خیشیلتی سسی گلیر، آی تنبل کیشی هارا
گئدیرسن؟ گل منیم یانیما.

دئمه او آختاردیغی عاغیللی کیشی ایمیش. بو گندر عاغیللی
کیشی نین یانینا، اؤز مشکلون، جنوارین بیر ده آغاجین
دردینی عاغیللی کیشیه دئیر.

عاغیللی کیشی دئیر: جنوارا دئیرسن بیر دنه سفئه کیشی نین
مغزین یئسن حالین دوزلر. سونرا آغاجا دئیرسنکی سنون
ریشه نده بیر جواهر وار دیککی او جواهر قویمور سن رشد
ائيله سن.

بو تنبل کیشی دئیر بس منیم مشکلوم نه اولدی؟ منیم چاره م
منه دی؟

عاغیللی کیشی دئیر: گنت سنین ده مشکلون یولدا حل اولار.
تنبل کیشی گندر، اول آغاج چیخار بونون قاباغینا. عاغیللی
کیشی دئدیگی سؤزی آغاجا دئیر.

آغاج دئیر بس گل ریشه مده کی جواهری چیخارت، هم سن
او جواهری ساتیب دولتدی اول، هم ده من بو مشکل دن
قورتولوم.

کیشی دئیر: یوخ بو منیم ایشیم دئیل.
بو تنبل کیشی آغاجین سؤزونه باخماییب گندر. قاباغینا
همان جنوار چیخار. جنوار دئیر: هاردان گلیرسن؟ دئیر:
عاغیللی کیشی نین یانیندان.

جنوار سوروشار منیم مشکلومی اونا دئدین؟
دئیر: بلی دئدیم.

دئیر: عاغیللی کیشی منه دئدی جنواری گورسن دئیرسنکی

بیر سفٹہ کیشینی اؤلدورر، اونون مغزین یئیر داها هئچ واخ
 مریض اولماز.
 جنوار چوخ سؤیونوب دئیر: بس من سندن سفٹہین تاپانمارام
 کی اؤز ایاقونان گلیبسن منیم یانیمما.
 جنوار بو کیشینی اؤلدورب مغزین یئیر، همیشه ده او عاغیللی
 کیشی یه دعا ائلر!

تولکی ایله جنوار

بیری واریدی بیری یوخیدی. بیر تولکی، بیر جنوار واریدی. جنوار تولکویه دئیرکی: گل گئداخ داغین او اوزونده چوخلی قویون وار، بیر دنهده چوبان وار. جنوار دئیر: گئداق من چوبانین باشین قاتیم، سن ده قویونون بیرین اوغورلارا سال درهیه، سونرا اونی قورودوب ساخلاروق قیشیمیزا. تولکی: دئدی یاخجی.

جنوار قاجدی قویونا ساری. چوبان جنواری گوردی. جنواری قورخودان داغدان آشیردی، او طرفدن تولکی قویونون بیرین توتوب سالدی درهیه. آخشام اولدی چوبان قویونلاریندا گؤتوروب گئتدی کنده. جنواریلان تولکی او توتدوخلاری قویونی آپاریب قوروتدولار، ییغدیلار بیر کوبویه، قیشدا یئسینلر. چوخ زماندان سونرا کی قیشا بیر شئی قالمیردی جنوارینان تولکی با هم کورسوده یاتمیشدیلار. تولکی یالاندان دئدی قاپی دؤیولور قوی گئدیم گوروم کیمدی. تولکی یالاندان گئتدی گلدی جنوارا دئدیکی، بیر نفر گلیب دئییر کی خانیمیمن اوشاگی اولور گل گئداق مامالیق ائله.

جنوار تولكونون حيله سين بيلمه ييب دئدى: اوسسون گئت.
تولكى گنديب كوپه نين آغزين آچيب قيلپينا جان قووورمانى
يئدى، گلدی ائوه.

جنوار دئدى: آروادين نه يي اولدى؟ آدين نه قويدوز؟
تولكى دئدى: اوغلى اولدى آديندا قيلپينا قولى قويدوخ.
سونرا بير گونده تولكى بو حيله نى ايشله ديب گئتدى كوپه نين
ديبينه جان يئدى، گلدی ائوه. جنوار دئدى بو گون اوشاخ
منه اولدى؟

دئدى: بير اوغلى اولدى آديندا قويدوخ ديبينه قولى.
بير نئچه گوندن سونرا هاوا لاپ سويوخ اولدى. قار ياغدى.
جنوار تولكويه دئدى: آي تولكى قارداش دور گئت او
كوپوموزى گتير گيلن يياخ.
تولكى دئدى: آي جنوار قارداش منيم قارنيم آغريز گئدنم،
سن گئد گيلن.

جنوار گئتدى كوبي گؤتدى توشدى يولا، گل سين تولكونون
يانينا، يولدا گؤردى كوپه چوخ يونگول نظره گلير. كوپون
آغزين آچدى گؤردى هئچ زادى يوخدى. بيلديكى تولكى
گليب يئييب. او گوندن جنوار تولكودن آيريلدى و تك
زندگانليق ائله دى!

تنبل اوغلان

گونلرین بیر گونونده، بیر کیشی نین بیر اوغلی واریمیش. بو اوغلانین اوّل - آخر ایشی اویناماغیدی. بیر گون ددهسی دئیر: اوغول داها ماشالله جوانسان سنه اویناماخ یاراشماز، صاباحدان گئدیپ ایشلیه جکسن، هر گون منه اون تومن پول گتیره جکسن.

اوغلان چون تنبل ایدی. چوخ ناراحت اولوب گئدر ننه سینین یانینا، باشلار آغلاماغا، ننهسی دئیر: بالا آغلاما نییه ناراحت اولورسان، منیم بیاز پولوم واردی اوندان گونده اون تومن وئررم آپارارسان وئررسن ددهوه.

اوغلان چوخ سویونوب گئدر یاتار. اونون صاباحی ددهسی صبح ائودن چیخیب گئدر ایشله مه غا. آخشام کیشی گلیب دئیر: اوغلوم بو گون ایشه گئتمیشدین؟

اوغلان دئیر: بلی گئتمیشدیم. سونرا دوروب ننهسی وئر دیگی اون تومنی گتیریپ وئرر دده سینه. ددهسی ده پولی آلیب باخمامیش آتار تاخجیا. اون - اون بئش گون بئله کئچر. بیر گون ننهسی دئیر: بالا منیم داها پولوم قورتاردی، گئت اوژون ایشله گتیر.

اوغلان چوخ فکر ائليندن سونرا گئدر همسايلا لاريندان بياز پول بورج آلا، دئير ايستيرم روزنامه آليم۔ ساتيم منفعت ائله ييم همسايانين دا پولون وئريم. ددهمه ده اون تومن گتيريم. بو ايشي گؤروب، گئدر بياز روزنامه آلا، سونرا اوني ساتيب منفعت ائلر. آخشام گلر ائولرينه، چوخ يورولموشدى، ددهسى دئير: بالا گؤروم اون تومنى.

اوغلان جيييندن اون تومن چيخارديب وئرر. كيشى هميشه كيمي پولا باخماييب آتار تاخجيا.

اوغلان چون چوخ زحمت چكيشدى، او پولى قازانسين، حرصلنر دئير: آي دده من نه قدر زحمت چكيب او پولى قازانميشام اوني هارا آتيرسان؟

ددهسى دئير: هن بالا ايندى بولدوم كي سن اؤزون واقعا بو پولى قازانميسان. معلوم اولدو كي قاباخكي پوللارى ننه سنه وئيرميش، چون اونلاردا اصلا ديلنميردين، اوغول هر كس بير زادين اوستونده زحمت چكسه، اونون قدريني بيلر!

گونلرین بیر گونونده آلیشان آدیندا بیر چوبان واریدی. بو آلیشان اوشاخلیقدان قویون ایچینده بویومیشدی. بونون بنک آدلی بیر ایتی واریدی. نه چوبان ایتدن آییرلاردی، نه ده ایت چوباندان. بونلار همیشه با هم قویونی داغ - داشدا دولانديراردیلار. گونلرین بیرینده قویون داغ دؤشونده یاتمیشدی. بنک ده اوردایدی ولی چوبان داغین او اوزونده ایشی واریدی، اونا گؤرا قویونلاردان اوزاخلاشمیشدی. بو گون قوردلار ییغیشدیلار بیر یئره قوردلاردان بیرى دئدی: بیلیرسیز نه وار؟
دئدیلر: نه وار؟

دئدی: نه قدریکی بنک واردی بیزه ایشیق یولی یوخدی، پس گلین گئدک بنکی اؤلدورک.
سونرا قوردلارین بیرى دئدی: گلین گئداخ قوردلار پادشاهینا شکایت ائلییاق.

هاممیسى بو قوردون سؤزون قبول ائلییب گئتدیلر قوردلار پادشاهینین یانینا. قوردلار پادشاهی بونلاری گؤروب دئدی: نه اولوبدی؟ نییه گلیبسیز....؟

قوردلار دئدیلر: قوربان ساغ اولسون بنک آدلی بیر ایت واردی کی بیزی قویون قوزی اوزونه حسرت قویوب، بیر دنه آخساق گئچی ده بیزه وئرمیر.

قوردلار پادشاهی دئدی: بسدی آز دانیشین سیز قوردلارین دا
 آبیریسین آپاردیز نه جور اولدی بیر ایت سیزی اسیر ائله ییب؟
 قوردلارین بیر دئدی: ای شاهانک سن دئین ایتلردن
 دئیل، بنک شیر کیمین بیر زاددی.
 قوردلار پادشاهی یالقوزاغی چاغیریب دئدی: بو آخشام بنکی
 قولی باغلی منیم یانیمما گتیررسن.
 یالقوزاق دئدی: قوربان ساغ اولسون، سن بیر قاصد یوللا بنگه
 کی گل سین بورا اگر گلمه دی، من گئدیپ اونی گتیررم.
 بو سؤز شاهین خوشونا گلیب، بیر قاصد یوللادی، قاصد گئدیپ
 نئچه گوندن سونرا بنگی بیر داغ دؤشونده قویون یانیندا گوردی،
 قوردلار پادشاهی نین سوزون بنگه دئدی، بنک دئدی مگر من
 سفئه اولموشام کی گئدم اورا. بنک قاصدین ساغ قولاغین کسب
 قویدی سول جیبینه سول قولاغیندا کسب قویدی قاصدین ساغ
 جیبینه، سونرا قاصده دئدی: گئت قوردلار پادشاهی نا دنگیلن کی
 قولاخ کسن گلیبدیر، بیر گون گله جاغام اونون دا قولاغین کسه م.
 قاصدین قولاخلاریندا قان آخا۔ آخا اؤزون یئتیردی قوردلار
 پادشاهی نین یانینا و جریانی اونا سؤیله دی قوردلار پادشاهی
 چوخ ناراحت اولدی جنگ طبلین ووردو تمام قوردلاری
 ییغیب دئدی: گئدین بنگی گتیرین بورا اونی پارچالیا جاغام.
 قوردلار آز - چوخ یول گلیب گوردولر چوبان یوخدی، بنک
 بیر سوری قویونونان داغدا یاتیب، او زمانیدی کی چوبان
 قویوندان، بنکدن آیریلیب داغین او طرفینه گئتمیشدی،
 بنک یاتمیشدی گوردی سس گلیر بیر زمان دوردی گوردی
 هر طرفدن قوردلار گلیر، بنک دوردی شیر کیمین قوردلارا
 حمله ائله دی، ساغدان ویریر سولدان چیخیر سولدان ویریر

ساغدان چيخير. بنک او قدر جنگ ائله دی قوردو اؤلدوردی،
 داها ديلدن توشدی. چوبانی هارایلادی گۆردی چوباندان خبر
 یوخذی. بنگی توتوب آپاردیلار قوردلار پادشاهی نین یانینا، او
 جلادلاری چاغیریب دئدی: بنگی آپارین دارا چکین.
 جلادلار بنگی آپارماقدا اولسون، سیزه چوباندان دئییم.
 چوبان بیر زماندان سونرا گلدی گۆردی قویونلار هرهسی بیر
 طرفده، بیر آخساق قویوندان احوالاتی سوروشدی، قویون
 دئدی: یولداشلارین هاممیسى درهده دیلر. چوبان قاچدی
 گۆردی قویونلار هاممیسى اوردا أما قوردلار ایسته ییرلر
 قویونلاردان آپارسینلار چوبان جومدی قوردلارین اوستونه.
 قوردلاردان بیر نئچه سین ویردی، آمان قوردلار چوبانی بیر
 - ایکی یئردن یارالادیلار. چوبان سسله دی بنک ها! بنک ها!
 أما بنکدن بیر خبر ولمادی. بنگین اولماق لیغی چوبانا چوخ
 اثر قویدی. چوبان او حالدا آغلادی. بنک دارایدی گۆردی
 چوبانین سسی گلیر. بو حالدا ائله بیل کی بنکه شیر گوجی
 گلدی. بنک بیر نعره چکدی قوللاریندا کی زنجیرلری قیریب،
 جلادلاری پارچالادی قاچدی. اؤزون یئتیردی چوبانین یانینا.
 گۆردی چوبانی قوردلار ایاخدان سالیب، بنک یئنه ده جومدی
 قوردلارین اوستونه، قوردلار بنگین سسین ائشیدن کیمین
 هاممیسى قاچدیلار. بنک گئدی چوبانین اوزوندن اؤپدی،
 چوبان بنگی گۆرن کیمین حالی اؤزونه گلدی. بنگیلن با هم
 قویونلاری بیر یئره ییغدیلار. داها هئچ واخ بنگینن چوبان
 بیر - بیریندن آیریلما دیلار. قوردلاری دوره بره قویما دیلار.
 چوبان بنگین وفالیغین اوردا گۆروب دئدی: بنگ اؤلونجن
 سندن واران!

گونلرین بیر گونونده، بیر کیشی واریمیش بو کیشیدن دارتماغا گؤرا هر ایل آیری یئرلرده دگیرمانا گئدردی. بیر گون اوغلی محمد دئدی: اوغول محمد من داها قوجالمیشام بو ایل بوغدانی آپاریب بیر دگیرماندا دارتارسان، آما بئله دگیرمانچی اولار کی اونون صاحبی کوله اولمویا.

محمد همان ایل بوغдалاری ییغیب چووالا توشدی یولا. آز گئتدی، چوخ گئتدی بیر دگیرمانا راس گلدی آما گؤردی دگیرمانچی کوله دی. اوردا دئین دارتمیب گئتدی آیری دگیرمانا، گؤردی او دگیرمانچی دا اولکیندن کوله دی. اوردا دا قالماییب گئتدی بیر آیری دیرمانا. گؤردی بو اونلارداندا کوله دی. سالدی، چیخدی گؤردی اولکی دگیرمانچی بونلارین هاممیسیندان بویلودی. ناچار قاییتدی گلدی اولکی دگیرماندا دنین داتدی. سونرا دگیرمانچی دئدی: محمد چؤره گیمیز یوخدی ایندی ایکیمیزده ییاق گل من اؤز اونومدان خمیر ائله ییم سنده اگر خمیر سیییق (شُل) اولدی سن اؤز اونوندان گتی خمیری برکیداق. دگیرمانچی خمیر ائله دی اونا سو تؤکدی سیییق اولدی.

دئدى: محمد اونوندان گتير خميرى بر كيداق.

محمد اون گتيريب دگيرمانچى تۇكدى خميرين ايچينه، سونرا دگيرمانچى گئندنه سو توكوب خميرى سيبىق ائلهدى. گئنه محمدون اون ايستهدى، او قدر دگيرمانچى خميره سو تۇكدو كى آخير محمدين اونى قورتاردى، سونرا دگيرمانچى تنيدره اوت ساليب خميرين هامميسين تۇكدى تنديره پيشدى. سونرا دئدى: محمد گل هرهميز بير يالان دانيشاق هانكيميزنكى قشنگ اولسا بو چۇرك اونوندى.

محمد قبول ائلهييب، دگيرمانچى باشلادى يالانين دئماغا: بيزيم بير دانا باغيميز واريدى او باغى قارپيز ائلهميشديك بو باغدان فقط قارپيز عمله گلدى بير نئچه گوندن سونرا گئتديم گۇردوم بو قارپيز او قدر يئگهليب كى بيزيم مملكتيله آيرى مملكتين آراسيندا بير دريا كى واريدى بو قارپيز اورا كۇرپى اولوب، من چيخديم بو قارپيزين اوستونه بير پيچاقيم واريدى اوندان قارپيزى بياز كسديم يئديم، سونرا پيچاقيم گيردى قارپيزين ايچينه اليمى سالدیم تاپا بيلمهديم، ناچار قاليب قارپيزين ايچينه گيرديم، بياز يول گئتميشديم گۇدوم بير دانا آتلى گلير منه طرف، آتلى منه دئدى: نه آختاريرسان؟ دئديم: منيم پيچاقيم توشدى بو قارپيزين ايچينه ايندى گلميشم اونى آختاريب تاپام، آتلى دئدى: رحمتليك اوغلى من بوردا بير سوري دوه ايتيرميشم تاپا بيلميرم سن بير پيچاقى هاردان تاپاجاخرسان، من ده پيچاقدان ال چكيب چيخديم قارپيزدان ائشيگه.

ايندى محمد باشلادى اؤز يالانينا: بير گون بيزيم كتده هاممى گئتدى مشهده، تمام تويوخ جوجهلرين منه تاپشيرديلار. بو

تويوخلار او قدر يومورتاديلار كى دام باجا دولدى يومورتئينن.
 بو يومورتالارى داشيب تۆكدوم خرمنه، سوندان يومورتالارين
 اوستونه سو سپديم، اونلارين اوستونه ول قوشوب اُزديم.
 بونلارين هاميى جوجه چيخارتدى. اولاغى گتديم بو
 جوجه لرى اولاغيلان داشيديم ائوه، او قدر اولاغ زور گلديكى
 اولاغين بئلى يارا اولدى. پالانى گۆتوروب اولاغين ياراسينا
 گيردكان قابيغى قويدوم كى ياخجى اولسون، عوض اينكى
 ياراسى ياخى ولا، اولاغين بئليندن بير گيردكان آغاجى
 چيخدى. بو آغاج او قدر يئكلديكى بير گون بير خوروز آتليب
 بو آغاجين باشينا قونوب سسلهدى: قوقولى قوقو. چۆرك
 محمديندى.

دگيرمانچى نين اونها حقى يوخدى. بئله ده دگيرمانچى بو
 يالانا سئوينيب چۆره گى وئردى محمد.

آی ایلہ تیکانچی

گونلرین بیرینده بیر نفر تیکانچی واریمیش. بو هر گون بالتا، دهره گۆتوروب گئدرمیش مئشهده تیکان گتیررمیش. اونی ساتیب بئلنچیلیگیله اهل - عیالین دولانديرارمیش. بیر گون تیکانچی مئشهده مشغولودی گۆردی بیر آیی گلیر، چوخ قورخوب، اونا گورا تئز چۆره گین آلیب الینه آیی یئتیشنده چۆره گی آتدی آیی نین قاباغینا. آیی کی بوندان محبت گۆردی، دوست اولوب با هم دولانديلار. بیر نئچه گوندن سونرا بیر گون تیکانچی آیینی ناھارا چاغیردی، آیی دا بونون دعوتین قبول ائله ییب گئتدی بونلارا. قاباقدان تیکانچی نین آروادی ناھاری آماده ائله ییب سفره نی آچمیشدی. سفره ده آبگوشت، قاتیخ، پنیر، سوت و...، واریدی. آیی تیکانچینان با هم گیردیلر ائوه باشلادیلار ناھار یئماغی. سفره ده بیر کاسا قاتیخ واریدی، آیی دیلین سالدی کاسانین ایچینه مارچ، مارچئلہ ییب قاتیغی ایچدی. بئلہ ده آرواد ناراحت اولوب کیشی نین اوستونه قیشقیردی کی بو میردار حیوانی هاردان گئتدین قاب - قاشقی میردارلادی. بئلہ ده آیی چوخ ناراحت اولوب سیخیلیدی. اما هئچ زاد دئمہ ییب گئتدی. اون ایل داھا تیکانچی آیینی گۆرمہ دی. اون ایلدن سونرا تیکانچی بالتا الینده مئشهده مشغولودی گۆردی همان آیی دوستی

گلیر، ائله کی آیی یئتیشدی یانینا، تیکانچی دئدی: آی آیی
قارداش گل گئداق بیزه قوناق اول!
آیی دئدی: گئدنمرم.
تیکانچی دئدی: نییه؟
دئدی: من گئتمیرم هامان خواهش ائله یییرم بالتاینان بیرین
ویر منیم باشیما.
تیکانچی دئدی: بس من ساکی سندن دوستانم نه جور ووروم؟
اولمادی آیی چوخ اصرار ائله دی آخیر تیکانچی بالتاینان
محکم ویردی آیینین باشی یاریلدی. آیینین قانی آخا - آخا
گئتدی. اوچ ایلدن سونرا همان مئشه ده آیی گلیب تیکانچینی
تاپیب، دئدی: باخ گؤر باشین یاراسی دوزه لیب یا یوخ؟
تیکانچی باخیب دئدی: بلی دوزلیبدی.
آیی دئدی: گؤرورسن خنجر، بالتا یاراسی یاخشی اولما
دیل یاراسی یاخشی اولماز! اونا گؤرا او گونکی آروادین ائوده
منه دیل یاراسی ویردی هله او یاخشی اولماییب تا گئدم
سیزه قوناق.

اولاغينان دوه

بیر گون، بیر دوه، بیر ده اولاغ با هم یولداش اولوب گئتدیلر
بیر کندی یاخیلیغیندا بیر چمنده اوتلاماغا. بیر زماندان سونرا
کی اولاغین قارنی توخالمیشدی، کئفی سازالمیشدی دوهیه
دئدی: آی دوه من ایسته ییرم بو گؤزل سسیمیمن اوخویام.
دوه دئدی: اگر اوخوسان سسیوی کند اهلی ائشیدیب گلیب
بیزی اؤلدورلر.

اولاغ دئدی: اؤلسمه ده اوخویاجاغام.
بئله ده اولاغ باشلادی آنقیرماغا، کند اهلی بو سسی ائشیدیب
گئتدیلر، گۆره لر نه خبر وار کی بو سس گلیر. دوه یین اولاق
گۆردولر کی کند اهلی گلیر، آیاخ قویدولار قاچماغا. چوخ یول
قاچاندان سونرا کند اهلی بونلاری گۆزدن ایتیریب قاییتدیلار.
آمان اولاغیلان دوه هله ده قاچیردیلار کی بیردن اولاغ دئدی:
آی دوه سن الله من سانجیلان دیم منی آل دالیوا.

دوه یاتیب یئر اولاغ بونون بئلینه میندی، سونرا دوه قالخیب
ایاقا قاچدی. دوه قاچیب چیخدی بیر داغین باشینا اوردا
اولاغا دئدی: ایسته ییرم اوینایام.
اولاغ دئدی: آخی سن الله اویناسان من یئر دوشوب اؤللم.

دوه اولغا دئدى: نئجه سن سۆزه باخمادين اوخودون، من ده ايندى سۆزه باخماييب اويناياجاغام.
 بئلهده دوه اويناماغا باشلادى. اولاغ اوزون ساخليانماييب دوه دن شابيلىتىنان دوشدى يئره، داغدان ديميرلانيب گئتى دوشدى بير - دره يه، اوردا جاني چيخدى.

طاہر حاکر شیکارچی

محمد علی عباسی

بیری واریدی، بیری یوخیدی آلہدان سوای ہنچکس یوخیدی۔ ایکی شکارچی واریدی۔ بو شکارچیلارین ایشلری شکار ائلیوب، بو یولونان اؤزلرینین، اہل - عیال لارینین خرج - مخارجین چیخارداردیلار۔ بیر گون شکارچیلار چوخلی دولانانان سورا بتر یورولموشدولار یواش۔ یواش گتتیلر بیر جنگلین آغاشلارونون کؤلگہ سینده اوتدولار۔ بیر آز صحبت ائللین سورا، یورقونلوقلارین آلیب، تازادان دوردولار ایاغا بلکہ بیر شئی شکار ائلہ سینلر، آلی بوش قئییتہ سینلر۔ بیر نئچہ قدم گئندن سورا، گؤزل بیر قوشا توش گلдіلر۔ ایکسی کمکلہ شوب او قوشی شکار ائلہ دیلر۔ شکارچیلارین بیری کی دنیا گؤرموش، عؤمور گنچیرمیش آدمیدی دئی: شوکر اولسون عالمر روزی وئرن آلہ بو گونموزون ده روزیسون یئتیردی، الان گرک شہرہ قوشی ساتوپ اونون پولینان اہل - عیالیمیزا خورد - خوراک آلاق۔

شکارچینین او بیری یولداشی کی بیر آز طاہر حاکلی، قانع اولمیانیدی یولداشونون سؤزون قبول ائلہ مہیب دئی: سن اؤزون بیلرسن من ایستیرم بو جنگلی اختارام بلکہ داہا بیر آیری شکاردا الہ گتیردیم۔

يولداشى نصيحت ائلهدى، وقت كئچىپ قوى گل گنداخ
جنگل خطرناكىدى تىك قالما حيواناتا توشى گىلرسىن. اما بو
شكارچى دئدى: پس من قوشى دا گتوروب كنده گندرم،
قوشى ساخلىجىام هر موقع گلدىن اونو باهم آپاروب شىهرده
ساتاروق.

بو صحبتلردىن سورا ايكى شكارچى بىر - بىرىن خداحافىلى
ائله دىلر. قانع شكارچى قوش اىنده شىهره سارى گلىردى
كى كندىن خانى قباغىنا چىخدى. خان قوشى شكارچى نىن
اىنده گۇرچك قوشا گۇزى دوشدى، اونان چوخلى خوشى
گلدى. بونا گۇره قاباغا گئدىب شكارچىيا دئدى بو قوشى منە
ساتارسان؟

شكارچى جواب وئردى: نىيه ساتمىرام اما منىم بىر يولداشىم
واردى كى قوشى اونان شرىكم، اجازه بويورون يولداشىم
گلسىن دئىم اگر قبول ائتسه قوشى خىدىمتىزه گتىرك.
خان دئدى: عىبى يوخدور من بو قوشا مىن دىنار قىمت
قويورام آپاراسوز شىهره اگر بو قىمتدن يوخارى اىستىسهلر
داهى دا من حاضىرم نئچه دئىسز وئرم.

اما شكارچى نىن يولداشى بونان آيىرلانان سورا جنگلده تىك
- تنها قالدى. جنگلده دولانىردى بلكه بىر شئى تاپىب شكار
ائليه، اما بىر قدر گزىنن سورا هئچ زاد تاپامادى، يورقون،
ناراحت حالىنان قىدىملرىن گۇرتوردى بىر دن گۇردى، قورخولى
بىر حيوان اونا سارى گلىر. دقت ائلهدى گۇردى بىر وحشى
پلنگىدى بونا طرف حمله گۇتورور. شكارچى آللهى دادىنا
چاغىرىپ اوزون بو پلنگىن اىنن قورتاردى. كنده سارى
قاشدى، كنده يولداشىنا جريانى صحبت ائلهدى. يولداشى

ناراحت اولوب دئدی: من سنه دئدیم قبول ائلمه دین، اگر منیم سؤزومه باخسئیدین بو جور اولمازدین. اونان سورا خانینان ائله دیگی صحبتی بونا تعریف ائله دی. شکارچی دئدی: عیبی یوخ من بو گون استراحت ائلیم صباح آپاراق شهره شاید قوشون قیمتی خان قویدوغی قیمتن یوخاری اولدو.

سحر ایکسی باهم گئتدیلر قوشون قیمتین بیلسینلر قوشون مشتریلری اونا اللی دینار قیمت قویدولار. شکارچیلار قئیتدیلر خانین یانینا خان دئدی: ایندی قوشی منه وئرسیز یا یوخ؟

او قانع اولمیان شکارچی دئدی: خان بو قوشا چوخ وئرلر. خان دئدی: اولسون من اونا ایککی مین دینار وئرم. قانع شکارچی بونا گؤرا کی خان بولارین قوشلارینا بو قدر پول وئردی چوخلی سئونیردی و یولداشینان ایستیردی قوشو وئرسینلر خانا اما یولداشی دئیردی خانین قوشا گؤزی دوشوب هر نچه قیمت دئسک حاضیردی وئرسین. دوباره قوشی خانین یانینا آپاردیلار، خان دئدی: قوشی وئرسیز. شکارچی دئدی: خان ساغ اولسون قوشون قیمتی بو پوللاردان یوخاریدی.

خان دئدی: عیبی یوخ اوچ مین دینا وئرم. شکارچی قبول ائله مه دی. خان گلیب دئدی: آیا هر نمنه پول الیمزده وار وئرسم قوشی وئرسن؟

بونى دئینن سورا نؤکرلرینه دستور وئردی قوشی اولارین الیندن آلدیلار، الی بوش یولا سالدیلار. او حالدا کی ناراحت،

الی بوش ائولرینه گئدیلر قانع شکارچی کی اولدن راضیدی
مین دینارا قوشی خانا وئریب، او پولونان اهل - عیالارینا خورد
- خوراک آلسین دئدی: بالاخره یولداش قوشی نئچه یه خانان
ساتون.

قانع اولمیان شکارچی غمگین، ناراحت حالینان جواب وئردی
او قیمت کی خان آلدی.

اوشاق ناغیل لاری

بورانی

حجت آقا علیپور کلاس دوم

بیر گون واریدی بیر گون یوخیدی الله‌دان سورا هئچ کیم یوخیدی. بیر بورانی واریدی. بو بورانین بیر اوزاق کتده بیر نامزدی واریدی. بیر گون ایستهدی گئدسین بو نامزدینین یانینا. بیر آز تۇحفه‌نین یولا دوشدی. آز گئتدی، چوخ گئتدی بیر تولکویه راست گلدی. تولکی سوروشدی: هارا گئدیسن، بو سله سوغاتینان؟

عرضه الله‌دی: گئدیرم فلان کنده نامزدیمین یانینا. بورانی تولکیدن خداحافظلیک ائلیب یولا دوشدی. بیر آز گئتدی بیر چشمه‌یه راست گلدی. او چشمه‌نین باشیندا بیر نازلی قیزی گۆردی قاب - قاشیق یویور. بونا سلام وئریب اونا دئدی: او سودان بیر کاسا وئر ایچیم. بو قیز اونا توجه ائله‌میب دئدی: مگر چولا قسان گل اوزون سووی ایچ. (بونی دا بیر تکبر حالین اونا دئدی) بورانی دئدی: اگر سن منه سو وئرمه‌سن، ایچه جم بولاغین سووی قوتارسین.

قیز اونا چوخ مسخره حالتین دئدی: اؤزونن یئکه دانیشما، سن نه جور بو جیقیلی بدین بولاغین سویون ایچیب قوتاراسان؟ بو سؤز بورانیا آغیر گلیب آجیقا سالدی، دئدی: من ایچیب قوتاریم سن بیر باخ.

بورانى بسم الله دئىيىب باشىن قويوب سووا قورت - قورتنان قوتاردى.

بو حالدا قىز وحشته دوشوب قىشقيردى: ھاي گلين، ھو گين بير بورا گلين بورانى سووى ايچدى قوتاردى. كتدىلر ئاشيتدىلر، گلدیلر بورانىنى، چوخ قووالادیلار توتا بيلمەدىلر. بورانى بو سرعتين گئديب بير كنده راست گلدی. اوردا چوخ آجميشدى، گۇردى بير آرواد تندیردە چۇرك بيشيرير، اونون يانيا گئديب، اوننان چۇرك ايستەدى. او آرواد اونا چۇرك وئرمەدى. بورانى آجىقا دوشوب، دئدى: اگر چۇرك وئرمەسن پولرم تندورون اودى سونر.

آرواد آجىقا دوشوب، بورانىنى آتدى تندیره. بورانى آز قالدى يانسین بير قدر سودان تندیره بوشاتدى.

تندیرين اوتى سۇندى. آرواد ھاي سالدى: آي گلين، ھو گلين بورانى اودى سۇندوردى.

ملت گلينجه بورانى قاچدى گيردى طوليه. كيشيلر دهرەينن، بالتاينن تۇكولدورلر بورانين اوستونه. بورانى گۇردى جاني خطرە دى، سوين بير قدرينى بوشلادى، طولە سونان دولدى، جماعت غرق اولدى. بورانى تئز باجادان چيخيپ قاچدى. آخشاما گئتدى نامزدى گيله. نامزدى بونى پريشان حالدا گۇردى. نامزد ناراحت اولوب سوروشدى: نييه بو وضعيدهسن؟ بورانى نامزدينى جرياننان باخبر ائلهدى. نامزدى دئدى: كاش من اۇلئيديم سنى بو وضعى دە گۇرميئيديم.

پای بۆلمک

صابر یحیی پور

بیری واریدی بیری یوخیدی آلاهدان سووای هئچ کس یوخیدی. بیر جنگلدە اوش دنە حیوان واریدی. او حیوانلارین، بیری شئردی، بیری جاناوار، بیری دە تولکی ایدی. بیری گونلری بو حیوانلار قرار قویدولار گئتسینلر چۆلە، اۆزلرینە غذا تاپسینلار. بولار چیخیدیلار چۆلە. آز گئتدیلر، چوخ گئتدیلر بیری دنە جیران توتدولار. جیرانی گۆتوردولر اۆزلرینن گتیریدیلر. سورا گۆزدولر بیری چمنده بیری قویون، بیری اۆکوز اوتیلر. شئر تئز قاشدی اۆکوزو توتدی. جانا واردا قاشدی قویونو توتدی. سورا اۆکوزو قویونو بیری دنە جیرانی اۆلدوردولر. شئر دئدی: ای جاناوار بولاری اوش یئرە بولگونن. جاناوار دئدی: شئر ساق اولسون اۆکوز سنین، جیران منیم، چون تولکی چیققیلادی قویونو دا اونا وئرك. شئر تئز آتلائیپ جاناواری اۆلدوردی. اوننان سورا تولکی یە دئدی: ایندی ای تولکی سن بولاری بۆلگینن. تولکی چون جاناوارین دئدیگی سۆزلر یادیندئیدی، اولاری یادینا سالیپ دئدی: شئر ساغ اولسون، قویون چون قشغ غذادی اونو ناھار یئیرسن، جیرانی دا صبحانی یە، اۆکوزو دە شامدا یئیرسن.

شئر تولکی یە باخیپ دئدی: ای تولکی بو یاخشی قضاوت ائلمەمەغی سنە کیم اؤرگدیدی؟

تولکی دئدی: شئر ساغ اولسون، قاباغیمداکی اؤلن جاناوار.

آراهينان براه سيفعلی خادمی

بیری واریدی، بیری یوخیدی، ایکی قارداش واریدی. بیرینین آدی اراهیدی، بیرینین آدی براهیدی. ایکسی بیر یئرده زندگانیک ائلیردیلر. گونلرین بیر گونونده بو ایکی قارداش تصمیم توتدولار گتسینلر بیر محلی ده ایشله سینلر. هرهسی بیاز چۆرک باغلیر دستمالینا دوشدولر یولا. بیر آز گئندن سورا، براه قاراداشی اِراها دئیر: گتیر سنین چۆرکین یئیک، سورا آجاندا دا منیم چۆرگیمی یئیریک.

اِراه داکی بیر ساده آدامیدی گتیریر چۆرکین قارداشی براهینان یئیرلر، دورورلار یولا دوشورلر. بیر چوخ گئندن سورا اِراه دئیر: قارداش من آجمیشام گتیر چۆرکو یئیک.

براه دئیر: چۆرک منیمدی، اؤزوم یییه جییم، سنه وئرمیه جییم. براه تکجه اوتوروب چۆرکی یئیر اِراها وئرمز. اِراه اوتورار آجینان آغلار تا یوخی توتار. بیر وقت آییلار گۆرر گنجهدی، هر یان قرانلیخدی، تکجه بیر یئردن ایشیک گلیر. دورار گئندر او ایشیک گلن یئره. گۆرر بیر کهنه دییرماندی، هئچ کس اوردا یوخی، گیردی بیر گوشه ده گیزلنر، بیر آزدان سورا گۆرر بیر جنوار گلدی، سورا بیر آخساخ سیچان، بیر ده دوشان گلдіلر. بونلار باشلادی صحبت ائلمه یه جنوار دئدی: بیر دؤره ده بیر

چوبان وار کی بیر قویونی وار، بو قویونون باشینین اتی پادشاه قیزینین کی همیشه باشی آغرییار اونا درماندی، هر کس او قویونون باشین آپارسا، پادشاه قیزین اونا وئرجک. اما من چوبانین قورخوسونان او قویونا یوخون گئندمیرم.

سورا سیچان دئدی: منیم ده بیر آز قیزیلم وارکی، هر گون اونی دوزرم گونه، آخشاملار ییغارام.

او یانان دوشان دئدی: من ده بیر یول بیلیرم کی گونده گندرم پادشاهین خزانه سینده بیر آز اوینارام.

اراه دا کی بو سؤزلره قولاخ آسیردی هامیسین یادیندا ساخلادی. بونلار گئندنن سورا دوردی گئندی سیچانین قیزیلینان بیر آز گوؤتوردو، سورا گئندی خزانه دن بیر آز جواهرات ییغدی. اوانان سورا گئندی چوبانین قره قویونی آلدی، آپاردی پادشاهین قصرینه دئدی: من شاهین قیزین درمانین بیلیرم.

سورا قویونون باشین کسدی، اتین وئردی شاهین قیزی یئدی باش آغریسی توخدادی. شاه قیزین وئردی اراها. اراه شاهین قیزینان با هم گئتدیلر بیر قصر سالدیلار، اوردا بیر شیرین زندگانلیغا باشلادیلار. بیر گون اراه گوؤردی کی قارداشی براه گلیر، اراه قارداشین آپاردی قصرینه، اونا چوخ خدمت ائله دی.

قارداشی سوروشدی کی بیر بئله ثروتی هاردان آلیبسان؟ اراه دئدی: بوتون جریانی قارداشینا تعریفله دی.

براه دا گئندی کی او دییرمانان قارداشی اراه کیمی سؤز اوؤرگنسن، مال - ثروت صاحبی اولسون. گیردی دییرماندا گیزلندی. سورا گوؤردی جنوار، دوشان، بیر ده سیچان گلدی، باشلادیلار صحبت ائله مه یه. بیر آز دانیشانان سورا جنوار

دئدى: ائله بيل بوردا آدام وار، چون من اوگون دئدييم قويون
گئديب آليب.
سيچان دئدى: منيم ده قيزيليمي آپارييلار.
او ياننان دوشان دئدى: منيم ده پولومي گؤتوربلر.
سورا دوردولار دييرماني آختارماغا. براه بيچارا قورخوسونان
قيشقىردى: اوني تاپيب يئديلر.

ياخشىلىغا يامانلىق

رسول نايب پور

بىرى وارىدى بىرى يوخىدى، بىر دنە كىشى وارىدى. بو كىشى
بىر گون بىر يول ايله گئىردى گۇردى بىر مئشە اود توتوب
يانىر، بو اودون ايچىندە بىر نفر قىشقىرىر. قاباغا گئىدى. اونى
نجات وئردى، گۇردى بىر توربانىن ايچىندە بىر ايلان وار. او
توربانىن اغزىنى آچدى، ايلان چۆلە چىخدى. فورى دولانىب
بو كىشىنى بوينا دئدى: سنى اۆلدورە جاغام.
كىشى دئدى: نىيە ياخشىلىغا يامانلىق؟
دئدى: بئلهدى.

كىشى دئدى: منى اۆلدورمە گئداخ بىر نئچە نفر دن سوروشاق
اگر دئسەلر ياخشىلىغا يامانلىق اوندا منى اۆلدور سن.
گئىدىلر يئتىشىدىلر بىر كۆرپويه سوروشدىلر آيا ياخشىلىغا
يامانلىق؟
دئدى: بلى.

دئدى بس نىيە؟
دئدى: هامى گلير منىم اوستومدن گئچىر گئدىر، منىم دە بىر
طرفىمى قىچىنن داغىدىر يولانىر گئدىر.
بىر بولاغا يئتىشىدىلر سوروشدولار: ياخشىلىغا يامانلىق؟
دئدى: بلى.
دئدىلر نىيە؟

دئدى: ھامى گلير منن سو ايچير، ال - اوزون يووور، گئنددە
 منيم ايچيمە توپورور.
 گينە يولاندىلار گئتديلر گۇرديلر بير تولكى قاچا - قاچا گلير.
 سوروشدولار: تولكى قارداش ياخشىلىغا يامانلىق؟
 دئدى: ھلە دئيين گۇروم ماجرا نە جوردى؟
 كيشى دئدى: بو ايلان اود ايچيندە يانيردى، من اونى نجات
 وئرديم. ايندى منيم بوينوما دولانيب كە سنى اۇلدروە جاغام.
 تولكو دئدى: من اينانميرام.
 كيشى دئدى: نيه؟
 دئدى: ايلان بو توربانين ايچينە يئرلشمز.
 ايلان فورى دوشدى آشاغا، توربانين ايچينە گيردى.
 تولكى دئدى: قارداش توربانين آغزىنى باغلا.
 كيشى توربانين آغزىن باغلادى.
 دئدى: ادە وور.
 كيشى ووردى او ايلانى اۇلدوردى.
 دئدى: قارداش منيم داليمجان بير شكارچى گلير اگر منى
 سوروشسا دئگينن من گۇرمەديم.
 بير آز گئتميشدى گۇردى بير شكارچى گلير، سوروشدى: آى
 قارداش تولكى گۇرمەدين؟
 دئدى: گۇردوم الان بوردان گئچدى، قاباقداكى چالايلا گيردى.
 شكارچى تولكىنى اۇلدوردى. تولكى اوندا بيلدى كى بنى
 آدمە گرک يامانلىق ائليهسن. چون بنى آدم ياخشىلىق بيلن
 دئييل. يئدى ايچدى يئرە كئشدى. گۇيدن اوچ ألما دوشدى،
 بيرى منيم، بيرى ناغيل دئيهنين، بيرى دە رسولون.

قازان دوغدو

جعفر سبزیجاتی

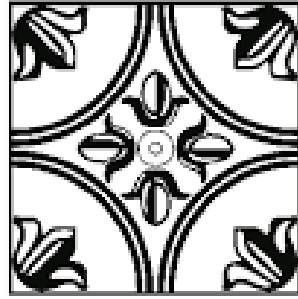
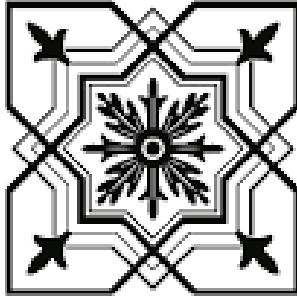

بیر گون ملا نصرالدین قونشوسوندان بیر دنه قازان امانت آلدی. قونشوسی هر نه قدر بهانه گتیردی ملا ال چکمه‌دی. آخیره قونشوسی مجبور قالیب قازانی ملا یا امانت وئردی. ملا قازانی آلیب، آپاردی. اونان سورا کی ایشین قوتاردی او قازانین ایچینده بیر دنه بالاجا قازان قویوب اونی گتیردی وئردی قونشوسونا. قونشی ائله کی قازانین یانیندا بیر دنه آیری قازان گوردی، سوروشدی: ملا او نمه‌دی؟ ملا جواب وئریب دئدی: قونشی قازانین دوغدی.

قونشی ائله کی بو سؤزی ائشیتدی خوشحال اولوب قازانی آلدی.

بو مسأله‌دن بیر نئچه گون گئشیدی. بیر گون ملا گئنه‌ده قازاننان اؤتری گلدی قونشوسونون قاپیسینا. قونشوسو ائله کی ملادان ائشیتدیکی قازان ایستیر بو دفعه دینمز، سوله‌مز گتیردی بؤیوک قازانی وئردی تا بلکه بیر یئکه‌سین دوغسون. ملا قازانی آلیب آپاردی. بیر گون، ایکی گون، اون گون گئشیدی قازانین قاییتماسینان بیر خبر چیخمادی. بیر آیدا گئشیدی، گنه‌ده قازاننان بیر خبر چیخمادی. قونشوسی ائله کی گوردی قازاننان داها بیر خبر چیخمادی. گتندی ملانین قاپیسینا،

ملاّدان قازانى اىستەدى. ملاّ قونشوسونى گۆرن كىمى قاش
 قاباغىن سالىيب دئدى: باشىن ساغ اولسون، قازان اۋلدى.
 قونشى بو خبرى ائشيتمكدن ناراحات اولوب دئدى: آخى
 قازاندا اۋلر؟
 ملاّ جواب وئردى: بس قازان دوغار، اما اۋلمز؟

حاجی لئیلک

حسین تقوی

بیری واریدی بیر یوخیدی الله دان سورا هئچ کس یوخیدی.
بیر دانا حاجی لئیلک واریدی، بیر آغاجین باشیندا یوواسی
واریدی. بونون دؤرد دانا یومورتاسی واریدی. بیر گون بو
حاجی لئیلک یومورتالاری جوجه ائلر. بیر ایکی گون اونان
سورا بیر دانا تولکی گئدر آغاجین آلتینا دئیر: بالالاریوی
آغاجین اوستونن گؤتور من آغاجیمی کسیرم، یادا بالالارون
بیرین وئر من یئیم.

حاجی لیلک مجبور قالار بالاسینین بیرین وئر تولکی یییر.
ایکی گون اونان سورا تولکی گئنه گلر بالاسینین بیرینده آلا
یییر. بیر مدتن سورا دوباره تولکی گلر همان سؤزلری دیییر،
حاجی لئیلک بالاسینین بیرین ده آلا یییر. حاجی لئیلک
گؤرر بیر دانا بالاسی قالیر. فکر ائلر، گئدر قارقانین باشینا
ماجرانی قارقیا دئیر.

قارقا دئیر: سنین عقلین یوخدی، تولکی نین بالتاسی واریدی،
آغاجی کسه. گئدگینن تولکی گلسه دنگینن الین هر نه
گلسه ائله گینن.

حاجی لئیلک بیر گون یوواسیندا یاتمیشدی، گؤرر کی تولکی
گلدی. الینه بیر آت باشی آلیب دئیر: آغاجی کسیرم.

حاجی لئیلک دئیر: سن هر نه باشارسان ائله گینن.
 تولکی دئیر: بو سنین اؤز فکرین دئیل، سنی قارقا اؤرگدیپ،
 گئدرم اونونکون اونا وئرم.
 بیر گون تولکی گئدیردی گؤردو کی قارقا بیر دانا آت
 اؤلوسونون چپرسین یئیر. تولکی یاواش - یاواش گئدر
 قارقانی توتار، اونی آغزینا آلار یئتیشر بیر قبرستانا. قارقا
 دئیر: بو قبیر سنین آتاوین قبیردی. یاخجیدی بوردا بیر دانا
 حمد و سوره اوخویاسان.
 تولکی باشلار حمد و سوره اوخوماغا آغزین آچاندا قارقا قاچار،
 تولکی نین الیندن قورتولار.

بیزو

حسین تقوی

بیر قاری ننه‌نین بیر بیزووی واریدی آپارار سووارماغا آیاغی
بوزدان زوور.
دیییر: بوز سن نه گوژلوسن! دیییر: گوژلو اولسئیدیم گون
منی اریتمزدی.
دیییر: گون سن نه گوژلوسن! دییر گوژلو اولسئیدیم بولوت
قاباغیمی دوتمازدی.
دیییر: بولوت سن نه گوژلوسن! دییر گوژلو اولسئیدیم یاغیش
مندن یاغمازدی.
دیییر: یاغیش سن نه گوژلوسن! دییر گوژلو اولسئیدیم اوت
مندن بیتمزدی.
دیییر: گوی اوت سن نه گوژلوسن! دییر گوژلو اولسئیدیم
قویون منی یئتمزدی.
دیییر: قویون سن نه گوژلوسن! دییر گوژلو اولسئیدیم قورت
منی یئتمزدی
دیییر: قورت سن نه گوژلوسن! دییر گوژلو اولسئیدیم ایت
منی قوووالامازدی
دیییر: ایت سن نه گوژلوسن! دییر گوژلو اولسئیدیم خانم بیر
تیکه چۆرک وئریب کسونان منی وورمازدی .

ديبير: خانم سن نه گوژلوسن! ديبير گوژلو اولسئيديم سيچان
 اخجه بوخجامي يئمزدی
 ديبير: سيچان سن نه گوژلوسن! ديبير گوژلو اولسئيديم
 پيشيك مني دوتمازدی.
 ديبير: پيشيك سن نه گوژلوسن!
 ديبير: گوژلو منم گرژلو من
 دمير دراخ ديلشي من
 کورسي آلتی قيشلاغيمدی
 کورسي اوستی يايلاغيمدی
 خانيم هر نه پيشيرسه
 اودا منيم قويماغيمدی.

زیرک جوجہ

بخشغلی آقائزاد

بیری واریمیش بیر یوخیمیش. بیر قارینین بیر تویوغی واریدی. بیر گون بو تویوق جوجہ لرینن بیر باغدا دنله بیردیلر. سورا بو جوجہ نین بیر اولاردان آیری دوشوب و چوخ دنه تاپماقدان اؤتری بیر باغا گیردی.

بو وقت بیر تولکی، کی چوخ آجدی بو باغا گیردی. جوجہ نی گؤردی جوجہ کی ننه سینن آیری دوشموشدی گؤردی که تولکی گلدی، اونی آغزینا آلدی. جوجہ تولکیدن ایستہدی کی اونی یئمہ سین تا اونی آپار سین بیر یئرہ کی اوردا تویوغ و جوجہ چوخدی.

جوجہ بو سؤزون بونی آپاردی بیر باغا کی یئکه حصاری واریدی، بو حصارین بیر سو گیلیفی واریدی کی اوردان سو گئدیردی. جوجہ بوردان باغا گیردی ولی تولکی اوردان گیرہ بيلمہدی. بالاخرہ تولکی حصاردان آشدی، باغا گیردی. اوردا گؤردولر کی تویوقلار گزیلر. بو لحظه ده بیر دنه ایت گلدی، تولکینی قاپدی. جوجہ اونون الینن خلاص اولدی، گئتدی ننه سینہ داستانی دئدی. ننه سی اونا دئدی کی اگر جوجہ لر بیریز منن آیری دوشہ سیز. تولکی سیزی چؤلدہ بیدار لایاچاق. مواظب اولون کی چوخ یئمکدن اؤتری بیر بیرزدن آیری دوشمہ یین.

گيردكان آغاچي اكن قوجا

جبل پيما

بيري واريدي، بيري يوخيدي، الله دان سواي هئچ کيم يوخيدي. گونلرين بير گونونده بير دنه قوجا کيشي واريدي. او قوجا کيشي بير يئرده ايشليردی. او کيشي نين آغارميش باشي، ايلميش بئلي نشان وئردی کی بو کيشي چوخلي دوران گؤروب. کيشي قوجالسا دا اما گئنده ايشلمکدن ال چکميردي. او بير گيردكان آغاچي اکيردي بو حالدا بير جاوان اوغلان اوردان سوشوردی، او جاوان اوغلان قوجا کيشيني گؤروب دئدی: آخی عمی جان سنين کی دای عؤمرون سوووشوبدی، دای گيردكان ندن اؤتری اکيرسن. او قوجا کيشي بير الين ايشدن چکيب دئدی: اوغلوم مگر قاردي کی آدام فقط اؤزی چکديگی زحمتينين حاصيلين ييه، من بو گيردكاني اکيرم، اگر الله منه عؤمور وئرسه اؤزومده بونون حاصيلين يييرم، اگر الله عؤمور وئرمهسه منن سوراكيلار اونان استفاده ائللر.

يئدی ايشدی يئره گئشدي، گؤيدن ايکی آما توشدی، بيري منيم، بيري ده ناغيل دئيه نين

ایکی قارداش

مطلب کیانی

بیر واردی، بیر یوخیدی، الله دان سونرا هئچ کس یوخیدی. ایکی قارداش واریدی. بولار بیر - بیریندن آیری یاشاییردی. بیرینین آروادی خوش اخلاقدی، او بیرینین آروادی بداخلاقدی. بو ایکی قارداشلار کاسیدیلار. بیر گون بو قارداشین بیر کی آروادی خوش اخلاقدی دئدی: آرواد بئله اولماز دور باش گؤتوراق بوردان گئداق، آخ بو کاسیبلیغ بیزدن ال چکمه دی.

بولار دوردولار بیر قدر یئمک گؤتوردولر دوشدولر یولا. بیر قدر گئندن سورا ناھار فاصله سیدی، اوتوردولار بیر چنار آغاجین دیبینده، بو حئینده بیر گؤورچین گلیب آغاچا قوندی. بو کیشی دئدی: آرواد دو سو قیزدیر بو قوش ووروم ناھارا یییک.

آرواد تئز دوردی سوی قویدو، کیشی ایسته دی گؤورچینی تفنگین وورسون گؤورچین دئدی: آی اووچی منی وورما، سنه بیر سؤز اورگدیم.

کیشی ال ساخلادی، دئدی: نه دئییرسن؟

دئدی بو آرواد کی سنین واریندی همیشه خوشبخت سن، چونکی تئز سنین سؤزوا باخیر، گئتگین فلان یئرده بیر

قىزىل كوپى وار اونو گۇتور گىت احتياجيوى برطرف ائله.
 بو كىشى آروادىنان دوشدى يولا گىتدىلر كوپى تاپىب
 آپاردىلار ائوه جورىدىلر قويون آلدىلار، مال و حيوان آلدىلار
 راحتليغىنان زندگى ائلهدىلر.

او بىرى قارداشىن آروادى دئدى: آى كىشى سىن قارداشىن
 نه تاپدى كى بئله دولتيله شدى؟ دو بيزده باش گۇتوراق
 گىنداق.

بولار ائوى ترك ائله يىب يولا دوشدولر، ناھار چاغى بىر آغاجىن
 دىيىنדה اوتدولار. بىر قىردن سورا گىنه او گۇورچىن گلىب
 آغاجا قوندى. بو قارداشدا ايستەدى او قوشو وورسون، آروادىنا
 دئدى: آى آرواد دو سو قوى او قوشو ووروم ناھارا يىيك.
 آرواد دئدى: آى كىشى هله وور، اونان سورا سو قويوم، يوخسا
 بلكه ووراممادىن.

گۇورچىن اوردان دئدى: آى كىشى منى وورما، او آرواد كى
 سىن وارىندى هميشه بدبختىن، چونكى سۇزوا باخمىر،
 اۇزوده قره دوغرور!

بولار قىددىلر مايوس گلىدىلر و هئچ زاد تاپمادىلار. گۇيدىن
 اوچ آلما دوشدى، بىرى منىم، بىرى ناغىل دىيىه نىن، بىرى
 ده اۇزومون

آتلی نن باغبان

طرلان تارین زاده

بیری واریدی، بیری یوخیدی. بیر نفر آتینان بیر باغین یانینان گئچیردی گوردو بیر باغبان باغین ایچینده یاتییدی، بیر ایلان اونا ساری گئدیر هر نه قدر باغبانی چاغیریر باغبان اویانمیر. ایلان گندیب گیریپ باغبانین قارینا. یولونان گئچن باغبان بی خبر اویادیر آتینان قاتیر قاباغینا او قدر قوغور تا بیر باغا یئتیشیلر. یولونان گئدن، باغبان مجبور ائدیر چؤرک، آلمادان یئسین باغبان زورونان آلمانی یئیر. گنه آتلی باغبانی قاباغینا قاتیر او قدر قوغور. باغبان چوخ آتلی یه توهین ائدری کی من نه ائله میشم کی منی بو حالدا قووورسان. آتلی دئییر: گرک قاچاسان.

بیر یئرده باغبان دئییردی: داهی طاقتیم یوخ قاچام. آتلی دئییر: اوتور یئر.

باغبان اوتور یئر، یئدیغی آلمانی قئی ائدر، ایلان دا آلمانین ایچینده توشر یئر. باغبان اوزونن گئدر هوشو باشینا گلن سونرا قضایانی آتلیدان سوروشار آتلی قضانین باشدان آیاغا دئیر. باغبان آتلیدان چوخ عذر ایستر. آتلی دئیر اولسون من ایستیردیم سنی بو مهلکدن نجات وئرم. آتلینین باغبان خداحافظلیخ ائلییب هر کسن اؤز یولونی گئدیر.

خدانظر

امامویردی جعفری

بیری واریدی بیری یو خودی آلاهدان سوای هئج کس یو خیدی. بیری کیشی واریدی بیر ده آرواد. بولار بیر بیرینن ار آروادیدیلر. بولار یوخسولودولار. هئج ائولادلاری یو خیدی. آلاهدان ایسته دیلر کی بیر اوشاقلاری اولسون. الله بولارین دعاسین اجابت ائتدی. بیر اوغلانلاری اولدی. آدیدن قویدولار «خدانظر». اوشاقلارین چوخ ایستیردیلر. اوننان حدت اضافه مواظبت ائیلدیلر. بو خدانظر بالا - بالا یئکلدی، جوانیغ وقتین یئتیشدی. اونون والدینی بو مدت حتی قویمامیشدی لار او چؤله چیخا. او تن پرور، اؤزون ازدیرن یئکلیمیشدی. هئج ایشی ده باشارمیردی. حتی ائلیه بیلیمیردی کی پالتارین اؤزی گئیسیین. چوخ قورخان بارا گلیمیشدی. بیر مدتدن سورا بونون دده سی اؤلدی. چون بولار چوخ مالی - ثروتی یو خیدی، بیر زماندان سورا، چؤرک تاپمادیلار یئسینلر. اونون ننه سین چوخ قوجالمیشدی، ائلیه بیلمه دی کی گندسین ائشیحدن غزالارین تاپسین. خدانظر هئج ایش باشارمیردی. فقط بونو اؤرگشمیش کی اگر منه بیر ایش وئرسه لر قیرخین اؤلدوررم، قیرخین دا یارالارام. بیر گون ننه - بالا ائوده اوتورموشدولار، قاپیدان بیر سس گلدی. ننه سی دوردی گؤردی بیر درویشدی. آرواد ائولرینن بیر آرجا شئی تاپدی، او درویشه وئردیب اؤز سرگشتین و اوغلونون تنبل لیینده اونا دئدی.

درویش دئدی: سن گئت دؤرد آلمای گتیر. اولاری ائودن چؤله کیمین دوزگینن، اؤزون ده بیر گوشه ده گیزلن. خدانظری چاغیر کی آلمالاری اونا وئره سن یییه ولی سن سس وئرمه. او مجبور قالاجاق اؤزو دورا گئده او آلمالاری گؤتوره، او زمان کی آخرین آلمانی گؤتوردی سن قاپینی باغلاگینن، نه قدر ده چاغیر سا قاپینی آشماگینن. او مجبور قالاجاق گئده اؤزونه بیر ایش تاپا.

خدانظرین ننه سی بو ایشی گؤزدی. او زمان کی خدانظر دای ائلیه بیلیمه دی او قئییدسین، یاواش - یاواش شهره طرف یولا توشدی. یولدا فقط ایشی بو ایدی کی اگر منه بیر ایش وئرسه لر قیرخین اؤلدوررم، قیرخن دا یاری جان ائله رم.

مردم کی بو سؤزلری خدانظر دن ائیشتدیلر قورخوب قاجیر دیلار. بالاخره خدانظر آز گئتدی، چوخ گئتدی بیر غارا یئتیشدی. بو غاردا قیرخ دیو یاشیر دیلار. دیولر خدانظرین گلمه یین بولدولر. فکر ائله دیلر کی اونی یئسینلر. اما وقتی کی او سؤزلری ائیشتدیلر قوخدولار. دیولرین باشچیسی گلدی خدانظرین حضورینا دئدی: اگر سن بو داشین کی یوز باتمان آغیر لیغیدی وار گؤتور سن بیز بیلریخ کی سن دوز دئیسن. خدانظر دئدی: چشم.

اولارین بیر ی دئدی: خدانظر بورا گلنده بیر سلاحی یوخودی. اما ایندی اگر بو داشی وئرساخ بونا، دای هئچ اونون قاباغین آلاماریخ. خدانظرین یانینا گلیب دئدی: سن بیزی اؤلدورمه بیز گئدریخ سنه چوخلی قیزیل، پول گتیروخ.

خدانظرده کی اوزنده بیر هنری گؤرمیردی قبول ائله دی. قول وئردی کی اولارینان ایشی اولماسین. او دیولر گئتدیلر اونا چوخ پول گتدیلر. خدانظری اؤز شهرینه طرف یولا توشدو گلیب اؤز ائولرینده ننه سینن بیر خوش زندگانینغا باشلادی.

آر آختاران پيس پيسدا

محبوب خدمتی

بیری واریمیش بیری یوخیمیش، آلاهدان سورا هئچ کیم
یوخیمیش. بیر دنه پيس پيسدا واریمیش؛ بو پيس پيسدا بیر
گون سوغان قابیغین اؤرتر باشینا چىخار قاپا؛ گؤر بیر دنه
گؤنچى گلیر، دئیر: به پيس پيسدا خالا بوردا نئینیس؟
دئیر نئینییم اریم اؤلوبدی اره گئده جییم.

دئیر منه گلرسن: دئیر نییه گلیرم.
دئیر منی دؤینده نه یینن دؤیرسن؟
دئیر هیرسیم توتاندا سنی بو گؤنونن دؤیرم.
دئیر یئری - یئری جهنمه واصل اول.
گؤرر اوستن بیر بالتاچی گلیر، دئیر: به پيس پيسدا خالا بوردا
نییه اوتوروبسان؟

دئیر نئینیسن اریم اؤلوبدی اره گئده جییم.
دئیر منه گلرسن؟
دئیر نییه گلیرم، آما منی نه یینن دؤیرسن؟
دئیر: سنی بو بالتایینان او قدر وورام ارادان بؤلونرسن.
دئیر: یئر جهنمه واصل اول.
گؤرر اوستن سوزه - سوزه بیر سیچان گلیر، دئیر: پيس پيسدا
خالا بوردا نییه اوتوروبسان؟
دئیر نئینیسن اریم اؤلوبدی اره گئده جییم.

دئیر منە گلرسن؟

دئیر نییە گلمیرم، دئی گۆروم منی دۆیندە نەیینن دۆیرسن؟
دئیر حیرصیم توتاندا. قویروغومی باسارام سورمییه چکرم
گۆزلریوه.

دئیر یاخجی گللم.

پیس پيسدا قاپيسين قيفيلار، سيچان قاباخدا بو دالدا گئدرلر
سيچانين يوواسينا. سيچان بير گون پيس پيسدايا دئير، دور
پالتارلاريميزی آپار بولاغدا يوگونان، من ده گنديم خان
ائوينين تويونا.

پيس پيسدا دئير آخی من بولاغی تانيميرام.

دئیر گل آپاریم گۆرسدیم.

دئیر: یاخجی.

دورارلار گئدللر بولاغا. سيچان دئير: سن اوتی بوردا پالتارلاری
يو من ده گنديم خان ائوينه دَن دۆش گتيريم ائوه.

پيس پيسدا پالتاری یویار سَر داشین اوستونه، ائله ایستر
ایاغین یویا، ایاغی زویر توشر سویا، گۆر بیر تاپیلدی گلدی،
دئیر تاپیر - توپیر آتلیلار، دۆیمه قره بوتلیلر، خان ائوينه
گئدرسيز، پئیر چۆرک یییرسيز، زامبر بیگه دییرسيز، ساچ
اوزون سارایی خانیم، بویی اوزون دارایی خانیم، توشوب
درین - درین دریالاردا غرق اولور. آتلیلار اویانا باخارلار، بویانا
باخارلار، بیر آلتی دییر «بسم الله الرحمن الرحيم» گۆرر بیر
ایکی دنه اورا پالتار سربیلر قویار گئدر. گئدرلر بولار آتلا رین
چکه لر طوبلیه، گئدللر ایله شلر. چای گلر، سفره آچیلار پئیر
گلنده بو تاپیلدینین یادینا توشر، اده من بو دریانین باشینان
گئچیردیم گۆردوم بیرى دئدی، تاپیر- توپیر آتیلار، دویمه

قرە بوتلىلەر، خان ئاوينە گئدرسيز، پنىر چۆرك يىيرسيز، زانبىر
 بىگە دىيرسيز و... غرق اولوب.
 سىچان قولاغلارىن شىخ توتار ايشقابدان چىخار آپارار دن
 دۋشى، تۆكر يوايا، قاچار دريايا، گۆرر پىس پىسدا خانم توشوب
 دريايه. دئير: پىس پىسدا خانم اليوى وئر منە چىخلىجى.
 دئير: يئرى - يئرى سىنن كوروجى، سىچان جىننەنر، بىر يئكە
 داشى دىمىرلادا، دىمىرلارا گتيرر سالار بو پىس پىسدانىن
 باشينا.

جنوارين قونشولوغو ايله چاققالين دوستوغينان اوزاق اول محمد عالي

بیر دنه چاققالین بیر باغین یوخونولوغوندا یوواسی واریدی. هر گون باغین بیر دنه دلیگی واریدی که اوردان چاققال باغا کئچیب، اوزوم بیرده آیری میوه لردن یئییب، گوررولدویوردی. بیر گون باغمان چاققالین بو جور ایشلریندن یورولوب، تنگه گلدی. چاققال آغیر یوخودا قویوب، دووارین بیر تیغین توتوب، چوخ محکم ائله دی. چاققالی تله یه سالیب، الینده کی آغاجینان ووروب اونی هوشدان چیخاردی. چاققال اؤزونی اولومجولییه ووردی. او جور کی باغبان دئدی بکی او اولوب اونی گؤتوروب و دوواردان چؤله آتدی. بیر آز زمان کئچندن سورا چاققال اؤزونه گلیب آخسییا- آخسییا گئدریردی بیر جنوارینان جنگلده دوستلوقی واریدی اونون یانینا گئتدی.

جنوار اونی گؤروب سوروشدی: سنه نه اولوب؟

چاققال دئدی: منیم داستانییم او جوردی کی دوستلارین قولاقلاری اونی ائشیدمگه تاب گتیره بیلمز حتی اگر دوشمنده ایشیسه موم کیمی یوموشالار اورگی منه یانار، من بو جور لویومون سنی گورمکه چوخ علاقه م واریدی.

جنوار دئدی: دوست هر شئیدن چوخ بونی ایستر کی دوستون گؤرسون خوش گلیبسن، شادلیخلار گتیریسن اما من بیر اوچ گونلوک شکار ائله میشم، یئمیشم قوتاریب بویون چونکی

عزيز دوستوم گليب بير حاضرى يئمه ليم يوخودى، گتيرم با هم يئيك.

چاققال دئدى: منيم بو يوخونوخدا بير اولاغ دوستوم واردى گندم اونى آلالديم، سنين چنگيوه ساليم، اگر اونى شكار ائيليه بيلسن نئچه گون بيزى گورر.

جنوار دئدى: اگر بونون سنه زحمتى يوخدى دور گئدك. چاققال اوردان دوروب كندين يوخونوقونا يئتيشدى. اولاغى بير دغيرمانين يانيندا گوردى، يوخونا گئديب اونون كئچينمه گينن سوروشوب اونا دئدى: آى منيم قارداشيم نه وقته جن ايستيسن اداملارين اختياريندا اولاسان، اؤز جانيوى بو يولدا آرادان آپاراسان؟
اولاغ دئدى: چاره منمەدى؟

چاققال دئدى: منيم بو يوخونوقدا بير يئرده يووام واردى كى چوخ اوت - علفدى، هئچ ييرتيجى حيواندا اونون دوره - برينده يوخدى. اگر مئيلين واريندى گئدك اورا، ايكميزده بير - بيرمميزين يانيميزدا ياشايلاق. اولاغين بو سؤزدن خوشى گليب چاققالينان يولا دوشدى. چاققال دئدى: من اوزاخ يئردن گلەيشم، بتر يورولموشام اگر سنه زحمت اولماسا منى آل دايووا تا تئز يئتيشك مقصديميزه.

اولاغ قبول ائلييب، اونى دالينا آلدى، گئديب مئشه نين يانينا يئتيشديلر. اولاغ اوزاقدان باخدى جنواري گوردى اؤزى - اؤزونه دئدى: «اؤز آياقيمينان اؤلومون استقبالينا گئديرم» دوروب، دئدى: آى چاققال او اوت - علفين ايسى گلير، اگر من قاباقدان بيلسئيديم كى سن بورداسان بورا گلرديم. قوى بويون گئديم صاباح قئيدرم.

چاققال دئدی: سن نییه نقدی، نسیه ساتیسان.
اولاغ دئدی: دوز دئییرسن اما منه ددهم وصیت ائلیب کی
سنه دؤرد نصیحت ائدیرم هارا گئدسن اونی اوزونان آپار،
گئجه یاتاندا اونی باشیو آلتینا قوی، اگر او جور ائله مه سن
پیس یوخولار گؤررسن. قوی گئدیم اونی گتیریم.
چاققال فیکیر ائله دی که اگر تک گئتسه قئییتمز قوی منده
اونان گئدیم تئز قایداق. سورا دئدی: دوز دئییرسن اگر او
نصیحتلردن بیلیرسن منده ده دئگینن.
اولاغ دئدی: دؤرد نصیحتدی اول بودو کی اصلاً او پندنامه سیز
بیر یئرہ چیخما. ایندی اونون اوچی یادیمنان چیخیدی قوی
اورا یئتیشک، اورلاریدا سنه دئییم.
چاققال دئدی: بویون گئدک صاباح عینی بویونکی کیمی
قایداروخ.
اولاغ دئدی: ایکینجی پند بویودو کی اگر پیس قاباغا چیخسا
اونان قورخ. اوچونجی بویودی کی اوزووا دوشونمز دوست
توتما. دؤردومنجو بویودی کی جنوارینان قونشی اولما،
چاققالینان یولداش اولما.
چاققال وقتی بولاری ائشیتدی گؤردو کی دورماق یئری دگی
اولاغین بئلینن هؤپیلیپ قاشدی.

گوللر آناسی

غفار سبزی

بیری واریدی بیری یوخیدی آلاهدان سورا هئچ کس یوخیدی. بیر کتده بیر گوللر آناسی واریدی. بونون ایشی چؤلون گوللرینن دریب دوا درمان دوزلدیب، یارالارا درمان ائلهماق ایدی. گوللر آناسین بایقوشلار گلیب اوغولویوب آپارمیشدیлар. بایقوشلار بیر قلاچهنین ایچینه زندگانلیق ائلیردیلر. بو کتده بیر نفر مریض اولدی اونون دردینه درمان ائلیین اولمادی. کتده بیر جوان اوغلان واردی سلیمان آدیندا. سلیمان تصمیم توتدی گنده گوللر آناسینین یئرین تاپا، ائلیه بیلسه اونی گتیره، یا اونان دوا آلا گتیره. سلیمان یولا دوشدی بیر نچه مدت یول گئندن سورا گلدی ییشدی او قلاچیه. سلیمان فکر ائلهدی کی گوللر آناسی هاردا اولسایدی. گلردی ممکن وار بوردا زندانی اولا. آخشام گون باتمیشدی. قصد ائلهدی کی بورا هر طرح اولسادا قلاچیه گئتسین گوللر آناسینان با خبر اولسون. گئجه قارانیکلاشدی بایقوشلاردا قلاچدن چیخیب ائشیه شکارا گئتمیشدیلر. سلیمان بیر چتینلیگینن قلاچیه گئچدی. گوللر آناسین قلاچینین بیر گوشه سینده گوردی جریان اونا دئدی. گوللر آناسی دوالری کی اؤز ائوینده گیزلتمیشدی یئرین سلیمان دئدی، نه جوهر ایشلتمه گین ده اونا اؤرگتدی.

گوللر آناسی سلیمانا دئدی: تئز اول قلاچه دن چیخ گئت کی بايقوشلار الان قئیدلر سنی بوردا اؤلدورلر تئزلیینن اؤزووی بیر یئرہ یئتیر کی بايقوشلار گون چيخينجان سنی تاپا بيلمہ سينر.

سلیمان دوالرين يئرین بیلدی. قلاچه دن چيخدی درہ لرده سئل تکين، تپہ لرده يئل تکين، کتيرينه طرف يولا دوشدی. سيزه خبر وئريم بايقوشلاردان. بايقوشلار قلاچه يه قئيدنن سورا سلیمانين اورا گلمه يینی بیلدیلر، آختاریب اونى تاپدیلار. سلیمان گئدن يولونان سلیمانين داليسيچان اوچدولار سلیمان آز قالمیشدی کنده يئتيره بايقوشلار سلیمانی توتدولار. بیر نئچه سی سلیمانی ديمديکله دیلر، بیر نئچه سی ده اياقلارينان دؤيدورلر. سلیمان کنده های سالدی. کندين ملتي سلیمانين دادينا يئتیشيب اونى نجات وئردیلر. سلیمانان گنديب دوانى تاپدی، گتيريب وئردی مريض يئدی توخدادی. کندين ملتي سلیمانين راهنمالیقينان گئتدیلر قلاچه يینی داغدیلار. گوللر آناسين آزاد ائله دیلر گتيردیلر بيرليکده تازا زندگانيعی باشلادیلار.

گونن قورخان احمد

يعقوب پورقاسم

بیری واریدی بیری یوخیدی. بیر شهرده بیر احمد واریدی کی گونن چوخ قورخاردی. بیر گون بونون آروادی ایستیردی بونا کلک وورسون بیر نئچه چۆره یینن ایچری گیریب دئدی: احمد، الله طرفیندن چۆرح یاغییدی کوچهلر دولدی، دو بیر - ایکسن ده سن گتیر.

احمد چۆله چیخاندا خانیمی تئز قاپینی اؤرتوب، ایشگیلین سالدی. احمد اویانا قاجیب، بو یانا قاجیب، دئدی گون منی یئدی، اما گۆردی هئچ چاره یوخدی خانیمین چاغیریب دئدی: منه بیر یومورتا وئر بیر قیزیل قاتما وئر.

آلیب یولا دوشدی. او یانا قاجیب، بو یانا قاجیب، قیچ - پاچاسین تیکان، کول - کوس جیریب داغیتدی، آخر گئدیب بیر بولاغین باشیندا ال - اوزون یویوب بیر آز سو ایچیب دببینه داشا سؤکه نیب باشلیب استراحته. چون قیچ - پاچاسی یارالانمیشدی سئرچه لر احمدی اذیت ائله دیلر. احمد، یارالارینین اوستونه قونان قیرخ میلچگی اؤلدوروب، بیر کاغذ اوسته یازیب ووردی باشینین اوستونه کی قیریخین اؤلدوشموشم، قیریخین دا اؤلدوره جم.

بونو یوخی آپاردی. او بولاغ دیولرین ایدی. دیولر یئددی

قارداشديلار. او وقت بولارين بيرى گلدی سو آپارا. وقتى كى احمدى گوردى، اونون يازيسين اوخودى، قورخوسونان سو تولوغون آتيب يئره قاشدى. ديولرين بؤيوك قارداشلارى گليب نعره چكدى، احمد اوياندى سوروشدى: سنین آدين مننه دى؟

احمد دئدى: منيم آديم شاه نظر.

يوموروقى ديدى ديوارا، بئله ديينده ديولر قوخدولار، دئديلر: گل بيزينن قارداش اول، اولاخ سگگيز قارداش. احمد قورخوسونان قبول ائله دى. بولار تولوغى دولدوروب يولا دوشدولر، ديولرين ائوينه گئتديلر. سويو هر گون بيرى گتيردى. نوبت ائله ميشديلر بير گون ديولرين بؤيوكى سويلا گئتدى، قاپيدا يئره قويوب احمدى قورخودتماخدان اوتر اونون هاميسين ايشدى. احمده دئدى: سنده بو ايشى گؤره بيلرسن يا يوخ؟

احمد اوزون سينديرمادى، قبول ائله دى. احمد تولوغون بوشون مين زحمتينن آپاريپ بولاغا يئتيردى. اگر اونى سويونان دولدورسئيدى اصلا گتيرنمزدى، بير خيلى فكر ائله دى، آخر تصميم توتدى اونى پوله سين و يئلينن دولدورسون. اوجور ائلييب، چتينليغينان قاپيا گتيريب يئره قويدو. آغزين سوكه دى تولوغون آغزينا، ياواش - ياواش يئلى آليب ائشيبه وئردى، ديولر بئله احساس ائلدiler كى سودى. بير گون بولار چيخميشدى دولانماغا ديولرين بيرى ال آتيب قولاغينان بير اوزون توك چكيپ احمده دئدى: سن ده بير بئله توك چيخارد.

احمد او قيزيل قاتما كى آروادينان آلميشدى قولاغينان

چیخارتدی. بولار اونى گۆرنده قوخدولار. دیولرین بۇیوگی بیر آغ داش الینه آلیب، اونى ائله سیخدی کی اونان سو دامدی. احمددن ایسته دی او دا بو ایشی گۆرسون. احمد او یومورتانی کی خانیمینان آلمیشدی چیخاردیب الینده سیخدی، سیندیریب، دئدی: بو بونون آغ سویو، بودا ساری سویو.

دیولر چوخراق قوخدولار. بیر گون ائوده اوتورموشدولار، بیردن دیولرین بیرینن یئل چیخدی. بو یئل ائله برکیدى کی احمدی گۆتدی او بوجاغا، بو بوجاغا ووردی. بولار احمددن سوروشدولار نه ایش گۆررسن؟ دئدی: دلیح - دئشیی توتورام. بولار بئله ائشینده دوروب قاشدیلار. احمد بولارین قیزیلارینان گوجی چاتینجا گۆتوروب، آپاردی ائوینه. آروادی بونی گۆرنده شاد اولدی. سورا گئدیب بیر نئچه تلیس ده گۆتوروب دیولرین ائوینه گئتدیلر. اولارین یاخجی آیین - اویونلارینان ییغدیلار. دیولر گلدی دئدی: احمد نه ایش گۆررسن؟ احمد دئدی: آرواد او کربلادن گتدیغیم تفنگی وئر بولاری قیریم.

دیولر گئنه قاشدی. احمد آروادینان وسایلی گتدیلر. احمد صاحب پول - مال اولدی. یئدیلر، ایشدیلر مطلبه یئتیشدیلر.

تولکی نن جنوار

پرویز تقی زاده

بیری واریدی، بیری یوخیدی. گونلرین بیر گونونده بیر تولکی واریدی،
بیر جنوار. بیر گون تولکی گندیب قویروغون باغلیب سویا، قاباغینا
قیزیل چیخیب، بیر دنه تکان قویوب قیزلار قویوب تکاندا گندیب
جنوارین یانینا. جنوار دئییب: آی قارداش بوقیزلاری هاردان آلیبسان؟
تولکی دئییب: بی گئتمیشم قویروغومو باغلامیشام سویا.
بیر گون جنوار گندیب قویروغون باغلیب سویا، سودا
جنوارین قویروغی، قیریپ قالیب سودا. جنوار گندیب دئییب:
قارداش من بوایشی گورنمه دیم بیردانا آسان ایش دی.
تولکی جنوارا دئییب: گل گنداخ سنه بیردن سبد توخویوم.
سن آغاش ییغ گتیر، من ده سنه سبد توخویوم. جنوار آغاش
ییغدی گتیردی تولکی یه. تولکی سبدی توخدی، جنوار
سالدی سبدین ایچینه. سبدین آغزین باغلادی. سبدی
داغدان دیمیر اتدی. تولکی سبدی قویدی قالدی اوردا.
گونلرین بیر گونونده بیر آدم گلدی او سبدی گوئتوردی
آپاردی ائوینه آروادینا دئدی: آی آرواد بیر سبد بال تاپمیشام.
کیشی بیر گون آروادینا دئدی: آی آرواد دور گئت او بالدان
بیر آز گتیر ییباخ.
آرواد گئتدی الین سالاندا او سبده جنوار اونون الین قاپدی. آرواد
قیشقیردی: آی کیشی سبد بیردن شئی وار منیم الیمی قاپدی.
کیشی سبدی گوئتور دو آتدی ائشییه.

اٹشہ یہ مینن جوانینان شاہ عباس

حسن پناہی

بیر واریدی بیر یوخیدی، آلاهدان سورا هئچ کس یوخیدی.
بیر نفر جوان واریدی. مینمیشدی اٹشہ یہ گئیدردی. اؤز-
اؤزونه دیبیردی کی. جانیمسان یئری، ددهم سن یئری، ننه مسن
یئری. بیازدان سورا شاه عباس راستینا گلیر، شاه عباس دئیر:
اونی گتیرین بورا اونان سوروشون کی نییه بوجور دئییرسن؟

جوان دئیر: ایستیرم اٹششک منیم دیلیمی بیلین.

شاه عباس دئیر: اونا پالتار، سوقات وئرین.

او جوان او پالتارینان گئتدی کنده. بیر نفر قوجا کیشیه راست
گلدی. او کیشی سوروشدی: بو پالتاری، سوقاتی هاردان گتیریسن؟
جوان جریانی اونا دئدی. اودا اٹششگین گوئتدی گئتدی. او دا
او سؤز کی جانیمسان یئری، ددهم سن یئری، ننه مسن یئری،
دئییردی. شاه عباسا راست گلدی. شاه عباس سوروشدو: نه
خبردی هامی او سؤزی دئییر؟ اونی گتیرین بورا، اونا هشتاد
ضربه شلاق وورون.

قوجا دئدی: او جوانا پالتار، سوقات وئرین، ولی منه شلاق
ووردیریرسان.

شاه عباس دئدی: او جواندی ایستیردی اٹششگین دیلین
بیلین. سن کی قوجالیبسان ایندی ایستیرسن اٹششگین
دیلین بیله سن نه دردیه دیه جک؟

خوروزونان پادشاه

حسن پناهی

بیری واریدی، بیری یوخیدی. بیر خوروز واریدی. خوروز بیر پول تاپیمیشدی. قوقولداردی کی بیر شئی تاپمیشام. او قدر قوقولدادی، پادشاه دئدی: گئدین اونون پولون آلین گتیرین بلکه قولاغیمیز دینچ اولسون. خوروز دئدی: قوقولوقو پادشاه منن یوخسولوموش.

گئنه پادشاهین قولاغی گئدی. آخر دئدی: آپارین وئرین اؤزونه.

خوروز دئدی: قوقولوقو پادشاه منن قورخورموش. گئنه پادشاه ناراحات اولدی، دئدی: گئدین گتیرین باشین کسین.

خوروزی گتیردیلر باشین کسمهیه، باشلاردی خوروز دئدی: قوقولوقو نه ایتی قمه لر واریمیش.

پؤشلوبنده دئدی: قوقولوقو نه ایستی حاماملار واریمیش. پلو اوستونه قویاندا دئدی: قوقولوقو نه قلبی تپه لر واریمیش. پادشاه بوغازینا قویاندا خوروز دئدی: نه دار کوچه لر واریمیش.

قارنینا گئندنه دئدی: نه عجیب طویلله لر واریمیش. آخر پادشاه دوردو گئتدی توالته، خوروز دئدی: منیم جانیم قورتولدی. پادشاهین قارنی بیرتیلدی

عائیلی کیشی

اسلام ناصری

بیر گون واریمیش بیر گون یوخیمیش. آلاهدان سورا هئچ
کیم یوخیمیش. قدیم زامانلاردا بیر عائیلی کیشی واریمیش
بیر شهردی یاشاییمیش. بیر گون او کیشی حج زیارتینه
گئتمگه حاضرلاشار. او ایللی ذیحجه آیی یایا دوشموش. او
کیشی گوندوزلر یول گئدیر، گئجه یوخونداکی کندلرده یاتیر.
اوچومونجی گونی بیر کندن آرالی، اوچ اوغرویا راست گلیر.
اوغرولار بو کیشینی توتوب دئییلر: هر نمنه واریندی وئر بیزه.
کیشی هر نه قدر یالواریر آخر گؤرور اولمیاچاق دئییر:
اوتورون بوردا سیزه دلیل نصیحت دئییم. اونان سونرا هر
نمنه دئییرسیز حاضیرام وار - یوخومو سیزه وئرم.

اوغرولار دئییر: تئز اول نمنه وار وئر.

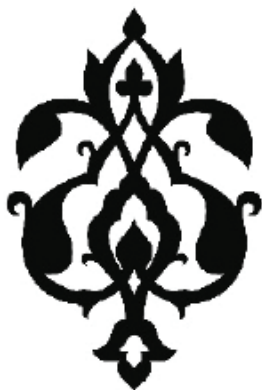
کیشی دئییر: فقط بیر آزجا پولوم وار او دا حج خرجمدی،
بیر آزجا دا پالتاریم وار، دها هئش زادیم یوخدو. منه اذیت
ائلمه بین کی منیم آرزوم وار. من بوشلامیرسیز دا هئچ بیر
زاد اولماز.

بالاخره بو کیشینی آماده اولارلار اؤلدورسونلر.

کیشی دئییر: گؤیده کی چؤل قوشلاری، سیز شاهد اولون کی
بو اوغرولار منی اؤلدورلر.

بیر زامان سونرا هامی چیخمیشدی چؤلده شادلیغا.
 اوغرولاردا چیخمیشدی. عاغیللی کیشین ده دوستلارینین
 بیرى اوردایمیش. قوشلار گلر، اوغرولا اوتوران آعاجین
 شاخه‌سینده اوتوروب چک چک وورورلار. اوغرولار دئییرلر:
 بو قوشلار عاغیللی کیشین شاهیدیلر. عاغیللی کیشی چوخ
 ساده، هوشسوزدور آدم ایدی کی بو قوشلاری اؤزونه شاهد
 توتموشدی.

اونون دوستی بوسؤزو ائشیدر، ماجرانی یولداشلارینا تعریفلر.
 یولداشلاری دا بیر یئرہ ییغیلب اوغرولاری توتوب، اؤلدورلر
 بئله‌لیکله عاغیللی کیشی‌نین انتقامین آلارلا. آتا- بابالار
 دئمیشکن قصاص قیامته قالماز.

چوبانين ياغ كوپو

بیر گون واریمیش بیر گون یوخوموش. بیر چوبان واریمیش.
بو چوبان بیر گون موزدونه بیر کوپ یاغ آلا، اونو اوتاغین
سقفیندن آسار. اوتوروب اؤز خیالیندا دئیر: بو یاغی وئریب
قویون آلاجاغام. قویون قوزو دوغاجاق. قوزو یئکه‌لیب قویون
اولاجاق. قویون او قدر چوخالاجاق، اولاری ساتیب بیر کاخ
سالدیراجاغام. اوننان سونرا بیر آرواد آلاجاغام. اوغلو اولاجاق.
اوغلو یئکه‌لیب مدرسه‌یه گئده‌جاق. بیر گون اوغلو سؤزومه
باخماسا بو چوبان بلوطینان بئله ووراجاغام.
بلوطی قوزیاندا دیر کوپه، بوتون یاغ تۆکولر یئر. چوپانین
بوتون خیاللاری هئچه چیخار.

بى دوه محرّم آقا بىگى

بىرى واريدى، بىرى يوخيدى، آلاھدان سورا ھىچ كس يوخيدى. بىر دوه واريدى، بىر تولكى، بىر جنوار: بونلار اوچى دوشموشدولار بىر چۆلدە ياشايدىلار. بونلار بىر - بىرلرینه اۆز سرگذشتلرين دئيردىلر. جنوارينان تولكى، دوه دن سوروشدولار: سن بىر اھلى حيوانسان، سن نيه بياپانا گزيرسن؟

دوه دئدى: من يوك داشييرديم، بىر گون منيم صاحبييم منه چوخ يوك چاتميشدى، من يولدا يورولدوم، او منى او قدر ووردى، يوكوم آشدى، منى بياپانا اؤتوردى.

جنوار دئدى: من ده ايتلرين قورخوسونان ائليه بيلميرديم قويونلاردان توتوب يئييم، بورادان ايستيرم قاچام. تولكى دئدى: من ده ايتلرين قورخوسونان ائليه بيلميرم جماعتين تويوخلارين يييم. سورا آرتيردى: بو سۆزلرين يئرى دئيل. گلين گندك بىر شى تاپاق يييك.

بونلار اوچى يولا دوشدىلر. گئتدىلر، گئتدىلر بىر بولاغين باشينا يئتيشدىلر. جنوارين گۆزى بىر داشين اوستوندن بىر آز چۆركە توشدى. دوه ينن تولكى باخىردىلار جنوار دئدى: بو منيم حقيمدى من بونو ييجاهيم. تولكى دئدى: گرک بيز

اوچوموز اونى يېك.
 جنوار قبول ائلمهدى.
 تولكى دئدى: گلين قرعه آتاق، قرعه هر كيمه توشسه او
 يئسين.
 جنوار گئنه قبول ائلمهدى
 تولكو دئدى: ياشيميزى دىيك هر كيمين ياشى چوخ اولسا
 او يئسين.
 جنوار قبول ائلهدى، دئدى: اول كيم باشلاسين.
 تولكى چون حيله گرليغا معروفيدى. دئدى: اول جنوار دئسين.
 جنوار دئدى: من آدم خلق اولماميشدان قاباق من ننهده
 اولموشام.
 تولكى دئدى: من ده سن نهن اولاندا شمع توتموشام اوندا
 منيم اون ياشيم واريدى.
 دوه گوردى اولار يالان دئيرلر بوينون اوزادى، چوركى
 گوتوروب دئدى: من خيال انديلرم سيز دوز دانيشميرسيز،
 هر كيم منى گورسه دئير بو بوينونو دوغماق اولماز. اما من
 سيزدن چوخ دونيا گورموشم. گوروكن كنده بلدچى لازم
 دئيل.

ایلان قاچ خجہ گلدی

حسن علی اصغر زاده

بیری واریمیش، بیری یوخوموش، آلاهدان سورا هنج کیم یوخوموش. بیر آر - آرواد وارمیش. بو کیشی نین آروادی کیشیه چوخ اذیت ائلرمیش. کیشی نین داهی راحتجیلیغی یوخوموش. بو کیشی چوخ فکرلشنن سورا، بیر گون چؤلده گزیرمیش، بیر قوییا راس گلر. کیشی قوییا باخار، قویودا کیشی نین شوقو دوشر سویا. تئز یادینا دوشر کی گندیم آروادی گتیریم، بیر نقشه یینن سالیم بورا. گندر آروادین یانینا، آروادا دئیر: آرواد چؤلده بیر یئر وار آدامین عکسین گؤرسدیر.

آرواد دئیر گئدک او یئرہ بیر باخاخ. گلیب چاتارلار قویونون یانینا. کیشی آروادی ایتہلر توشر قوییا، آروادین الینن خلاص اولار. آرواد قالار قویودا گونلر بیر گونونده بیر درویش قویونون یانینان کئچیرمیش، بونا سوسوزلوق ال وئرر. درویش داغارچیغین سالار قوییا سو چکه، داغارچیغی چکنده گؤرر چوخ آغیردی، بیر آز چکنن سورا گؤرر بیر بؤیوک ایلان یاپیشیب داغارچیخدان. درویش قورخوسونان ایستر بوشلویا قاچا، ایلان درویشہ آند وئرر منی چیخارد ائشیه، منده سنین کاریوا گللم. درویش چکر

چیخاردار، ایلان دییر: قویودا نئچه واخدی بیر آرواد وار آدی
 خجهدی منه اذیت وئیردی من الان گئدیرم چیخام فلان
 پادشاهین قیزینین سینه‌سینین اوستونه هر کیم گلسه
 توشمرم سن گل اورا، من اوندان سنی گورجک همان توشوب
 گئدرم، سن چوخلی پادشاهدان انعام آلارسان.

ایلان گئدر بو ایشی گورر، جار چکلر کی پادشاهین قیزینین
 سینه‌سینه بیر ایلان چیخیبدی هر کیم اونی سالسا یئر
 چوخلی جایزه‌سی واردی. هئش کیم ائلیه‌نمز، بالاخره
 درویش گئدر بیر اشاره‌نین ایلان توشر گئدر. دروش چوخلی
 جایزه آلا.

ایلان دییر: دای گلمه اگر بو سری گلسن سانجارام.
 ایلان گئدر بیر آیرسی‌نین سینه‌سینه چیخار. گئنه مونی
 هئچ کس یئر سالانماز. دیبلر بیر درویش وار فقط او مونون
 دیلین بیلیر. درویشی آپارالار ایلانین یانینا ایلان: دییر مگر
 سنه دئمه‌میشدیم گلمه داهی ایندی سانجاغام.

درویش دییر سنه سوزوم وار.
 ایلان دییر دئن.

دییر: خجه قویودان چیخیب گلیر.
 ایلان توشوب قاچار.

اوغلان، اینک، خوروز

محمدقلی نجفی

بیر گون واریدی، بیر گون یوخیدی، آلاهدان سورا هئچ کیم یوخیدی. بیر کیشی واریدی او کیشی نین بیر اوغلو واریدی، بیر اینکی، بیر ده خوروزی. کیشی بیر گون اوغلوینان دوروب گئدیر چؤلده بیچین بیشمگه. سورا کیشی اوغلونا دئیر: اوغول گئت ائوده آناوا دئنن کی خوروزی کس سین، ناھارا بیشیرسن. اوغلان گلر ائوه آناسینا دئیر: آتام دئییر کی اینکی کس سین، ناھارا بیشیر سین.

سورا آرواد دورار اینگی کسر، ناھارا بیشیرر. کیشی گلر گؤرر آرواد اینکی کسیب، ناھار بیشیریب. آغاجی گؤتوروب اوغلون ویرار، اوغلان آجیق ائله ییب خالاسی یاشایان کنده گئدر. بیر هفته اوردا قالار، سونرا خالاسینا دئیر: خالا اون دانا یومورتا بیشیر منه تا من ائویمیزه گئدیم.

اوغلان یومورتالاری آلا، یولا دوشوب گلر. یولون قیراغیندا یومورتالارین هامی سین بیر - بیرینن آرالی قویلا. بیر نئچه ساعت گئچر، یولدا بیر کاروانی گؤرر. بو اوغلان ارسینی یئره ووروب، بیر دنه یومورتا چیخاردار. کاروانچی نین یوکی قیزیلدانیدی، ارسینین بونون ارسینی ایله دییشیب گئدر. اوغلان یوکی آلیب یولا دوشر. یولدا بیر چوبان گؤرر اونون بوغو یوخدی. دئیر قارداش سنین نییه بوغون یوخدی؟ سونرا

چوبانا دئیر: بیر دنه قره قویون کس، من سنه بیر دنه بوغ قویوم.

چوبان بیر قره قویون کسر بو دا چوبانا بیر بوغ قویوب دئیر: بیر گون بوردا دور و هئچ یانا گئتمه.

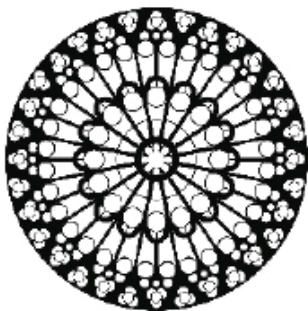
چوبان سس سیز قالار. بو اوغلان قویونلاری ییغیب دوشر یولان. گلیب یولدا گؤرر بیر نفر اؤتوروب چایین قیراغیندا، اونون بیر آتی واردی اوتلاییر. اوغلان اونا دئیر: آی قارداش قویما یارغان گلدی.

کیشی دورار یارغانینان، اوغلان آتی گؤتوروب یوللانار. بیر آن ددهسی گؤرر اوغلو بیر سوری قویون، بیر سورو اینگینن بیر دنه ده آتینان گلیر. گئدر قاباغینا، اوغلان دئیر: دده بویور بو دا سنین اینگیوین عوضی. کاروانچی ارسینی آپارار نه قدر یئر هوار یومورتا چیخماز، بو دوشر اوغلانین دالینا گلر گؤرر بیر چوبان دوروب، سوروشار: چوبان قارداش قویون هانی؟ چوبان دورار گؤرر قویونلاردان بیر خبر یوخدی. اونلار با هم اوغلان دالسیجا گلیردیلر یولدا بیر کیشی گؤررلر یارغاندان یاپیشیب، دئیرلر: قارداش نه ایش گؤروسن؟ دئیر: وای دده آت یوخدی.

اونا دئیرلر: گئدیریک اوغلانی تاپاق سن ده بیزینن گل. بولار اوچی گلیب او اوغلانی تاپیرلار. هر کس اؤز مالین اوننان ایستیر.

اوغلان دئیر: هیچ بئله بیر سؤز یوخدی. اوغلان اونلارا دئیر: بو گئجه منه قوناق اولون سحر سیزین مالیزی وئررم، اما بیر شرطی وار. او شرط بودی کی گئجه نی یئریزی باتیرمایاسیز.

قوناقلار ياتارلار. بو اوغلان گئجه دورار بير گئچى كسر، اونون قارنى نين آتچاققالارينان بولارين هرەسى نين يئرینه بير آز تۆكر. اولار گئجه دوررلار گۆررلر وضعلى خرابدى، اوغلانين خبرى اولونجان ائودن چيخديلار، هئچ زاد ايسته مەديلر، اوغلان ماللارى گۆتوروب ثروت صاحبي اولدى. يئدى، ايشدى يئره دوشدى، گۆيدن اون بئش آلما دوشدى، هرەمیزه بيرى يئتيشدى.

بیری واریدی، بیری یوخیدی، آلاهدان سوای هئچ کیم
یوخیدی. قدیم زماندا بیر کیشی واریدی کی چوخ فقیریدی،
بدنن ده چوخ ضعیف ایدی. بیر گون بو مریضله ییب گئتدی
حکیم یانینا. حکیم اونی معاینا ائلیینن سورا دئدی: دئی گؤروم
دونن نه یئییبسن؟

کیشی دئدی: هئچ زاد.
حکیم سوروشدی: صبحانیه نه یئییبسن؟
دئدی: هئچ زاد.

حکیم گؤردی اونون وضعی چوخ خرابدی، ایستمه دی اونون
قلبین سیندیرا، پیس جواب وئره بس اونا دئدی: سنین
مرضین هئچ پرهیزی یوخدی، داوا دا ایسته مز، سنین هر نه
گؤیلون ایستیر انجام وئر و اؤز گؤیلوی خوش ائله.
فقیر دئدی: الله سنین کؤمه یین اولسون منی راحت ائله دین
گئدیرم آرزولاریمی انجان وئرم.

او کیشی گئتدی - گئتدی تا بیر ارخین قیراغینا یئتیشدی.
اوردا بیر آز دینجلدی، سورا بیر یوغون درویش گؤردی کی
ایلیب سودا ال - اوزون یویور. بیردن هوس ائله دی کی اونون
آچیخ ائنلی پئیسیرینه بیرین سالا. پس گئتدی، دالدان اونون

پئیسرينه بیرین سالیب، اونون شاققیدیسنا گولدی. درویش
عنقریبته کی باشی اوسته دوشسون ارخه، اما چتینلیین
اوزونو ساخلادی، قالخیب ایاغا او کیشینی توتوب، ایسته‌دی
کی او ووردغی، شیلله‌نین عوضین چیخا، اما گۆردی کی
او چوخ ضعیفدی قوخدی آئینده اؤله. اونی قاضی‌نین یانینا
آپاردی، قاضیدن ایسته‌دی اونون شکایتینه یئتیشیب
کیشینی قصاص ائلییه.

قاضی فقیر کیشیه باخدی گۆردی چوخ ضعیفدی اونو
قیصاص ائتمک اولماز. درویشدن ایسته‌دی حقین کئشسین،
آما او‌های-کوی سالدی کی من حقیمن کئشمرم، گرک او
مجازات اولا.

قاضی دئدی: بو مریضدی اؤلور، سن گرک شکایتین صرف
نظر ائلییه‌سن.

درویش دئدی: منیم اوریم راضی اولمور.
قاضی فقیردن سوروشدی: نئچه پولون وار؟
فقیر دئدی: هئچ زاد.

قاضی دئدی: صبحانیه نه یئییبسن؟
دئدی: هئچ زاد.

قاضی اوزون چؤندریب درویشه دئدی: سنین نئچه پولون وار.
دئدی: آلتی تومن.

قاضی دئدی: اوچ تومنین وئر بو فقیره، اوچ تومنی ده سنین.
درویش اعتراض ائله‌دی: بو انصاف دئییل من هم کؤتک ییم
و هم پول وئرم.

قاضیینان باشلادی دئییتدشمه‌یه. فقیر باخدی گۆردی
قاضیین پئیسری چوخ یوغوندی. پس هوس ائله‌دی، گئتدی

دالداڻ قاضى نين پئيسرينه بيرن محكم وورور دئدى: اوچ
تومن ده سن وئر.

قاضى چوخ ناراحت اولدى، درويشده سؤيوندى، تئز جيبينن
آلتى تومن چيخارديب فقيره وئريب دئدى: بويور اوچ تومن
منيمكى، اوچ تومن قاضى نين كى اؤزو وئرەجك.
قاضى جيننه نيپ دئدى: بو نه سؤزدى، پول وئريسڭ كى منى
ويرسينار.

درويش دئدى: اگر شيله ياخشيدى هاميا ياخشيدى، اگر
پيسدى هاميا پيسدى. افسوس كى آرتيخ پولوم يوخدى
چون بو شيله نين قيمتى يوز تومنن ده يوخاريدى. چوخ
ناحق حؤكمون وئرڭن بو دا نتيجه سىدى. بير ده سن اولاسان،
داهى حق سيز حكم وئرميه سن. هر نه يى اؤزوه ايستمەدين
آيريلارينا دا ايستميه سن.

اوزون قولاق ائشك

فریدون خدایاری

بیری واریمیش بیری یوخوموش، آلاهدان سونرا هئچ کیم یوخوموش. بیر جنگلدہ شئر زندگانلیغ ائلیردی. جنگله پادشاهییدی. شئیرین بیر دنه وزیر ی واریدی تولکی آددا. شیرین تولکی ایکسیده قوجالمیشدی. هئچ بیرینن آغزیندا دیشی یوخوموش. بولار آجیدیلار. شئر، تولکیه دئدی: بیز آجیمیزدان اؤلوروک، شکار دا ائلیه بیلیمیریک، گئت گؤر نه تاپا بیلرسن، تاپ گتیر یئیک.

تولکی شیردن آرالاندی، بیر مدت گئتمیشدی بیر دانا ائششگی گؤردی. تولکی ائششگی شیر اولان یئرہ بیر حیلہ بینن گتیردی. ائششک شیر گؤرنده ایستدی قاچا، شیر تئز هاپیلدی میندی ائششگین بئلینه. ائششک باشلادی قاشماغا. شیر گؤردی کی ائششک بئلینده دورما یاجاق، قولاغیندان یاپیشیب سالاندی. بیر طرفین ده تولکی یاپیشدی. چون بونلارین دیشلری یوخویدی، ائششگین قولاغین قیرالار هرہسی بیر گوشوارا کیمی بیر طرفدن آسلاندیلار. بونلار ایستیردی کی آیقلاری یئرہ یئتیشه ائششگین قولاخلاری اوزانیردی. بونلارین آیاخلاری یئرہ یئتیشدن سونرا، آغزیلارین بوشلادیلار. اوندان سونرا ائششگین قولاخلاری اوزون قالدی.

انوشیروانینان باغبان

محبوب محمدی

گونلرین بیر گون انوشیروان بیاباندا گئچردی، گۆزی بیر باغبانا ساتاشدی. بیر قوجا باغبانی گۆردی کی یاشی چوخ گۆرسه دیردی. او آجاک اکمه یه مشغولدی. خسرو یانینا گئدیپ، حالین سوروشدی: عمو جان نه ایش گؤرورسن؟ قوجا کیشی خسرو تانیدی جواب وئردی: انجیر آجاجی اکیرم. دوزدی کی منیم یاشیم کئچیبیدی من بو آجاجی اکیرم گلجکده کی آدمالار بونون میوه سین یئسینلر، قدیمکی کیشیلر دئییلر: اؤزگلر اکیب بیز یئمیشیک، بیز ده اکریک اؤزگلر یئسین. من بو کیشیلرین سؤزونه عمل ائدیرم، بیزدن سوراکیلاردا بیز اکن آجاجلارین میوه لرینی یئسینلر. خسروون بو کیشی نین سؤزونن خوشو گلدی، اونا پاداش وئریپ، آفرین دئدی.

جوتچی نین اوغلو چئچل

سعید مشرخی

بیری واریدی، بیری یوخیدی. بیر دنه چئچل واریدی. بو چئچلین ددهسی جوتچیدی. بیر گون چئچلین ددهسی چئچلی زورونان جوته یوللار. بو چئچل بیر ایکی - باشی جوته گئدر، گۆرر خیش بیر شئیہ ایلشیدی باخار گۆرر بیر کوپ قیزیلدی. چیخاردار قویار باشینین آلتیندا یاتار. بیر آز مدتدن سورا گۆرر، بیر نفر گئچیر بیر فیکیرشر دئییر اگر بو کوپی ددهمه دئسم بونی منه داشیتدیراجاق، یاخشییسی بودور کی بونی وئر قوی یولدان گئچن آپارسین. همان آدامی چاغیرار دئییر: آی یولدان گئچن بیر زحمت اولماسا گلهسن بورا. او گلمه میشدن فکیرلشر اؤز-اؤزونه دییر نییه وئرمرم آپارسین. ددهمه وئررم آپارار.

بو یاخیناشاندا دییر: قارداش دئی گۆروم بو اؤکوز او اؤکوزون نه ییدی؟

یولدان گئچن باخار دییر: سفئه اوغلان، من نه بیلیم نه ییدی؟ اولاری ساخلییانان گئت سوروش.

یولدان گئچن چیخار گئدر. بیر مدتدن سورا بیر نفرده گئچرمیش اونودا چاغیرار همان سؤزی سوروشار، او دا دییر: من نه بیلیم نه ییدی؟

دییر نییه بیلیمرسن بو اؤکوز، او اؤکوزون باج اوغلوسودی؟

اودا چيخار گئدر. بير مدتدن سورا چئچلين ددهسى اونا
چۆرك گتير. چئچل ديبير: دده بير سۆز ديه جيبيم منه اونى
داشيتدير ماسسان ها!
ديبير: يوخ.

ديبير دده بير كوپ قيزيل تاپيشام.
ددهسى قيزيلى گۆتورر آپارار ساتار كوپون ايچينه بير آز
سهنك ساخسى دولدورار. چئچل گلر باخار گۆرر ساخسیدی
بيلر كى ددهسى بونا حيله قوروب. بو گئدر پادشاها شكایت
وئر. پادشاه ديبير: بو چئچله گون ووروب هوشونو باشينان
چيخارديب، بونى آپارين سالين زندانا، بير آز دا زندانا سامان
توستوسى قويون، هوشى باشينا گلسين.
بير آز سورا چئچلى دؤيوب آزاد ائللرلر. چئچل دای ائولرينه
گئتمز. گئدر بير شهرده ديبير: من نؤكر اولماغا گلميشم.
بير بزاز آپارار بونى توكاندا ايشلدر. بير گون بزاز سوروشار:
چئچل آدين نه دير؟

ديبير: ارشين چى
ديبير: ارشين چى من گئديرم ائوه، سن سات گليرم.
ارباب گلين جن چيخار جماعته ديبير: من ارشين چى يم، هر
كس پارچا ايستير موفته ارشين، ارشين جيريپ وئريرم.
هر كس گلر بو پولسوز پارچانى وئرپ قوتارار. ارباب گلر باخار
گۆرر كى پارچا قوتاريپ ديبير: چئچل دخيلى گتير گۆرك نه
قدير پارچا ساتيبسان؟
چئچل ديبير: قوربان نه پولى، مولى من اۆل سنه دئديمكى
من ارشين چى يم.
ارباب قيشقيرار چئچلى اؤلونجن ووروب اؤتورر چۆله. چئچل

گئدر بير آيرى شهرده بير چينى سازا نؤكر اولار. عينا او جور
 دورار بير گون نه قدر چينى واردى هاميسين سينديرار. ارباب
 گلر ديير: بالا پولى گتير گؤرك نه قدر ساتيبسان؟
 ديير: ارباب ساغ اولسون، من اول دئمهديم كى منيم آديم
 وير- سيندردى. هاميسينى ويرديم سينديرديم. چئچله بير
 دست كؤت ويريب سالار چؤله. چئچل گؤرر هئچ يان يوخدى
 ايش ده تاپيلمير آخيره قئيدير ائولرينه ددهسى، ننهسينن
 با هم زندگانىخ ائللر. آخرده گؤيدن آلما توشر هريه بيرى
 يئتيشر.

من او گون اۋلدوم كى سن او آغ اينه يى اۋلدوردون محمد عزتى

بىرى وارىدى بىرى يوخىدى، آلاھدان سورا ھىچ كس
يوخىدى. بىر چمنزاردا بىر شىر، اوچ دنه اينه يىنن بىرى آغ،
بىرى قره، بىرى دە قىرمىزىدى زندگانىخ ائلييردىلر.
شىر قاباخدان تصميم توتموشدو كى ھر نه جور اولسا اينكلرى
اۋلدوروب يىيە، اما چون اولارين با ھمليين گۈروردى
قورخوردى. بىر گون آغ اينك نچە ساعت او يئردن اوزاغ
توشدى. شىر فرصتى مناسب گۈردى او بىرى اينكلره دئدى:
آغ اينه يىن رنگى بىزينن فرق ائلىر، من بو رنگين آيرى
اولماغىنان قورخورام. بو يولونان آداملار بىزه ال تاپىب، بىزى
داما سالالار بو علتە گۈره بىزىم ھاممىز خطرده اولاجىخ، پس
دوز بودو كى اونى آرامىزدان گۈتۈرك، اۋزوموزو خطردين
اوزاخ اولاخ، بىرلىكدە خوشلۇغونان زندگانىخ ائلىك.
ايكى اينك، شىرين سۈزون قبول ائلەدىلر. نچە مدتدن
سوراكى آغ اينك قئييتدى، شىر تئز اونا حملە ائلەدى توتدو،
اۋلدوروب يئدى.

بو ماجرادان نچە گون سويوشدى. بىر گون شىر گىزلىن
قره اينه يىن گۈزۈنن قىرمىزى اينه يە دئدى: منىم رنگىمنن
سنىنكى بىردى، بو قره اينك بىزىم آرامىزدا ياددى. اگر

راضى اولسان من اونى آراميزدان گۇتوروم تا بيز باهم قالان
 عۇمروموزى وفادا، آساشده گئچىرداخ.
 قىرمىزى اينك شيرين سۇزون قبول ائليىب، شيره قره اينه يى
 اۇلدوروب، يئدى.
 نئچه گون سوراكى شير گئنه آرمىشىدى قىرمىزى اينه يىن
 سوراغينا گئتدى تا اينكى اونى دا اۇلدوره. قىرمىزى اينك
 شيرين منظورون بيلدى و اونا دئدى – من او گون اۇلدورم كى
 سن او آغ اينه يى اۇلدوردون.

حاکمینن یولچی

رضا فرج پور

بیری واریدی، بیری یوخیدی، آلاهدان سورا هئچ کیم یوخیدی. بیر گون حاکم گلیر شهره، بیر خرابه لیکدن کئچنده گؤرور، بیر قوجا کیشی اوستونه کؤهنه یورقان چکیب دیوار دییینده یاتیبدیر. حاکم دستور وئرر اونون دوره سین قیزیل- اشرفی نن دولدورلار. بیر مدتدن سورا گئنه حاکیم گلیب او محلدن سوروشوردو گؤرور بیر نفر همان محله همان یورقانی اوستونه چکیب یاتیبدی. اما آیقلاری ائشیکده قالیب. سوروشار بو کیمیدیر. دئدیله او بیر بئکار جواندی. حاکم اونون منظورون بیلر، فوری دستور وئرر اونون او ائشیکده قالمیش آیقلارین کسسینلر. جوان اوغلان بو سؤزی ائشیدیب دیک قالخار آیاغا، دئیر: ای حاکم انصاف ائله، سن او قوجا کیشی نین دؤره سین اشرفینن دولدورون، ولی ایستیرسن منیم آیقلاریمی کسديره سن.

حاکم دئیر: او بیر قوجا کیشیدی کی ائلییه بیلیردی ایشله سین، ولی سن بیر جوانسان، ائلییه بیلرسن ایشلیه سن، او قیچین یورقانینا گؤرا اوزاد میشدی، ولی سن آياقو یورقانندان ائشیکه چیخاتمیسان.

سورا او جوان ناراحت، پشیمان اولوب حاکمینن عذر ایستر. حاکم گؤرر جوان اؤز اشتباهینی آنلاییب. دستور وئرر او شهرده اونا بیر ایش وئرسینلر. مشغول اولوب، اؤزونه زندگانلیغ قورسون.

مرجمک

رافظ باباپور

بیری واریدی بیری یوخیدی، آلاهدان سورا هئچ کس
یوخیدی. بیر کتده بیر خانواده واریدی، اولارین بیر اوغولی
واریدی که آدی مرجمکیدى، بیر گون مرجمکین ددهسى جوته
گئتمیشدی، مرجمکین ننهسینه تاپشیرمیشدی اوغولونان
اونا چؤرک گؤندرسین. ناھار چاغی مرجمک ننهسینه دئدی:
ننه خورجونا چؤرک قوی، آت ائششگین اوستونه، منی ده
قوی ائششگین قولاغینا، چؤرهیی آپاریم ددهمه.

مرجمک زمینین قیراغینا یئتیشیب، چاغیردی: های دده!
ددهسى دئدی: ندی بالا؟

دئدی: دده گل منی ائندیر!

دئدی: بالا هارداسان؟

دئدی: ائششگین قولاغیندا.

ددهسى گلدی اوغلون ائندیردی. بیر آزدان سورا مرجمک
دئدی: دده بیزه کیم بوشلیدی؟

ددهسى دئدی: شاه.

دئدی: نه قدر؟

دئدی: بیر بیستی!

مرجمک دوردی یولا دوشدی. یولدا قاباغینا بیر سئل چیخدی،
مرجمک دئدی: هاپ قارنیم، هوپ قارنیم سئلی اوت قارنیم.

قارنی سئلی اوتدی. بیر آزدا گئتمیشدی، قاباغینا بیر جاناوار چیخدی، دئدی: هاپ قارنیم، هوپ قارنیم جاناواری اوت قارنیم.

اونون قارنی جاناواری اوتدی. بیر آزدان سونرا تزه دن قاباغینا بیر تولکی چیخدی، گئنه دئدی: هاپ قارنیم، هوپ قارنیم، تولکی اوت قارنیم.

اونودا قارنی اوتدی. گئتدی یئتشدی شاهین دبارینا. اوردا باشلادی دئدی: شاه ددهم دئیر بیستینی وئرسن آلتینی دا قویسون اوستونی وئرسین. شاه دئدی او کیمدی؟ دئدی: مرجمکدی؟

دئدی: اونو آتین تندیره قویون یانسین. آتدیلار تندیره، مرجمک دئدی: هاپ قارنیم، هوپ قارنیم سئلی بوشات قارنیم!

سئلی بوشادای تندیر سوندی. تزه دن دئدی: شاه ددهم دئیر بیستینی وئرسن آلتینی دا قویسون اوستونه وئر. گئنه شاه عصبانی اولوب دئدی: آیه اونو آتین مال - حیوان ایاقلاسین!

آتدیلار طویلیه اوردا دئدی: هاپ قارنیم، هوپ قارنیم، جاناواری بوشلا قارنیم.

جاناوار چیخدی تمام شاهین مال - حیوانین، آت - قاطرین قیردی. تزه دن چیخیب دئدی: شاه ددهم دئیر بیستینی وئرسه آلتینی دا قویسون اوستونه وئرسین. شاه چوخ عصبانی اولوب دئدی: اونوی آتین توپوق - جوجه دنه سین. اوردا دا دئدی: هاپ قارنیم، هوپ قارنیم، تولکی بوشلا قارنیم.

تولكى چىخدى تامام تويوق - جوجەنى قىردى!
 تزدەن چىخىب دئدى: شاھ ددەم دئير بىستىنى وئرسە
 آلتىنى دا قويسون اوستونى وئرسىن.
 شاھ دئدى: ايه اونو قويون پول خزانەسىندە پوللارین آلتىنا
 ازىلسىن. ائله اوجور ائله دىلر. اوردا دئدى: ھاپ قارنىم، ھوپ
 قارنىم پولون ھامىسىن اوت قارنىم.
 پوللارین ھامىسىن قارنى اوتدى. دوردى قاچدى ائولرىنە
 سارى. نەسىنە دئدى: تئز منە بىر خشىل پىشىر وئر يىم.
 دوردى نەسى تئز پىشىردى وئردى اوغلو يئدى.
 دئدى: نە منى گۇيدن آس وور، تئىخا پول سىچاچاغام. نەسى
 اوجور ائله دى. اوغلو پول تۇكدويى. بو حالدا ھمسايالارنىن
 قىزى گلمىشدى اولاردان اود آپارا، بو جور گۇردى تئز گئتدى
 نەسىنە دئدى: نە منى مرجمك كىمى گۇيدن آسىن،
 وورون پول تۇكوم.
 بونون نەسى اوجور ائله دى، ترسىنە پول عوضىنە آيرى شئى
 توكدى. آخشام چاغى مرجمكىن ددەسى گلدى، بو جور
 گۇردى چوخ سويوندى. يئدى، ايشدى، مطلبىنە يئتىشدى.
 گۇيدن بئش آلما دوشدى، بىر منىم، بىرى ناغىل دىيەن،
 بىرى رافطين، بىرى سنىن، بىرىدە على نىن.

فارسجا ناغيل لار، سيجيللمه لر، تاپماجالار

دانىشمان: استاد نعمت همت زاده

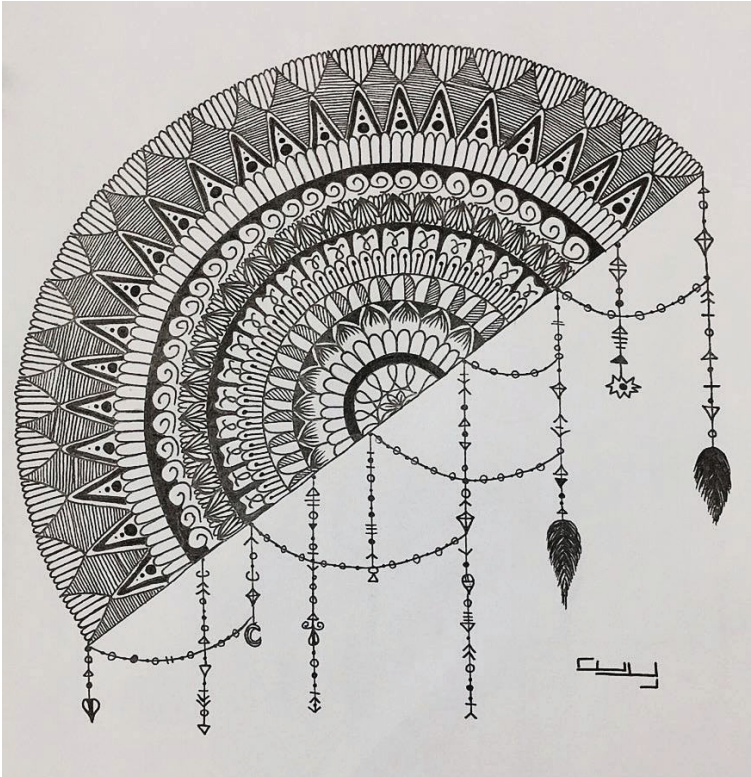
توپلايانلار: اهرين شهيد بهشتى
دانىشگاهى نين طلبه لرى (۱۳۶۲)

۱۲۱-جی سای دوندوران آی (بهمن ماه) ۱۳۹۸

فارسجا ناغیل لار

۱۷۹.....	تجارت و سخاوت/ عوض پور محمد/.....
۱۸۳.....	برادر فقیر و برادر ثروتمند/ ابراهیم عبدی خدایی.....
۱۹۰.....	حسنگ در جنگل/ عباس جوانی.....
۱۹۳.....	داستان شغال و پلنگ/ حسین باقرزاده.....
۱۹۵.....	کره اسب/ بلال اندایی.....
۱۹۷.....	روباه مکار/ قنبر علی حیدری.....
۱۹۹.....	نان و حلوا/ محرم آقا بیگی.....
۲۰۱.....	دانش و پاداش/ محبوب محمدی.....
۲۰۳.....	خلیفه و حاکم/ محبوب محمدی.....
۲۰۶.....	فرار از مرگ/ ارسلان تقی.....
۲۰۹.....	موسی و شبان/ خداداد پور صالح.....
۲۱۲.....	گاو پیرزن/ بیرام اسدپور.....
۲۱۵.....	سیجیللمه لر.....
۲۳۵.....	تا پما جالار.....

فارسجا ناغیل لار

تجارت و سخاوت

عوض پورمحمد

روزی بود و روزگاری. یک مرد بازرگان بود که با یک بقال در بازار حساب جاری داشت. جنس‌هایی به بقال فروخته بود و پول‌هایی گرفته بود. هر وقت جنس خرد و ریز لازم داشت به بقال سفارش می‌داد و بقال به‌وسیله شاگردش آن‌ها را به خانه بازرگان می‌فرستاد و صورت حساب آن‌ها را به بازرگان می‌داد. قرار بود که آخر سال حسابشان را تصفیه کنند.

آخر سال، یک روز در دکان بقالی نشستند تا به حساب سال گذشته رسیدگی کنند. هر دو نفر حساب داده‌ها و گرفته‌ها را در دفترشان نوشته بودند و جمع حساب در حدود ده هزار تومان بود، اما نتیجه حساب دفترشان باهم اختلاف داشت. به حساب دفتر بازرگان مرد بقال یازده تومان بدهکار بود و به حساب دفتر بقال ده تومان تتمه حساب مانده بود.

بقال می‌خواست ده تومان بدهد، حسابشان تصفیه شود اما بازرگان قبول نمی‌کرد و می‌گفت: دو تتمه حساب یازده تومان است. هیچ کدام گذشت نمی‌کردند. بقال می‌گفت: «من آدمی کم سرمایه‌ام و یک سال تمام حساب خرید و ریز نگاه داشته‌ام و حق این است که چون تو تاجر هستی این اختلاف یک تومان را ندیده بگیری.» اما بازرگان می‌گفت: «حساب، حساب است و کاکا برادر. اختلاف را باید پیدا کرد و حساب کرد، معنی ندارد که یک تومان

را ندیده بگیریم. مستحق نیستی که به تو ببخشم و اگر بنا بود یک تومان‌ها را ندیده بگیرم ثروتمند نمی‌شدم. ثروت و دارایی همین یک تومان، یک تومان است که جمع می‌شود و هزار تومان می‌شود و هیچ دلیل ندارد که از حقّ خود چشم‌پوشم.»

عاقبت چون چانه زدن به نتیجه نرسیدند، قرار شد تمام ریز حساب را باهم بخوانند و مقابله کنند و اختلاف را پیدا کنند و همین کار را کردند. آن روز صبح تا عصر نشستند. ریز حساب‌ها را یکی‌یکی خواندند و اشتباه را پیدا کردند و معلوم شد دفتر بازرگان درست است و بقال در جمع حساب اشتباه کرده است. آن وقت بقال گفت: «حالا حقّ با شماست ولی این یک تومان را ندیده بگیر، چون تو جنس را یکجا فروخته‌ای و من هر چه جنس داده‌ام خرد و ریز بوده و نگاه‌داشتن حسابش مشکل بود. این یک تومان در کار من ارزش دارد، اما در زندگی تو اثری ندارد.» بازرگان گفت: «همه این حرف‌ها صحیح است اما حساب، حساب است و من عادت دارم در حساب سختگیر و دقیق باشم. اگر می‌خواستم یک تومان را ندیده بگیرم از صبح تا حالا وقت صرف رسیدگی نمی‌کردم.» آخر مرد بقال تسلیم شد و یازده تومان تتمه حساب را پرداخت و حساب دفترش را بستند و بازرگان خداحافظی کرد و رفت که به تجارتخانه‌اش برود. شاگرد بقال که در دکان پادوی می‌کرد به استادش گفت: «من یک سال به خانه این مرد جنس برده‌ام و یادم رفتی شاگردانگی بگیرم، الان دنبالش بروم بگیرم.» بقال گفت: «در این آدمی که من دیدم یک شاهی نمی‌دهد، زحمت بیخود نکش و آبروی خودت را نیز.» شاگرد گفت: «نه من حق خودم را مطالبه می‌کنم اگر هم نداد که نداد. دنبال بازرگان دوید و در میان بازار به او رسید. شاگرد بقال

به بازرگان گفت: «حسابتان تمام شد، اما شاگردان مرا ندادید. من انتظار داشتم از شما انعامی بگیرم و یادم رفت بگیرم.» مرد بازرگان دست در جیب خود کرد و آن یازده تومان را که از بقال گرفته بود به شاگرد بقال داد و گفت: «این هم شاگردان.»

شاگرد آن را گرفت و تشکر کرد و به دکان برگشت. همین که رسید بقال گفت: عجب بچه ساده‌ای هستی! این مرد از صبح تا عصر برای یک تومان چانه زد و آخر تا حساب نکرد و نگرفت دست از سر من برنداشت و جلو همسایه‌های دکان از حیثیت خود خجالت نکشید. آن وقت تو به طمع شاگردان دنبال او می‌دوی، حالا دیدی که خیری نداشت؟ شاگرد دست در جیب کرد و یازده تومان را درآورد و گفت: «چرا، من گفتم شاگردان مرا ندادی او هم این یازده تومان را داد و رفت.» مرد بقال تعجب کرد و با خود فکر کرد خیلی عجیب است. این شاگرد من خیلی باتربیت و چرب‌زبان نیست تا بگویم مزد ادب و تربیت خود را گرفته است. همچنین نادرست و خیانت‌کار نیست تا درباره بازرگان بدگمان شوم و بگویم شاید آن مرد می‌خواسته است او را به سخاوت خود خوش‌بین سازد تا فریبش بدهد و از این آدم بخیل هم که یک روز تمام برای یک تومان وقت خود را تلف کرد عجیب است که یازده تومان شاگردان بدهد. آن روز گذشت و بقال هرروز در این فکر بود که مرد بازرگان چگونه آدمی است. تا یک روز که بازرگان از آنجا می‌گذشت، بقال او را صدا زد و احوال‌پرسی کرد و گفت: «من از تو چیز عجیبی دیدم و می‌خواهم علت آن را بدانم، آن روز که حساب را رسیدگی می‌کردیم تو از صبح تا عصر بر سر یک تومان اختلاف حرف زدی و هم مرا و هم خودت را خسته کردی و از یک تومان صرف‌نظر نکردی تا گرفتی و همسایگان

من از حسابگری و سختگیری تو تعجب کرده بودند و آن وقت به شاگردم یازده تومان شاگردان دادی، می‌خواهم بدانم آن سختگیری چه بود و این بذل و بخشش چه بود؟» مرد بازرگان گفت: تعجب نکن من مرد حسابگرم و کار من خرید و فروش است و حساب و دفتر و کار و کسب و تجارت باید درست باشد و نه یک تومان بلکه یک ریال و یک شاهی هم حساب است؛ اما شاگردان موضوع جداگانه است. شاگرد تو مدت یک سال به خانه من پنیر و ماست و اجناس دیگر برده و اگر من خودم این‌ها را برده بودم او این زحمت را نمی‌کشید. وقتی گفت شاگردان، من روی آن را نداشتم که کمتر از آن بدهم: من که خود سه فرزند دارم فرض کردم که در این مدت یازده تومان بیشتر ماست و پنیر در خانه خود خورده شده، این بود که یازده تومان را به او بخشیدم. سختگیری برای یک تومان موضوع حساب است. جنس قیمت معلوم دارد و حساب، حساب است، اما شاگردان قیمت معین نداشت و موضوع انعام و بخشش بود و از قدیم هم گفته‌اند حساب به دینار بخشش به خروار.

برادر فقیر و برادر ثروتمند

ابراهیم عبدی خدایی

یکی بود، یکی نبود، غیر از خدا هیچ کس نبود. دو برادر بودند که یکی ثروتمند و دیگری فقیر. برادر فقیر همیشه نان و پیازی می خوردند، ولی برادر ثروتمند گوشت و برنج و همه چیز می خوردند. روزی از روزها برادر فقیر به زنش گفت که امروز برای شام به خانه برادر ثروتمند می رویم، وقتی آن ها به خانه برادر ثروتمند که اسمش احمد بود رفتند. آن ها در زدند گفت: کی هستی؟
گفت: برادرت محمد.

وقتی که احمد برادرش محمد را دید به زنش گفت که برنجی را پخته بودی زود مخفی کن که برادرم محمد می آید. زود آن ها را در یکجا مخفی کردند و برای شام نان و پیاز آوردند. برادر فقیرش محمد گفت: ما هرروز نان و پیاز می خوریم و امروز به خانه شما آمدیم که برنج بخوریم اتفاقاً ما شانس نداریم.

برادر ثروتمند احمد گفت: ما زیاد برنج و گوشت خوردیم و امروز اتفاقاً خواسته ایم تنوع باشد و نان و پیاز بخوریم. برادرم ببخشید که ما غذای خوب درست نکردیم.

برادر فقیر می‌گوید: این به خاطر بدشانسی من است. آنها بدون اینکه غذا بخورند آنجا را ترک می‌کنند. به زنش می‌گوید: برای من مقداری نان و پیاز بگذار که امشب به دنبال شانس خود می‌رویم.

این برادر شب به راه می‌افتد و می‌رود و می‌رود و به ساختمانی می‌رسد که اتفاقاً آنجا یک آسیاب خراب‌شده بود و چون خسته شده بود، رفت و در آنجا خوابید. در نصف‌های شب دید که یک روباه آمد بعد از چند لحظه‌ای یک گرگ آمد و بعد از چند لحظه یک خرس آمد این مرد از ترس، هیچ صدایی نمی‌کرد که شاید صدایش را بشنوند و او را در همان‌جا تکه‌پاره کنند و این مرد خاموش شد. این حیوانات قرار گذاشتند که به یکدیگر قصه بگویند اول روباه قصه را شروع کرد.

روباه گفت: در نزدیکی این آسیاب یک موش است که موقع طلوع آفتاب سکه‌های طلا و نقره را به بیرون می‌رود و بعد از غروب آفتاب آن‌ها را دوباره به لانه‌اش می‌برد.

گرگ گفت: در یک دهکده‌ای نزدیک همین آسیاب یک گوسفند سیاه است در بین صدها گوسفند و دختر پادشاه مریض است و اگر کسی جگر این گوسفند سیاه را به‌پیش پادشاه ببرد و به دخترش بدهد تا او از مرگ نجات پیدا کند از همه‌چیز او را غنی می‌کند.

خرس نیز داستانش را چنین آغاز کرد: در نزدیکی‌های این دهکده جنگلی وجود دارد که در توی جنگل یک چنار بزرگی وجود دارد که زیر درخت یک کیسه طلا است، من هر روز که به جنگل می‌روم به آن نگاه می‌کنم و سپس رویش را پر می‌کنم.

این مرد فقیر همه این قصه را می شنود و به خاطر می سپارد. وقتی که هوا کم کم روشن می شود روباه و گرگ خرس آسیاب را ترک می کنند و مرد فقیر تا طلوع آفتاب در آنجا می خوابد. وقتی که خورشید طلوع می کند این مرد بلند می شود. صبحانه اش را می خورد و می رود جایی که روباه جای موش را تعیین کرده بود. این مرد می رود در نزدیکی لانه ی موش مخفی می شود، می بیند که موش طلاها را روی زمین پهن کرده و حدود هفت عدد بودند وقتی که موش با آن بازی می کرد با سنگ موش را می زند و طلاها را جمع می کند و سپس به جنگل می رود. همان جایی می رود که خرس می گفت، آن مرد می رود تا نزدیک درخت چنار، وقتی زیر درخت چنار را می کند یک یک جعبه طلا آن ها را برمی دارد و با خوشحالی به خانه برمی گردد. بعد از اقامت چند روز در خانه به زنش می گوید: از این پول ها خرج کند و از کسی پول قرض کرده بودیم آن ها را پس بده، که من سفر دیگری دارم باید زود بروم.

این مرد فقیر می رود به جایی که گرگ گفته بود. وقتی که به آنجا می رسد به چوپان می گوید: که آیا آن گوسفند سیاه را می فروشی؟

او می گوید: نه مال من نیست.

مرد می گوید: به شما چندین عدد طلا می دهم. چوپان می گوید: عیب ندارد می دهم و به صاحبش می گویم که گرگ خورده است.

مرد می گوید: من فقط جگرش را می خواهیم و بقیه مال شما. بعد چوپان قبول می کند. سر گوسفند را می برند و مرد فقیر

که محمد نام دارد جگرش را برمی دارد و پیش پادشاه می رود. وقتی مرد به دربار شاه می رسد بدون اینکه از کسی اجازه بگیرد وارد دربار می شود. نگهبان دربان به دکتر می گوید: پادشاه چندین دکتر برای معالجه دخترش آورده اما هیچ یک از آنها نتوانستند او را معالجه کند و تمام آنها را قتل عام کرده است و اگر تو نیز نتوانی او را معالجه کنی تو نیز کشته می شوی.

مرد فقیر می گوید: من دکتر ماهری هستم. نگهبان دربار می گوید: عیب ندارد، من می روم از پادشاه اجازه بگیرم.

شاه به دربان می گوید: مانع نشوید، بگذارید بیاید. مرد فقیر که خودش چند تا شیشه درست کرده بود و آن جگر و چند تا که در کیف گذاشته بود پیش شاه می رود و می گوید: ای پادشاه من یک دکتر هستم. شنیدم که دخترت مریض است به خاطر او این همه راه را آمدم که دخترت را معالجه کنم.

پادشاه حرف او را قبول می کند. مرد فقیر که اسمش را دکتر گذاشته است می پرسد: مریض کجاست؟ می گویند: درون خانه است.

دکتر می گوید: باید در نزد من کسی نباشد، تا بتوانم آسوده خاطر مریض را معالجه کنم.

شاه نیز قبول می کند این جگر را آرام آرام به مریض می خوراند و بعد از یک روز حال مریض کم کم رو به بهبودی می رود، وقتی که جگر تمام می شود، مریض کاملاً شفا پیدا می کند و حالش خوب می شود. وقتی که این خبر را به پادشاه می رساند.

پادشاه می‌گوید: بروید و به دکتر بگویید: هر چه می‌خواهد بگوید برایش بدهیم.

آن‌ها هر چه اظهار می‌کنند دکتر قبول نمی‌کند. پادشاه می‌گوید: دکتر را نزد من بیاورید.

دکتر می‌گوید: هیچ‌چیز نمی‌خواهم سلامتی شما برایم کافی است.

شاه می‌گوید: نه من قبول نمی‌کنم، آیا می‌خواهی دخترم را به عقد تو درآورم.

دکتر می‌گوید: نه من خودم زن دارم.

شاه می‌گوید: آیا این ساختمان که در کنار جزیره است قبول می‌کنی؟

مرد فقیر که چنین سخنی را می‌شنود، چون ساختمان خوبی نداشتند قبول می‌کند و بعد با شاه خداحافظی می‌کند می‌رود پیش خانواده‌اش، آن‌ها را برمی‌دارد به همان‌جا می‌آورد که پادشاه آن ساختمان را به او داده بود. این مرد فقیر با خانواده‌اش به آن جزیره می‌آید و با پول‌های طلایی که از زیر درخت چنار پیدا کرده بود همه‌چیز می‌خرد و داخل ساختمان را فرش و تمام وسایل قیمتی پر می‌کند. وقتی که این خبر به گوش برادر ثروتمند می‌رسد شگفت‌زده می‌شود و با خود می‌گوید که چطور این همه ثروت را جمع کرده است؟ مرد ثروتمند به زنش می‌گوید: فردا برای مهمانی به پیش برادرم محمد می‌رویم.

فردای آن روز، به راه می‌افتند و از این‌وآن آدرسش را می‌پرسید تا به خانه برادرش محمد می‌رسد. وقتی برادر ثروتمند احمد آن ساختمان را می‌بیند تعجب می‌کند و

احوالپرسی و سلام‌علیکم به داخل ساختمان وارد می‌شوند. مرد فقیر به زنش می‌گوید: به خاطر خدمت‌های برادرش هر چه نعمت خداوندی است بر سر سفره می‌آوری.

برادرش احمد از شنیدن این حرف برادرش خجالت‌زده می‌شود و بعد از صرف شام برادرش می‌گوید: این همه ثروت را چگونه توانستی به دست آوری؟ باید راز آن را برایم آشکارسازی.

برادرش محمد می‌گوید: چون آن روزی که ما برای مهمانی به خانت آمده‌ایم تو پلو را مخفی کردی و بر سفره، فقط نان و پیاز آوردی و من در آنجا چیزی نگفتم بعد از اینکه به خانه رسیدیم به زخم گفتم: مقداری نان و پیاز بگذار که من به دنبال شانس خود می‌روم. این داستان را از اول تا آخر برای برادرش احمد نقل می‌کند. برادرش بعد از چند روز اقامت در آنجا از محمد خداحافظی می‌کند و به خاطر کارهایی که در گذشته کرده بود از برادرش عذرخواهی می‌کند و برادرش می‌گوید: اینم حرفی است که تو می‌زنی دیگر کاری که کرده‌اید گذشته من آن را می‌بخشم.

وقتی که احمد با خانواده‌اش از آنجا برمی‌گردد، به امید یافتن ثروت مثل برادرش به همان آسیاب می‌رود در آنجا می‌خوابد و او نیز می‌بیند که همان حیوانات آمدند. وقتی آن‌ها کنار هم جمع می‌شوند می‌گویند: در اینجا بنی‌آدم است و ما همان قصه‌هایی که گفته بودیم شنیده است.

روبه می‌گوید: راست می‌گویید من دیگر از آن موقع موش رانیدم.

گرگ هم می‌گوید: راست می‌گوید دیگر من هر چه به گوسفندان آن دهکده نگاه می‌کنم دیگر آن گوسفند سیاه را نمی‌بینم.

خرس می گوید: راست می گوئید چون من از آن موقع که رفتم به جنگل وقتی نگاه کردم دیگر آن جعبه ها در آنجا نبود. این حیوانات قرار می گذارند همه جای آسیاب را بگردند. آن ها آسیاب را می گردند اما کسی را پیدا نمی کنند روباه می گوید: حتما در داخل ناو آسیاب باشد.

وقتی که خرس نگاه می کند می بیند یک نفر آنجا خوابیده است. خرس از داخل ناو او را بیرون کشیده، تکه پاره می کند. همه اش را می خورند و جز از استخوان چیزی از او باقی نمی گذارند. وقتی که زنش می بیند شوهرش تأخیر می کند و چند روزی است که دیگر نمی آید می رود به برادرشوهرش می گوید: چند روزی است که برادرت رفته هنوز نیامده است. وقتی که برادرش محمد می رود به کنار آسیاب می بیند که برادرش را حیوانات درنده خورده و جز استخوان چیزی نمانده است. برادرش محمد استخوان های او را برمی دارد و در زمین دفن می کند و پیش زن برادرش می آید و می گوید: حیوانات درنده برادرم را خورده است.

ما از این داستان نتیجه می گیریم کسی که به دنبال ثروت و مال دنیوی باشد و در کسب ثروت و به دست آوردن هر چه بیشتر ثروت باشد خداوند او را به عذاب خودش دچار می سازد.

حسنک در جنگل

عباس جوانی

یکی بود، یکی نبود، غیر از خدا هیچ کس نبود. در گوشه‌ای از این دنیای بزرگ یک جنگل بود و همه حیوانات در آن زندگی می‌کردند و همه باهم دوست و رفیق بودند. خانه پدر و مادر حسنک هم کنار جنگل بود و چون در جنگل بزرگ شده بود همه حیوانات او را دوست می‌داشتند. حسنک هم حیوانات را آزار نمی‌داد و بلکه گاهی هم به آن‌ها کمک می‌کرد. مثلاً وقتی خار به پای یکی از آن‌ها می‌رفت حسنک خار را از پایشان بیرون می‌آورد. حسنک در این مدت یاد گرفته بود که چگونه با حرکت دادن دست و صدای خود با حیوانات حرف بزند و آن‌ها هم هر کاری که او می‌گفت انجام می‌دادند. روزها پشت سر هم می‌گذشت ولی یک روز بازیگوشی میمون ناراحتی بزرگی به وجود آورد. میمون دوتکه سنگ پیدا کرده و داشت آن‌ها را محکم به هم می‌زد که ناگهان جرقه‌ای زد و دمش آتش گرفت. میمون از درخت بالا رفت و درحالی که جیغ می‌کشید و از این شاخه به آن شاخه می‌پرید تا آتش دمش خاموش شود ولی شاخه‌های خشک آتش می‌گرفت و هر لحظه آتش بیشتر می‌شد و میمون بعد به نهر آبی افتاد و دمش خاموش شد. ولی درختان جنگل آتش گرفته بود و حیوانات دیگر با فریاد آتش، آتش فرار می‌کردند و هیچ کس

به فکر خاموش کردن آتش نبود. وقتی صدای حیوانات به گوش حسنگ رسید، او خود را به آنجا رساند و جلو حیوانات ایستاد و گفت: کجا فرار می‌کنید مگر اینجا خانه شما نیست؟ برگردیم و دشمن را از خانه خود بیرون کنید. فیل گفت: این دشمن خیلی قوی است ما نمی‌توانیم شکست بدهیم.

حسنگ گفت: اگر همه با همه متحد شویم می‌توانیم آتش را خاموش کنیم.

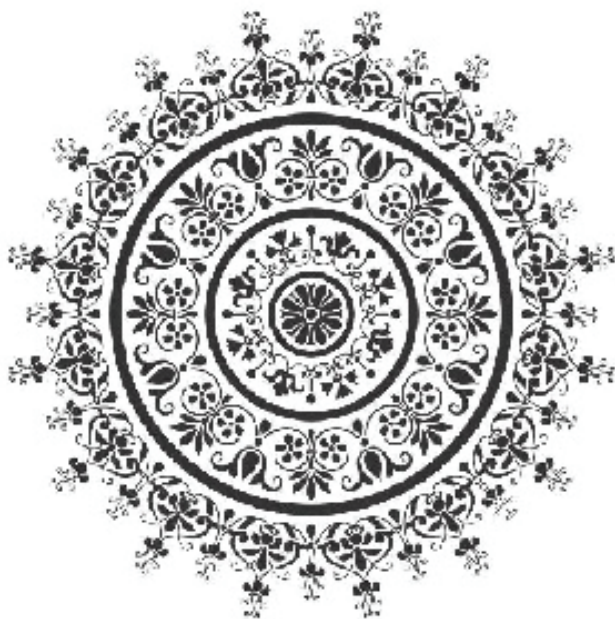
حیوانات دور حسنگ جمع شدند و دستور داد پَرَوَنجاها فوراً برای آوردن آب به طرف نهر بروند، میمون‌ها هم مقداری از الیاف جنگلی را برایش بیاورند. آن وقت دو زرافه را پهلوی هم نگهداشت و الیاف را طوری به گردن آن‌ها بست که می‌شد مثل یک نردبان از آن بالا رفت. سپس گفت: پرندگان به طرف آتش حمله کنند و بچه‌هایی را که در آتش مانده است پیدا کنند و نجات دهند.

سپس فیل‌ها آمدند و حسنگ که از گردن زرافه بالا رفته بود خرطوم آن‌ها را به طرف آتش گرفت پس از چند ساعت آتش به کلی خاموش شد و حیوانات خوشحال مشغول خواندن سرود شدند.

زرافه گفت: حسنگ با هوشیاری خود جنگل را از آتش‌سوزی نجات داد سپس ادامه داد: می‌خواهم یک چیزی را تقدیم او بکنم. یک سیبی از شاخه درخت کند و به او داد و حیوانات دیگر نیز از او به وسیله یک چیز قدردانی کردند.

آن‌ها باهم تصمیم گرفتند حسنگ را فرمانروای جنگل بکنند. حسنگ گفت: این وظیفه من بود و اگر هم این کار پاداش

داشته باشد خدای بزرگ آن را به من خواهد داد.
میمون هم بادم پانسمان شده آمد و از حسنگ تشکر کرد
که به آن‌ها کمک کرده است و از کار خود معذرت خواست.
حسنگ گفت: وقتی مشکلی به وجود آمد باید راه چاره‌ای
برای آن پیدا کرد و گرنه نشستن و افسوس خوردن فایده‌ای
ندارد.

داستان شغال و پلنگ

حسین باقر زاده

شغالی از جایی گذر می کرد دید در آنجا تله ای گذاشته شده و یک ران گوسفند در گوشه تله آویزان است. شغال فهمید که این تله است و آدمیزاد آن را کار گذاشته. هر فکری کرد گوشت بردارد دید نمی تواند. می ترسید به تله بیفتد ناچار و ناامید برگشت و از آنجا دور شد. اما همان طور که می رفت دلش پیش ران گوسفند بود که یک دفعه برخورد کرد به پلنگی. پلنگ دست دراز کرد که شغال را بگیرد، شغال گفت: آقا پلنگ من که در برابر تو چیزی نیستم مرا نخور تا من چیز خوبی نشانت بدهم.

پلنگ گفت: چیست و در کجا هست؟

شغال گفت: در همین نزدیکی ها من ران گوسفند دیدم و به تو نشان می دهم آن را بخور تا سیر شوی.

پلنگ گفت: تو چرا نخوردی؟

شغال گفت: چون من روزه دارم و نمی توانم بخورم، روزه ی من باطل می شود.

بعد به اتفاق هم رفتند تا آنجایی که تله بود و ران گوسفند در آنجا آویزان بود. شغال گوشت را به پلنگ نشان داد. پلنگ وقتی گوشت را دید، چون گرسنه بود، اعتنایی به تله نکرد یک دفعه رفت تا گوشت را بخورد به تله افتاد. وقتی تله صدا

کرد ران گوشت به هوا پرتاب شد و در چند قدمی پلنگ دورتر از تله افتاد. شغال که ران گوشت را جلو پای خود دید شروع کرد به صلوات فرستادن و بعد از چند صلوات شروع کرد به خوردن ران گوسفند.

پلنگ گفت: مگر روزه نداری؟

شغال گفت: چرا اما من حالا ماه را دیدم و می‌خواهم افطار کنم.

پلنگ گفت: من هم نذری می‌کنم تا از این تله نجات پیدا کنم و روزه بگیرم، اما کی باید روزه را بخورم؟

شغال گفت: فردا صبح که صاحب تله آمد موقع افطار توست.

کره اسب

بلال اندابی

یکی بود، یکی نبود، غیر از خدا هیچ کس نبود. در جنگلی کره‌اسبی بازیگوش بود و به حرفه‌ای مادرش گوش نمی‌کرد و این طرف و آن طرف می‌دوید. ناگهان متوجه شد که مادرش را گم کرده است و در این موقع شروع به گریه کرد. بعد تصمیم گرفت به دنبال مادرش بگردد. در جنگل شروع به جستجو کرد، کجا رفته بود که دید صدای ناله می‌آید، به طرف آن رفت. دید که یک کیسه است و درون آن یک چیزی تکان می‌خورد. از آن سؤال کرد که شما چه کسی هستید؟

آن موجود گفت: در کیسه را باز کن و مرا نجات بده. کره‌اسب در کیسه را باز کرد در همین موقع دید که یک گرگ هست. آقا گرگ گفت: عجب گرسنه هستم والان تو را می‌گیرم و می‌خورم.

کره‌اسب گفت: من شما را نجات دادم و شما می‌خواهی مرا بخورید؟

گرگ گفت: من این حرف‌ها را نمی‌فهم و به طرف کره‌اسب حرکت کرد که او را بگیرد و بخورد. کره‌اسب فرار کرد و گرگ به دنبالش رفت تا بگیرد. کمی گرگ کره‌اسب را دنبال کرد، چند قدمی نمانده بود که او را بگیرد. در همین موقع یک خرگوش رسید و گفت: چه شده است؟ چرا این کره‌اسب را می‌ترسانید؟ کره‌اسب جریان را به خرگوش گفت و خرگوش متوجه شد

که کرهاسب چه دسته‌گلی را به آب‌داده است و به فکر نجات کرهاسب افتاد. یک‌کمی فکر کرد و گفت: من این حرف را قبول نمی‌کنم که یک گرگ به درون کیسه برود، حالا اگر شما یعنی گرگ دوباره به درون کیسه بروی و من ببینم حرفی نیست و شما می‌توانید کرهاسب را بگیرید و بخورید. گرگ فریب خورد و درون کیسه رفت و در همین موقع به کرهاسب گفت: دهان کیسه را ببندد. کرهاسب دهان کیسه را بست و گرگ دوباره گرفتار شد و در همین موقع مادر کرهاسب رسید و کرهاسب با گریه به طرف مادرش رفت و مادرش از اینکه خرگوش به بچه‌اش کمک کرده است از او تشکر کرد و کرهاسب قول داد که دیگر از مادرش جدا نشود.

روبا مکار

منبرعلی حیدری

یکی بود، یکی نبود. روباهی بود که در نزدیکی دهی در کوهی زندگی می‌کرد. او خیلی مکار و حيله‌گر بود. او همیشه از کوه پایین می‌آمد و در اطراف ده جستجو می‌کرد، تا مرغ یا خروسی می‌دید شکارش می‌کرد. روزی از روزها با خود گفت: این‌طور نمی‌شود، من باید شکار بزرگی بیابم و او را شکار کنم تا مدتی راحت باشم. با خودش صحبت می‌کرد و می‌رفت تا اینکه اسبی را در یک چمنزاری دید و تصمیم گرفت او را شکار کند. ولی دید به‌تنهایی قادر به این کار نخواهد بود و با خود گفت: باید به گرگ اطلاع بدهم تا او را شکار کند، این کار او است. بی‌درنگ به راه افتاد و پیش گرگ رفت و او را یافت و گفت: سلام برادر گرگ!

گرگ جواب سلام را داد و گفت: باز کارت کجا گره‌خورده که یاد من افتاده‌ای؟

روبا گفت: جانم، چه می‌گویی. من اینجا نیامده‌ام که به تو سخن ضرر داری را بگویم، بلکه آمده‌ام بگویم که در این نزدیکی اسبی است که تنه‌است، بیا او را شکار کنیم.

گرگ که خودش هم گرسنه بود گفت: زود باش راه بیفت. آن‌ها هر دو به راه افتادند تا به نزدیک اسب رسیدند. اسب

می‌چرید که متوجه گرگ و روباه شد و منظور آن‌ها را فهمید و راه چاره‌ای اندیشید که ناگهان فکری به خاطرش رسید و به گرگ گفت: برادر گرگ، آخ پدر تو اول عمر شکارش را می‌پرسید و بعد او را شکار می‌کرد.

روباه پیش‌دستی کرد و گفت: بگو ببینم عمر تو چقدر است؟ اسب گفت: عمر من در کف پایم نوشته شده است.

روباه گفت: من که سواد ندارم آن را بخوانم.

گرگ گفت: پدر من به من خواندن را یاد داده، پایت را نشان بده تا بخوانم.

اسب پایش را بلند کرد و تا گرگ خواست به پای اسب نگاه کند، لگد محکمی به سر گرگ زد و گرگ همان‌جا مرد. روباه درحالی که از معرکه می‌گریخت با خود می‌گفت: «طمع من سر گرگ را به باد داد.»

این قصه محلی به زبان ترکی بود که به فارسی نوشته شده است.

نان و حلوا

محرم آقا بیگی

روزی بود و روزگاری. در یکی از روزهای زمستان یکی از علمای معروف برای نماز ظهر به مسجد رفت و در صحن مسجد قدری در آفتاب ایستاد تا گرم شود و در کنار آفتاب چهار پسربچه از شاگردان بازار نشسته بودند و نهار می‌خوردند. یکی از آن‌ها نان و حلوا می‌خورد. دومی و سومی نان و پنیر می‌خوردند و چهارمی نان خالی می‌خورد. یکی از آن‌ها که نان و پنیر داشت به آن یکی که نان و حلوا داشت گفت: من هم حلوا می‌خواهم یک کمی حلوا هم به من بده.

پسرک حلوایی گفت: اگر سگ من باشی و صدای سگ در بیاوری حلوا می‌دهم. او هم مانند سگ صدایی کرد و قدری حلوا گرفت و همه خندیدند.

سومی گفت: من هم حلوا می‌خواهم به من هم بده. پسرک حلوا خور گفت: اگر الاغ من باشی و صدای خر در بیاوری حلوا می‌دهم.

او هم مانند الاغ صدایی درآورد و قدری حلوا گرفت. پسرک چهارمی که نان خالی می‌خورد گفت: حالا که به آن‌ها حلوا دادی به من هم بده.

پسرک حلوایی گفت: اگر گربه من باشی و میو میو بکنی حلوا

می‌دهم.

او جواب داد: نه من گربه کسی نمی‌شوم و حلوا هم می‌خواهم. تو که حاضری حلوا بدهی همین طوری بده.

حلوایی گفت: نه رسمش همین است. اگر گربه نیستی از حلوا خبری نیست اگر حلوا می‌خواهی باید گربه من باشی. پسرک فکری کرد و گفت: صبر کن من این آقا که دارد تماشا می‌کند می‌پرسم ببینم حلوا خوردن به گربه شدن ارزش دارد؟

بعد رو به مرد دانشمند کرد و گفت: آقا، آیا به عقیده شما گربه باشم و حلوا بخورم بهتر است یا خودم باشم و نان خودم را بخورم؟

مرد دانشمند جواب داد: فرزند عزیزم نمی‌دانم به تو چه جوابی بدهم. تو بچه‌ای و دلت حلوا می‌خواهد و حرفه‌ای شما هم خیلی جدی نیست اما این را می‌دانم که من خودم سی سال است حلوا نخورده‌ام و می‌بینی که چیزی از دیگران کم ندارم و مردم هم به من احترام می‌گذارند. همسایه‌ای دارم که هرروز حلوا می‌خورد و پیش هیچ‌کس هم عزیز و محترم نیست.

پسرک گفت: حالا که این‌طور است من هم نان خوردم را می‌خورم و حلوا نمی‌خواهم. وقتی آدم می‌تواند سی سال حلوا نخورد هیچ اتفاقی نیافتد، پس چرا به‌خاطر یک حلوای ناچیز، سگ کسی باشد، چرا خر کسی باشد، چرا گربه کسی باشد؟

دانش و پاداش

محبوب محمدی

روزی بود و روزگاری. یک روز پیرزنی پسران، پسران به سراغ بزرگمهر حکیم آمد و در حضور جمعی که آنجا بودند مسئله‌ای پرسید. بزرگمهر فکری کرد و گفت: نمی‌دانم، باید مطالعه کنم و فکر کنم جواب مسئله را پیدا کنم.

پیرزن پرتوقع که خیال می‌کرد بزرگمهر همه‌چیز را می‌داند. از این جواب ناراحت شد و گفت: خیلی عجیب است و نامربوط است! وزیر انوشیروان هستی و نامت بزرگمهر حکیم است و همه تو را مردی دانشمند می‌دانند و از پادشاه چندین و چندان مزد و پاداش می‌گیری و وقتی هم پیرزنی مثل من از تو چیزی می‌پرسد می‌گویی نمی‌دانم! پس این همه احترام را برای چه داری و آن همه پول را برای چه می‌گیری؟

بزرگمهر با مهربانی جواب داد: من بعضی از چیزها را می‌دانم و بسیاری از چیزها را نمی‌دانم و هرگز ادعا نکرده‌ام که همه‌چیز را می‌دانم احترامی هم که دارم برای همان چیزهای اندکی است می‌دانم، همچنان که جواب مسئله تو را ندانستم و تو به من احترامی نکردی هر چه پاداش می‌گیرم برای همان چیزهای کمی است که می‌دانم و اگر می‌خواستند برای آنچه نمی‌دانم به من مزد و پاداشی بدهند آنچه در دنیا نبود زیرا چیزهایی که نمی‌دانم خیلی زیاد است. یقین داشته باش پادشاه هم برای آنچه نمی‌دانم به من پاداش نمی‌دهد. اگر

قبول نداری برو از پادشاه بپرس.
پیرزن شرمنده شد و گفت: از آنچه گفتم پوزش می‌خواهم
من پنجاه سال است مکتب دارم و مردم مرا دانا می‌شمارند
و چیزهای بسیاری از من می‌پرسند و تا یاد دارم هرگز
نگفته‌ام نمی‌دانم. همیشه جوابی داده‌ام و مردم را از خودراضی
نگه‌داشته‌ام.

بزرگمهر در جواب گفت: کسی که می‌خواهد همه را
از خودراضی نگه دارد ناچار ضدونقیضی زیاد خواهد گفت و
کسی که می‌خواهد به همه چیز جواب بدهد و هرگز نگوید
نمی‌دانم ناچار بسیاری از جواب‌هایی نادرست خواهد بود
هرکسی چیزهایی می‌داند و چیزهایی نمی‌داند همه چیز را
همگان دانند و همگان هنوز از مادر نزاده‌اند.

خلیفه و حاکم

محبوب محمدی

روزی بود و روزگاری. در روزگار قدیم، یکی از کسانی که از طرف خلیفه در شهری حاکم بود بنای ظلم و بیداد را گذاشت و همه سعی خود را به پر کردن جیب خود و جمع کرد مال گماشت و از جمله کارهایی که کرد این بود که باغ یکی از مردان نیک‌نام را تصرف کرد. آن مرد را با تهمت بدگویی به خلیفه به زندان انداخت. بعد از مدتی آن مرد از زندان فرار کرد و به دارالخلافه آمد و چون هیچ‌کس را نمی‌شناخت که داد او را از حاکم ظالم بستاند نامه‌ای به خلیفه نوشت، بی‌گناهی خود را و زورگویی حاکم را شرح داد و آن را به خلیفه رسانید.

خلیفه دستور داد فرمانی به حاکم آن شهر نوشتند و او را از غضب خلیفه بیم دادند و نوشتند که فوری داد مظلوم را بدهد و اموال و املاک آن مرد را به او بازگرداند و گرنه روزگار حاکم سیاه خواهد شد. آن مرد فرمان خلیفه را گرفت و با امید و آرزوی فراوان راه را پیش گرفت و یک روز پیش حاکم رفت و نامه خلیفه را به حاکم داد. حاکم پس از آنکه نامه خلیفه را خواند دستور داد آن مرد را بگیرند و صد تازیانه بزنند و به زندان بفرستند و دربند کنند و به او پیغام داد: ای مرد نفهم شکایت مرا به نزد خلیفه می‌بری و نمی‌دانی این ولایت تیول

من است و من همین که حق و حساب را به خلیفه برسانم دیگر گفتگویی نیست؟ من آدم خوبی هستم که تو را نیست و نابود نکردم حالا هم در زندان بخواب تا دیگر شکایت مرا به خلیفه نبری.

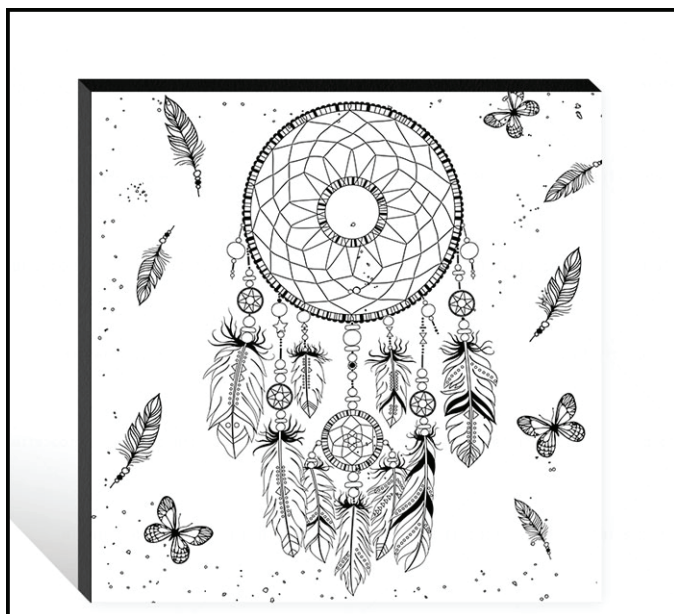
آن مرد مدتی در زندان ماند تا بار دیگر مجالی یافت و از زندان فرار کرد و به دارالخلافه برگشت و یک روز که خلیفه به شکار می‌رفت بر سر راه ایستاد و همین که فرصتی پیدا شد خود را نزد خلیفه رساند و جلو اسب سلطان خود را بر زمین انداخت خلیفه او را به نزد خود خواست و گفت: چه می‌خواهی؟

آن مرد گفت: من همان کسی هستم که فلان حاکم درباره من ظلم کرده بود و شکایت او را پیش خلیفه آوردم و فرمان گرفتم و به نزد او بردم اما او فرمان خلیفه را عمل نکرد و مرا تازیانه زد و باز به زندان انداخت. اینک بار دیگر آمده‌ام تا شکایت خود را بگویم یا ظلم ظالم را از سر من کوتاه کن یا فرمان قتل مرا بده وگرنه داستان خود را به همه عالم می‌گویم و تازنده باشم دست برنمی‌دارم.

خلیفه از جسارت آن مرد خشمگین شد و گفت دادخواهی کردی و من دستور دادگری دادم دیگر می‌گویی برای تو چه کار کنم برو هر خاکی می‌خواهی بر سر کن.

مرد مظلوم که دست از جان خود شسته بود گفت: از من می‌پرسی برای من چه کار کنی؟ برای من هیچ کاری نکن برای خودت کاری کن که زیردستانت به فرمانت عمل کنند، اما این که می‌گویی خاک بر سرم کنم، من نباید خاک بر سر کنم، تو باید خاک بر سر کنی که خلیفه هستی و آن قدرها

بدبختی که گماشتگان تو به حکم توکار نمی کنند.
 خلیفه از این حرف شرمند شد و همان جا دستور داد حاکم
 آن ولایت را معزول کنند و او را به دار مجازات بیاویزند و
 فرمان حکومت را به نام حاکمی عادل بنویسند.
 چنین کردند و سال های سال مردم از ظلم حاکم در امان
 بودند.

فرار از مرگ

ارسلان تقی

روزی بود و روزگاری. گفته‌اند که یک روز نزدیک ظهر، حضرت سلیمان در بارگاه خود در بیت‌المقدس نشسته بود که مردی سراسیمه وارد شد و از قیافه‌اش آثار ترس و وحشت نمودار بود.

حضرت سلیمان پرسید: چه شده است؟ و چه می‌خواهی؟ آن شخص گفت: ای مرد بزرگ امروز عزرائیل را دیدم، عزرائیل نگاه خشمناکی به من انداخت و از من گذشت و من می‌ترسم که عزرائیل بیاید و جان مرا بگیرد.

حضرت سلیمان گفت: بسیار خوب، بسیار خوب عزرائیل فرشته‌ای از فرشتگان است و به امر خداوند جان می‌دهد و جان می‌گیرد و تا حکم خدا نباشد کاری نمی‌کند. من ممکن است هرروز عزرائیل را ببینم اما نمی‌ترسم تو که ترسیده‌ای می‌گویی من چه کار کنم و از من چه می‌خواهی؟

آن مرد گفت: خوب، من همیشه از عزرائیل می‌ترسیدم و امروز از نگاه غضبناک او بیشتر ترسیده‌ام. مردم می‌گویند که در فرمان سلیمان است و تو می‌توانی به باد فرمان بدهی که مرا از این کشور بیرون ببرد، مردم می‌گویند که سلیمان حاجت مردم را روا می‌کند و حاجت من این است که به باد فرمان بدهی فوری مرا به کشور هندوستان ببرد. من می‌خواهم حالا

که عزرائیل مرا در این کشور دیده است دیگر در این کشور نباشم. این حاجت من است و خواهش می‌کنم به من کمک کنی تا از چنگ عزرائیل و مرگ بگریزم.

حضرت سلیمان فرمود: بسیار خوب، مرگ و زندگی در اختیار من نیست، اما باد در اختیار من است و من حاجت تو را روا می‌کنم. اینک دستور می‌دهم باد تو را به هر جا که می‌خواهی ببرد.

حضرت سلیمان باد را حاضر کرد و گفت: ببین این مرد می‌خواهد کجا برود، او را برسان. باد آن مرد را بر قالیچه سلیمان سوار کرد و از صحرا گذشت و از دریا گذشت و در چند دقیقه او را به یکی از شهرهای هندوستان رسانید و او را پیاده کرد و رفت دنبال کارش. آن روز گذشت و روز دیگر حضرت سلیمان عزرائیل را در بارگاه خود ملاقات کرد و از او پرسید: ای عزرائیل دیروز مردی پیش من آمد و از تو شکایت داشت و می‌گفت عزرائیل غضبناک به من نگاه کرده و سخت ترسیده‌ام آن مرد از من خواهش کرد که به باد امر کنم فوری او به هندوستان ببرد و از این شهر دور کند. من هم نخواستم دلش را بشکنم و این کار را کردم و او را به هندوستان فرستادم اما تعجب می‌کنم که برای چه او را ترساندی و باعث شدی که از خانه و کاشانه‌اش آواره شود.

عزرائیل جواب داد. من جز اطاعت حکم و فرمان خدا کاری ندارم و نگاه به آن مرد از خشم و غضب نبود. من دیروز آن مرد را در بیت‌المقدس دیدم و نگاهی که به او کردم از تعجب بود زیرا من دستور داشتم که همان دیروز جان آن مرد را در هندوستان بگیرم و وقتی او را در بیت‌المقدس دیدم تعجب

کردم که چگونه او در بیت المقدس است و من باید جان او را در هندوستان بگیرم. با خود گفتم اگر او مانند مرغ هم پرواز کند نمی‌تواند تا عصر خود را به هندوستان برساند ولی چون هنوز ساعت مرگش نرسیده بود با تعجب به او نگاهی کردم و از او گذشتم؛ اما بعد که در ساعت معینی به هندوستان رفتم او را در هندوستان دیدم و همان‌جا مرگ او فرارسیده و من او را قبض روح کردم.

حضرت سلیمان گفت: همین است از همه چیز می‌شود فرار کرد اما از مرگ حتمی نمی‌توان فرار کرد. او بایستی در همان ساعت در هندوستان باشد و چون هیچ وسیله‌ای جز باد نمی‌توانست او را به هندوستان برساند، خودش با پای خودش پیش من آمد و با زبان خودش از من خواهش و تمنا کرد و به سراغ سرنوشت خودش رفت.

موسی و شبان

خداداد پور صالح

یکی بود یکی نبود، غیر از خدا هیچ کس نبود. یک روز حضرت موسی از راهی می گذشت در کنار راه صدای سوزناکی شنید. وقتی بر اثر صدا رفت در پشت تپه چوپان ساده دلی را دید که باخدای خود راز و نیاز می کند و می گوید ای خدای من، اگر بدانم کجا هستی خودم می آیم برای خدمتکاری می کنم، موهای سرت را شانه می زنم، کفشت را می دوزم، لباس هایت را می شویم. خدایا، من دوستدار تو هستم و اگر تو را ببینم جانم قربانت می کنم و همه بزه ها و گوسفندهایم را فدای تو می کنم. خدایا من می خواهم جای تو را بدانم تا برای تو ماست و پنیر و نان و شیر بیاورم. هر روز پیش تو بیایم و هر کاری داری برای تو بکنم، خانه ات را جارو کنم و اگر بیماری شدی از تو پرستاری کنم.

حضرت موسی از این حرف های شبان خشمگین شد. رفت جلو و شبان را صدا زد و گفت. ای بنده ی خدا، این حرف ها چیست که می گویی، این حرف ها کفر است باید توبه کنی و دیگر هیچ وقت این چیزها را نگویی.

شبان گفت تو کی هستی و چه کار داری؟ من که حرف بدی نمی زنم من مشغول مناجات و عبادت خدای خودم هستم. مگر تو خداپرست نیستی.

موسی گفت: چطور ممکن است من خداپرست نباشم، من خودم خداشناسی را به مردم یاد می‌دهم من نمی‌گویم خدا را عبادت نکنی اما خدایی که ما می‌پرستیم خانه ندارد و لباس ندارد؛ عاجز و محتاج نیست خدا به هیچ‌چیز احتیاج ندارد. شبان خیلی ترسید و خجالت‌زده گفت: پس این خدا قربانش بروم چه جور آدمی است که هیچ‌چیز ندارد. موسی گفت: خدا شبیه آدمیان نیست خدای یگانه از همه‌چیز بالاتر و بزرگ‌تر است و هیچ‌چیز مانند او نیست، خدا به چشم دیده نمی‌شود.

شبان گفت: من این چیزها را نمی‌فهمم. من خدا را دوست دارم و قربانش می‌روم اصلاً تو کی هستی که می‌خواهی مرا از خدا بترسانی؟

موسی گفت: من موسی هستم پیغمبر خدا. خدا از ما کار خوب می‌خواهد اگر می‌خواهی به خدا خدمت کنی باید به مردم خوبی کنی. تو هم باید از حرف‌هایی که زدی توبه کنی و دیگر این حرف‌ها را نزنی.

شبان گفت: ای موسی تو مرا ناامید کردی و دهانم دوختی و آتش به‌جانم زدی. وای من که چقدر بدبختم.

شبان از ترس و پشیمانی دست خود را بر سر زد و پیراهن خود را پاره کرد و آهی کشید و رو از موسی برگردانید و گریه‌کنان سر به بیابان گذاشت رفت. موسی هم از این برخورد نامتناسب غمگین شده بود و در فکر بود که چگونه خداشناسی را به این مردم ساده‌دل یاد بدهد. از جانب خدا به او وحی رسید که: ای موسی با این رفتارت بند ما را از ما جدا کردی تو بر این پیغمبر شدی که مردم را به ما نزدیک

کمی نه اینکه آن‌ها را ناامید کنی. ای موسی تو دل او را شکستی، مثل این بود که به موسی گفته شد ای موسی در دنیا کسانی هستند که به خدای نادیده ایمان دارند و دینی و پیغمبری می‌شناسد و کسانی هم هستند که به جای خدا بت را می‌پرستند. در این وقت موسی از آنچه با شبان گفته بود پشیمان شد. آتشی از شرم در وجودش شعله کشید و ناگهان به دنبال چوپان دوید و از همان راهی که شبان رفته بود با شتاب او را دنبال کرد گفت: ای شبان خوشحال باش که از جانب خدا دستوری رسید، من خیلی به تو سخت گرفتم و حالا دیگر مانعی نیست.

هیچ آدابی و تربیتی مجوی
هر چه می‌خواهد دل تنگت به گوی
تو با خدا باش و خدا را در همه حال به یاد داشته باش، دیگر به هر زبانی که خدا را ستایش خداوند قبول می‌کند و حقیقت آن را می‌داند و صفای قلب تو را می‌پسندد.
شبان گفت: ای موسی، کار من از کار گذشت، من از پشیمانی چنان سوختم که هر چه نمی‌دانستم آموختم.

گاو پیرزن

بیرام اسدپور

یکی بود، یکی نبود. یک پیرزنی بود که یک گاو داشت و آن را هرروز برای آب خوردن به رودخانه می آورد و رودخانه یخ بسته بود و گاو سر خورد و پایش شکست. پیرزن گفت ای یخ تو چه ظالمی؟

یخ گفت: اگر من ظالم بودم گرمای آفتاب مرا ذوب نمی کرد؛ پیرزن به آفتاب گفت: تو چه ظالمی؟ آفتاب جواب داد: اگر من ظالم بودم ابر سیاه جلو مرا نمی گرفت.

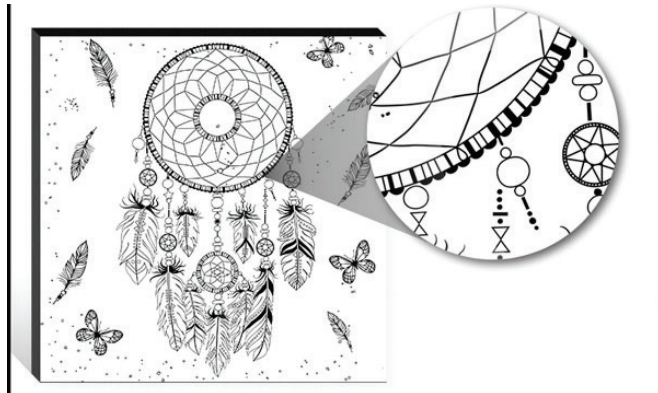
به ابر سیاه گفت: تو چه ظالمی. ابر سیاه جواب داد: اگر من ظالم بودم باران را به زمین نمی ریختم.

پیرزن به باران گفت: تو چه ظالمی؟ باران جواب داد: اگر من ظالم بودم نمی گذاشتم علف ها رشد کنند.

پیرزن به علف گفت: تو چه ظالمی؟ علف گفت: اگر من ظالم بودم گوسفندان مرا نمی خوردند.

پیرزن به گوسفند گفت: تو چه ظالمی؟ گوسفند جواب داد: اگر من ظالم بودم گرگ ها مرا نمی خوردند. پیرزن به گرگ گفت: تو چه ظالمی؟

گرگ گفت: اگر من ظالم بودم سگ‌ها مرا نمی‌ترساندند.
 پیرزن به سگ گفت: تو چه ظالمی؟
 سگ گفت: اگر ظالم بودم عروس‌ها و دخترها با انداختن
 یک‌تکه نان، با چوب مرا نمی‌زدند.
 پیرزن به عروس گفت: تو چه ظالمی؟
 عروس گفت: اگر من ظالم بودم موش‌ها لحاف مرا نمی‌خوردند.
 پیرزن به موش گفت: تو چه ظالمی؟
 موش گفت: من اگر ظالم بودم گربه مرا نمی‌خورد.
 پیرزن به گربه گفت: تو چه ظالمی؟
 گربه گفت: ظالم هستم، ظالم هستم، زیر کرسی قشلاق من
 و روی کرسی ییلاق من است و روی لحاف‌ها و تشک‌ها محل
 بازیمن است و درها محل دویدن من هستند.

سجیللمه لر

اوشودوم

اوشودوم آی اوشودوم
داغدان آلما داشیدیم
آلما جیغیمی آلدیلار
منی یولا سالدیلار
من یولومدان بئزارام
درین قویی قازارام
درین قویی بئش گئچی
هانی بونون ائرکجی
ئرکج قازاندا قاینار
قنبر یانیندا اوینار
قنبر گئتدی اودونا
قارقی باتدی بودونا
قارقی دگیل قمیشدی
بئش بارماغیم گوموشدی
گوموشی ویردیم تاتا
تات منه داری وئردی
دارینی سپدیم قوشا
قوش منه قانات وئردی
قاناتلاندیم اوچماقا
حیاط قاپیسین آچماقا
حیاط قاپیسی کلیتدی
کلیدی بابام یولوندا
بابام یولی سر به سر

ايچينده ميمون گزر
ميمونون بالالارى
منى گوردى اغلادى
تومانينا قىغلادى

قاوالى چالا - چالا

قاوالى چالا چالا گئتديم باغا
باغداكى قيزلاريلان اويناماغا
ال آتديم بالا قيزين ممه سينه
بؤيوك قيز هارايلادى ننه سينه
ننه سى چيخدى داما
بىر داش سالىدى قابىرقاما
قابىرقامى توتا - توتا گئتديم خانا
خان دئدى: قاشى قره، گۆزى قره
نه دوشموسن بو چؤلله
وئرم سنى ايگيتلر
يوگوردرم آغ ايتلر
اوزون - اوزون اوزاتديلر
قابىرقامى دوزتديلر
دئديلر آلتينا حصير سالين شئه گئچمه سين
اوستونه چادير چكىن گون دوشمه سين
آتينا آرپا توكون كيشنمه سين
ايتينه سوموك توكون هورمه سين
تورشولو آش ايچمرم

دروازادان گئچمرم
دروازا منیم اولسون
قیرمیزی دونوم اولسون
گئییم گئدیم تهرانا
تهراندا تو یوم اولسون
قیزلار گل سین تو یوما
قوربان اولسون بو یوما

هاوالان ها، هاوالان

هاوالان ها، هاوالان
هاوانلادیق اوچماغا
حق قاپی سین آچماغا
قانادیمیز اوزولدو
اٹل یایلاغا دوزلدو
اٹل یایلاقدان گلینجه
بوغдалاری درینجه
قوجا باشی کسدیلر
قیندیرقادان آسدیلار
قیندیرقا، قلیج یاغی
ایچینده قورد - قوش یاغی
قورد قوش یاغی درماندی
جانیم سنه قورباندی
یولداشلا هامی گئتدی
اویونلار بوردا بیتدی!

خدیجہ بیتلی جوجہ

عمو اوغلی / بلی
بیزیم تو یوق سیزده؟ / بلی
کیشله گل سین / گل میر آخی
وور قیچی سین سین / سین میر آخی
سال تندیره / یان میر آخی
چومچه نی گتیر / نیلیر سن؟
فرش توخو یورام / فرشی نیلیر سن؟
گلین گلیر / گلین کیمیدی؟
عمیم قیزی آدی ندر؟
خدیجہ بیتلی جوجہ

ایمی پیچاق کسیدی

دسته پیچاق کسیدی
یاغ گتیرین یاغلیاغ
دستمال گتیرین باغلیاغ
دستمال دوه بوینوندا
دوه اهر چاییندا
اهر چایی سئل گلیر
دسته، دسته گول گلیر
او گولون بیرین گؤتوریدیم
ساش تاغیما دوزئیدیم
قارداشیمین تویوندا
بیرجه دابان سوزئیدیم.

ياغيش ياغار

ياغيش ياغار ياغا - ياغا
اولدوز دوشر بيزيم باغا
گلين گئدك اويناماغا
اويناماغين وقتى دئييل
قيزيل گولون تختى دئييل
قيز گولى اكرلر
مخمر اوسته سررلر
گلمه بيزيم دربنده
سنيلن منى دؤيرلر

آى تشتى، تشتى

خداداد پور صالح

آى تشتى، تشتى
ووردوم ايلانى گئشدى.
ايكى خوروز اللشدى
بيري قانا بولاشدى
قان گئدى چايا دوشدو
چايدان گوورچين اوشدو
گوورچين آلاپاختا
گتديلر اوچوتماغا
آرازدان كئچيتماغا
آرازدان كئچن آتلار

میندیم بوزون بوینونا
 سوردوم خلخال یولونا
 خلخال یولو داشلیدیر
 آنام گوزو یاشلیدیر
 آنام گتدی کتیرا
 پیشیک باشین باتیرا
 پیشیک کیمین پیشیگی
 جمال خانین پیشیگی
 جمال خان داغدا یاتار
 تفنگ گولله لر آتار
 آناسی یالقیز یاتار
 باجیسی پول تاپار.

آی هئلی، هئلی مرّت بیدقی

آی هئلی، هئلی، هئلی
 ناخیر گلیر دؤرد اللی
 بیر الینده پیهسی
 بیر الینده کوکهسی
 آنام ساغدی گتیردی
 پیشیک باشین باتیردی
 آرواد قایماق گؤتوردو
 پیشیک کیمین پیشیکی

جمال خانين پيشيكي
 جمال خان هاردا قالدی
 تفنگی گۆیده قالدی
 تفنگینی کیم آتدی
 تفنگین تاجر آتدی
 ووردو یخدان آچیلدی
 زنجیر فچان سئچیلدی
 زنجیر فچان فیل فیلی
 گل دانیش بیزیم دیلی
 بیزیم دیل هارون دیلی
 میدان - میدان ایچینده
 میدانین آغاشلاری
 بار گتیمز باشلاری
 میندیم گۆهر بوینونا
 سوردوم خلخال یوردونا
 خلخال یوردون گزرم
 هر کس بیزه دوشماندی
 اونون بوینون اوزرم.

سایي

بیر، ایکی بیزیمکی
 اوچ، دۆرد قاپینی اؤرت
 بئش، آلتی باش آلتی
 یئدی، سکیز فرنگیز

دوقوز، اون قیرمیزی دون
اون بیر، اونیکی اِرمنی بۆرکی.

بالاجا قیزیم

آقازاده

بالاجا قیزیم دو چای قوی
اٹوی سوپور ناهار قوی
منیم آدیم حلمه دی
آمریکادان گلمه دی
آمریکا منیم اولسون
قیرمیزی دونوم اولسون
گئییم گئدیم تهرانا
تهراندا تو یوم اولسون
قیزلار گل سین تو یوما
چادرا بیش سین بو یوما.

عمیقیزی

رحمان خوشدل

چیخدی بیر جوت عمیقیزی
اگینه گییب آغلی قیرمیزی
چیخدی ائشیگه سرتیپین قیزی
باخدی مزلیشین گؤی هاواسینا

گیردی ایچری سرتیپین قیزی
 باخدی مزلیشین بیر پاراسینا
 بئچارایئمز
 بی انصاف وئرمز
 گرک اوغورلانا قند کر خاناسینا
 قندین خیرداسین
 چایین تورتاسین
 ییغار باسار
 او بئچارانین
 بوش قافاسینا

هاوالان ها، هاوالان

هاوالان ها، هاوالان
 هاوالاندیق اوچماغا
 حق قاپیسین آچماغا
 قانادیمیز اوزولدو
 ائل یایلاغا دوزولدو
 ائل یایلاقدان گلینجه
 بوغدالاری درینجه
 قوجا باشی کسدیلر
 قیندیرقادان آسدیلار
 قیندیرقا، قلیج یاغی
 ایچینده قورد، قوش یاغی
 قورد، قوش یاغی درماندی

جانیم سنه قورباندی
یولداشلار هامی، گئتدی
اویونلار بوردا بیتدی.

چتی بوری های، چتی بوری

حسین دوستی

چتی بوری های، چتی بوری
او کیشی منیم دوستومودی
گئتدی بازارا گلمه دی
یا یلیغیمی وئرمه دی
یا یلیغیمین اوجو قره
دؤندردی پیغمبره
پیغمبر بدر، بدر
بدری اولدورر لر
آغ بالانی گیدیرر لر
آغا بالانین پیچاغی
جموشلندی ساچاغی
باجادان باخدیم عاشیقدی
تاخجالار دولو قاشیقدی
قیزینین آدی ناز خاتون
باشیندا وار یوز آلتون
یوز آلتونی وئردیم تاتا
تات منه داری وئردی

دارینی سپدیم قوشا
 قوش منہ قناد وئردی
 قنادلاندیم اوشماغا
 حق قاپیسین آشماغا
 حق قاپیسی باغلیدی
 کلید آتام بئلینده
 کیوان یولو ضربدر
 ایچینده میمون گزر
 نظر بگین نه بی وار
 آلتی قاشقا آتی وار
 ائوینده بیر لوتی وار

تورشولو آش

تورشولو آش ایچمرم
 دروازادان گئچمرم
 دروازا منیم اولسون
 قیرمیزی دونوم اولسون
 گئییم گئدیم تهرانا
 تهراندا تو یوم اولسون
 قیزلار گل سین تو یوما
 قوربان اولسون بو یوما

ایینہ، ایینہ

احمد دشتی

ایینہ، ایینہ

اوجو دویمہ

بر برینجی

شاخما آغاجی شاطرکی

قوز آغاجی

قوتور کئچی

ہاپپان

ہوپپان

یاریل ییرتیل

سو ایش قورتول

موتالا موتال

موتالا موتال

ترسہ موتال

ہئل ہئل آتار

قیماخ قاپار

آغ قوشوم

آغار چینیم

گؤی قوشوم

گؤرو چینیم

آلیمہ تیکان

امیر گولوم

وور نغارا

چیخ قیراغا

آی تئشتی تئشتی تئشتی

آی تئشتی تئشتی تئشتی

ویردیم گیلانه کئشتی

ایکی خوروز الله شدی

بیر قانا بله شدی

قان گندی چایا دوشدو

چایدان گوورچین اوشدو

گوورچین آلاپاخینا

یوواسی قلبی تاختا

مئیدان یییه سی اولوبدو

داش کلمه دؤنوبدو

گلین گئداخ آغلییاق

باشینا قره باغلییاق

چاخالان

چاخالان، چاخالان یاغ اولسون

هفته ده بایرام اولسون

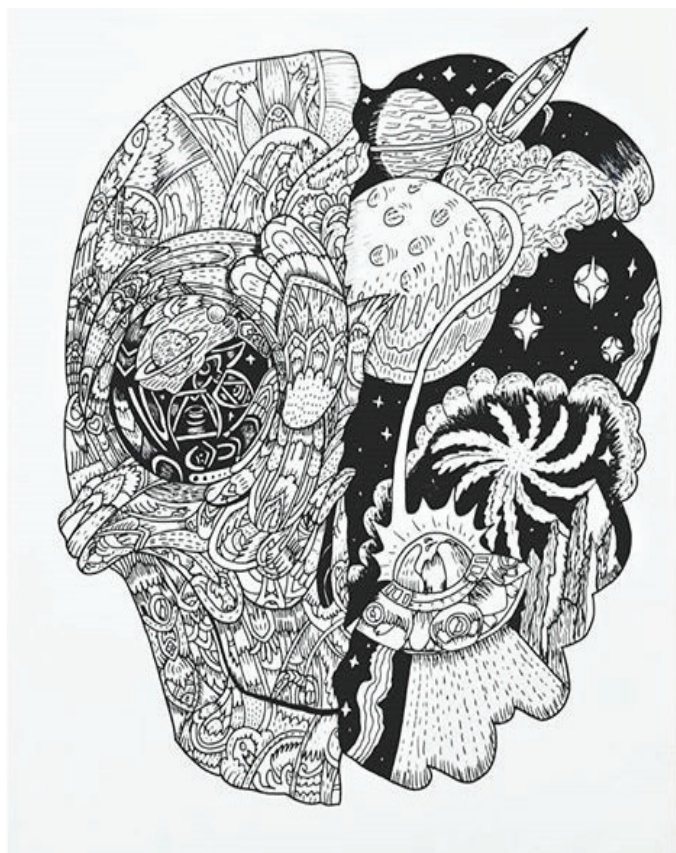
بالام یئسین ساغ اولسون

چتی بودی های، چتی بودی

محمد پور حسین

چتی بودی های، چتی بودی
او کیشی منیم دوستومودی.
گئتدی بازارا گلمه‌دی
یا یلیقیمی وئرمه‌دی،
یا یلیغیمین اوجی قره،
دؤندردی پیغمبره -
پیغمبر بدر بدر
بدری اولدورلر،
آغ بالانی گیدیلرلر -
آغا بالانون پیچاقی
جموشلندی ساچاقی
باجادان باخدوم عاشقدی
تاخجالار دولوی قاشوقدی
قیزینین آدی ناز خاتون
باشوندا وار یوز آلتون
یوز آلتونی ووردیم تاتا
تات منه دارو وئردی
دارونی سپدیم قوشا
قوش منه قاناد وئردی

قانا دلان دیم اوشماغا
حق قاپوسون آشماغا
حق قاپوسی کیلیدی
کلید آغام بئینده
کیوان یولی ضربدر
ایچینده میمون گزر
نظر بگین نهیی وار،
اونون قاشقا آتی وار
ائوینده بیر لوتی وار

تاپماجالار

* او ندور كى هر شئى اونون آلتيندادير: قلم

* آت آتى گۆتورر، آت بالاسين گۆتورر، بالاسى ياپراق گۆتورر،
ياپراق توپراق گۆتورر: دام

* آلچاق دامدان قار ياغار: آلک

* بير باغيم وار عظيمى، اوتوز خلوار اوزومى، آغلارين يئسن
حرامدى، قارالارى حلالدى: بير آى اوروجلوخ

* بير بورنو وار، قيرخ گۆزو: چاريخ

* بير پيه (طويله) ماليم وار هاموسى قاشقا: قره زيرك

* بير داميم وار بير ديرك اوسته: گوبهلك: قارچ

* بيزديخ بيزلريدخ، اوتوز ايكى قيزلاريديدخ، ازيلديخ، اوزولدوخ،
بیر تاخچيا دوزولدوخ: ديش

* پيشيرلر يئمزله: كرپيچ

* تاپ بو ندى تاپماجا، آياخلارى ياپماجا، گۆزلى پيالاجا:

دوه

* داغا آتارام سينماز، داشا آتارام سينماز، سويآ آتارام سينار:

كاغد

* داغدا داناسی وار بونون، زرین آباسی وار بونون، ایینئین
دلیک - دلیک، گۆر نه صفاسی وار بونون: **بادام**

* سحر - سحر دوروب آتارام دام: **باجا**

* عزیزیم چی دزی، چی درمانی چی دزی، او نجه شئی دیر
کی اؤزی آت، ایچی دزی: **پتنه**

* قاپیمیزا بیر تیر دوشدی آلسیز - آیاخسیز، اونو بیر قوش
یئدی دیلسیز - دوداقسیز: **قار، گون**

* قوجابابا داغدان شله یئندیرر: **اولگوج**

* یئر آلتیندا تولکو موتال: **سیچان**

* یئره ویردیم بالتانی، آغزی قیزیل قئیتانی، یئردن بیر اوغلان
چیخدی، جمله جهان سلطانی: **بوغدا**

* اصلی بدل دور یولداشیم، یاشیل اکرم قیرمیزی چیخار، بس
بو نندور یولداشیم: **حنا**

* آلهدیم آک اولدو، چکدیم بیر چرک اولدو، خرمنه گرک
اولدو: **بوغدا**

* او کیمدی حلبده داره توشوبدی: **بابا منصوم**

- * او ندير كى باجا - باجادير، اما سو گئچمز؟ پڻير
- * او ندير كى قيامته ساخلاديلار: هابيل و قابيل قانين
- * او ندير كى يانار توستوسى چيخماز: كوپن
- * او ندير كى يئمه ديلر دويدولار: بهشت ميوهسى
- * اوزون گلين كؤلگهسى يوخ: چاى
- * اوستو چمن بيشملى، آلتى كهريز ايشملى: قويون
- * اويان قيا محمد، بو يان قيا محمد، ياش ووردوم قورو
- * چيخدى صلى على محمد: چورك
- * آچار جيار قاچار: خط واحد
- * آراسى جهنم، دورهسى دريا: سماور
- * آغ اوتاق قاپيسى يوخ: يومورتا
- * آغدى قاتيق دئييل، قويروغو وار سيچان دئييل: تورپ
- * آغزى يوخدور ديشى وار: داراخ
- * آهانى هاى آهانى، گزر جمله جهانى، گتيرر لر اؤلدورمگه، نه
- * آتى وار نه قانى: يوخو
- * بازاردا اولماز، تره زيده دورماز، اوناندا شيرين، هيچ زاد

اولماز: یوخو

* بو گون چرشنبه‌دی، گؤیلومه دوشن ندی، اود یانماز قازان
قیزماز، قازاندا پیشن ندی: پنیر

* بوردا وورام قیلینجی، عربده اوینار اوجو: ایلدیریم

* بیر آغاجیم وار اون یئتدی آلماسی وار، سگیزی گونه دوشر،
یئتدیدیسی کؤلگه‌ده قالار: اون یئتدی رکعت نمازدی

* بیر تاباخ آلم، صاباحا قالما: اولدوزلار

* بیر تندیریم وار ایکی پارچا فتیر توتار: گیرده‌کان

* بیر قویوم وار، ایکی رنگ سویو وار: یومورتا

* بیر کم آشقیم وار ایچینده بیر سقه‌سی وار: آی - اولدوز

* بیر ماشینیم وار گئجه - گوندوز یول گئدر، بیر یئرده‌دیر
کی بیر یئرده: دگیرمان

* بیزیم ائوین کندی وار، کندینین کمندی وار، گؤیدن گئدن
قوشلارین، ایاقینین بندی وار: چنگک

* پیجاق وورسان قانی یوخ، اوزونه گؤره قیمتی چوخ: فرش

* چۆلدە گۆیدی، بازاردا قرە، ئۈدە قىرمىزى: چاى

* چىن اوتاق، چىن - چىن اوتاق، قىرخ پىلكان، مىن بىر اوتاق:
كَلَم

* حاجى لار حاجا گئدر، جەت ائدر گئجە گئدر، بىر يومورتانىن
ايچىندە قىرخ - اللى جوجە گئدر: نار

* حسن عىمى حسدەدەر، قوللارى قفسدەدەر، نە يئردەدەر نە
گۆيدە، چرخ فلک اوستەدەر: كۆرپو

* خانىم اوياندى، جاما داياندى، جام سىندى، قانا بوياندى:
نار

* خىرداجا قويو گونبولدار سويو: قلىان

* داغدا تاپپىلدار، چايدا شاپپىلدار، اوبادا مىمون، كتە
سلىمان: كولونگ، بالىخ، ايت، بئچە (خوروز)

* داغلاردان اتلار، چمىندە اوتلار، وقتى گلندە دىمىدىگى
چاتدار: پامبوق قوزاسى

* درە دابانى، گزر اوبانى، آلتى قىچى، ايكى دابانى: ترازو

* دۇرد قاپى دۇرد آستانا، هاردان گئدىم كردستانا: كورسى

* دۇرد گلنیم وار دۇردوده بیر بویدا: بوجاخ

* زیر کلیم، زنجیر کلیم، آغیردی سیکله یه بیلیمیرم: یئر

* ساریدی زعفران دئیل، یازیلیدی قرآن دئیل: قیزیل

مدال

* سودا بالیخ، باشی یانیخ: پلته (فتیله)

* قارا توپوخ قارنی یاریخ: اوجاق

* گلیردیم آدامیلان، بیر دستمال بادامیلان، نه آغزی وار نه

دیلی، دانی شیر آدامیلان: کتاب

* گۆردوم بیر آغ قوش گلیر، دئدیم هاردان گلیرسن، دئدی

قان دریاسیندان، دئدیم قانا نییه باتماییبسان، دئدی الله

قدرتیندن: سوت

* گۆیدن گلیر هنیر - هنیر، یئر دوشدو حلقه دمیر، داشینان

سیندیر، دیشلن گمیر: گیرده کان

* گئدن لیلا قالان لیلا، دابان اوسته دوران لیلا: قاپی

* من گئتدیکجه اودا گئدر: کؤلگه

✽ من گنڊرم او قالار: آياق رڊى

✽ ها گنڊر، هو گنڊر، بير قاريش يول گنڊر: **كليد دان**

✽ هانسی دانادير کي قويرو قلاميينجان طويله يه گيرمز:
قاشيق

✽ هونگ هونگ ايچينده، زنگ زنگ ايچينده، نه يئر ده دير نه
گوږيده، اصل فرنگ ايچينده: **ساعت**

✽ يايڊا دونار، قيشدا آچيلار: **نفس**

✽ يوك اوستونده پارچا فتير: **آي**

✽ يئر آلتيندا ياغلي قايش: **ايلان**

✽ يئر آلتيندان ياسه گنڊر: **گافين**

✽ يئر ووردوم بالتاني، كسدى قيزيل خالتاني، يئر دن بير
اوغلان چيخدى، يئر ين گويون سلطاني: **بوغدا**
به ترتيب: ۱- خيش ۲- گافين ۳- سونبول

توپلانیب یاییملانان ماتریالارین جغرافیاسی

* تبریز
* اهر